

Migrace obyvatelstva a její dopady na ochranu České republiky

Bc. Josef Pohl

Diplomová práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Josef Pohl
Osobní číslo:	L22518
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Migrace obyvatelstva a její dopady na ochranu České republiky

Zásady pro vypracování

- Zpracujte literární rešerši ke zkoumané problematice.
- Popište současný stav řešené problematiky ve vybraných oblastech, uveďte hrozby plynoucí z migrace pro ochranu České republiky.
- Zanalyzujte vybrané hrozby plynoucí z migrace a určete jejich dopady na ochranu České republiky.
- Navrhněte opatření pro zlepšení ochrany České republiky před negativními dopady migrace.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. COLLIER, Paul. *Exodus: jak migrace mění náš svět*. Přeložil Blanka BOBKOVÁ, přeložil Vincent RICHARDS. První vydání. Praha: Libri, 2017. ISBN 978-80-7277-557-6.
 2. KELLER, Jan. *Evropské rozpory ve světle migrace*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2017. ISBN 978-80-7419-249-4.
 3. WITHOL DE WENDEN, Catherine. *Atlas migrace: hledání nové světové rovnováhy. Globální svět*. Brno: Lingea, 2020. ISBN 978-80-7508-627-3.
 4. HAAS, Hein de. *How migration really works: 22 things you need to know about the most divisive issue in politics*. London: Penguin Books, 2024. ISBN 978-0-241-99877-9.
 5. HYNES, Patricia. *Introducing forced migration*. London: Rethinking development, 2021. ISBN 978-1-138-05548-3.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jan Strohmandl, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **25. dubna 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení diplomové práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na diplomové práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 25.04.2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Diplomová práce analyzuje rizika migračních jevů na bezpečnost České republiky. Identifikována byla možná rizika, jež mohou v dlouhodobém horizontu významně ohrozit vnitřní bezpečnost státu. Výsledky byly dosaženy za pomoci metody komparace, explanace, literární rešerše, analýzy, syntézy, abstrakce, Ishikawa diagramu, What-If analýzy, či KARS. Výsledkem jsou zjištění nežádoucích rizik – nedostatečná kapacita policejního personálu, podfinancování vnitřní bezpečnosti, nevhodně řešený Pakt o migraci a azylu a neaktuální vládní dokumenty. Pro tato rizika byla formulována doporučení, zajišťující jejich efektivní minimalizaci.

Klíčová slova: migrace, azyl, vnitřní bezpečnost, riziko, Česká republika, Evropská unie

ABSTRACT

The thesis analyses the risks of migration phenomena on the security of the Czech Republic. It identifies possible risks that may significantly threaten the internal security of the state in the long term. The results were achieved using the methods of comparison, exploration, literature search, analysis, synthesis, abstraction, Ishikawa diagram, What-If analysis, or KARS. As a result, undesirable risks were identified - inadequate capacity of police personnel, underfunding of internal security, inadequate handling of the Pact on Migration and Asylum, and outdated government documents. Recommendations have been formulated for these risks to ensure their effective minimisation.

Keywords: migration, asylum, internal security, risk, Czech Republic, European Union

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu diplomové práce Ing. Janu Strohmandlovi, Ph.D., za jeho trpělivost, čas, ochotu, vedení a cenné rady při psaní práce.

OBSAH

I	TEORETICKÁ ČÁST	12
1	CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY	13
1.1	TERMINOLOGIE V OBLASTI MIGRACE.....	14
1.2	POJEM MIGRACE.....	15
1.3	TYPOLÓGIE MIGRACE	16
1.4	PŘÍČINY VZNIKU MIGRACE.....	18
1.5	SOUDOBÉ MIGRAČNÍ TEORIE	21
1.6	MIGRAČNÍ VLNY 21. STOLETÍ V EVROPĚ	23
2	MIGRAČNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE	28
2.1	ORGÁNY ZODPOVĚDNÉ ZA MIGRAČNÍ POLITIKU EU	28
2.2	EVOLUCE AZYLOVÉ A MIGRAČNÍ POLITIKY EU	29
2.3	DUBLINSKÝ SYSTÉM.....	31
2.4	ZHROUCENÍ DUBLINSKÉHO SYSTÉMU A SPOR O KVÓTY.....	32
3	MIGRAČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY	35
3.1	STRATEGIE MIGRAČNÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY	35
3.2	AUDIT NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI.....	36
3.3	TYPOVÝ PLÁN MIGRAČNÍ VLNA VELKÉHO ROZSAHU.....	37
3.4	SUBJEKTY PODÍLEJÍCÍ SE NA AZYLOVÉ A MIGRAČNÍ POLITICE V ČR	37
4	DÍLČÍ ZÁVĚR	40
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	41
5	SOUČASNÝ STAV MIGRACE DO EVROPY	43
5.1	SITUACE NA MIGRAČNÍCH TRASÁCH.....	43
5.2	NOVÉ KONFLIKTY VE SVĚTĚ.....	50
6	BEZPEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY VE VZTAHU K MIGRACI	53
6.1	STRUKTURA OBYVATELSTVA NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY.....	53
6.2	NELEGÁLNÍ MIGRACE DO ČR A JEJÍ SOUČASNÁ SITUACE	55
7	HROZBY PLYNOUCÍ Z MIGRACE	57
7.1	NÁRŮST KRIMINALITY CIZINCŮ.....	57
7.2	PŘEVADĚČSTVÍ A ORGANIZOVANÝ ZLOČIN	60
7.3	BEZPEČNOSTNÍ SITUACE V ČESKÉ REPUBLICE A HROZBA TERORISMU	61
7.4	SEKURITIZACE A POLITIZACE MIGRACE A JEJÍ VLIV NA STABILITU POLITICKÉHO SYSTÉMU.....	63
7.5	FINANČNÍ ZÁTĚŽ MIGRACE.....	63
7.6	DOPAD MIGRACE NA ZDRAVOTNICTVÍ	65

7.7	RADIKALIZACE MIGRANTŮ	65
8	POSOUZENÍ RIZIK PLYNOUCÍ Z MIGRACE A JEJICH VLIV NA OCHRANU ČESKÉ REPUBLIKY	66
8.1	METODA ISHIKAWA DIAGRAM	66
8.2	WHAT – IF ANALÝZA	71
8.3	METODA KARS	78
9	DISKUSE	82
10	NÁVRH OPATŘENÍ K POSÍLENÍ OCHRANY ČR VE VĚCECH MIGRACE	86
ZÁVĚR		90
	PRÁVNÍ ZDROJE A NAŘÍZENÍ	114
	LITERÁRNÍ ZDROJE	117

ÚVOD

Migrace je s lidskou společností neoddělitelně spojena od samého počátku její existence. Ovšem migrační vlny současného 21. století se vyznačují jedinečnými rysy, které je odlišují od historických migrací. Během uplynulých dvaceti let zasáhly Evropu přílivy migrantů, jejichž účinky se neomezily pouze na samotné migrující jedince, ale zásadně ovlivnily politické, kulturní, ekonomické i sociální struktury jednotlivých států. V roce 2015 se Evropská unie potýkala s masivní migrační vlnou, která byla vyvolána událostmi spojenými s fenoménem „arabského jara“, jenž vedl k destabilizaci islámských států na Blízkém východě a rozpoutal občanskou válku v Sýrii.

V současné době je migrace obyvatelstva stále jedním z nejvíce diskutovaným tématem na mezinárodní úrovni. Dopady, které s sebou tento fenomén přináší ovlivňují nejen jednotlivce, ale i celé státy, včetně jejich bezpečnostních struktur. Ačkoliv se veřejná debata o migraci zaměřuje na její sociální, ekonomické a kulturní aspekty, v posledních letech je stále více diskutovanou otázkou její vliv na vnitřní bezpečnost. Česká republika čelí od začátku Ruské invaze na Ukrajinu zvýšenému počtu migrantů. Tyto migrační toky s sebou přirozeně přinášejí spoustu příležitostí, ale i výzev které mohou ovlivnit stabilitu státu a bezpečnost obyvatelstva. Je proto nezbytné věnovat zvýšenou pozornost otázkám týkajících se legální migrace, integraci obyvatelstva a zejména pak nelegální migraci, která ve svém krajním případě může vést až k organizovanému zločinu nebo terorismu.

I když je problematika mezinárodní migrace aktivně studována a diskutována odbornou komunitou napříč Evropskou unií, existují specializované postupy, orgány a nástroje, které mají migraci aktivně řešit. Mezi členskými státy neexistuje konsensus a přetrvávají rozpory v zásadních otázkách migrační politiky. Otázkou je, jak se nový Pakt o migraci a azylu, který má nabýt účinnosti v průběhu roku 2026, podaří přes všechny systémové výzvy implementovat. Dále jestli Česká republika bude schopna akceptovat podmínky, které tento pakt ukládá vzhledem k její současné ekonomické situaci a aktuálním kapacitám vš bezpečnostních sborech. Důvodem k vypracování diplomové práce na téma „Migrace obyvatelstva a její dopady na ochranu České republiky“ je potřeba upozornit na pravděpodobná budoucí rizika plynoucí z připravovaného Paktu o migraci a azylu a navrhnout vhodná opatření k jejich minimalizaci či úplnému potírání.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Dílčím cílem této diplomové práce je analyzovat migraci obyvatelstva, včetně jejich přímých dopadů na bezpečnost České republiky, a to i v kontextu nového Paktu o migraci a azylu, nabývající platnosti v červnu 2026. Ačkoliv se Česká republika potýká s migrační vlnou z Ukrajiny, nemá příliš zkušeností s migranty ze Středního východu a Afriky. Je proto nezbytné se poučit ze situace, která panuje ve Francii, Německu či Švédsku a co nejlépe se na tuto možnost připravit. Práce se soustředí na identifikaci klíčových bezpečnostních rizik spojených s touto migrací, dopadů na státní instituce a společnost. Hlavním cílem práce je návrh strategií a opatření zaručující efektivní řízení migrace a posílení bezpečnostní politiky České republiky v budoucnosti. Vedle svých pracovních zkušeností autor v teoretické části práce uplatnil vědecké metody, jako je komparace, literární rešerše, explanace, analýza, syntéza či abstrakce.

Praktická část diplomové práce zahrnuje celkem tři výzkumné metody. První z nich je Ishikawa diagram, taktéž známý jako diagram rybí kosti. Jedná se o nástroj sloužící k identifikaci potenciálních příčin problému a jejich následné vizualizaci. Pomocí brainstormingu, ať už jednotlivce, či týmu a následnému grafickému znázornění vztahů, mezi příčinami a následky lze určit kořenové příčiny problému. (Safety Culture, 2024).

Druhou použitou metodou je What-If analýza, kvalitativní metoda sloužící k identifikování rizika a jeho následné hodnocení. Je založena na kladení otázek typu: „Co se stane, když...?“. Tým, nebo jednotlivec, který je důkladně obeznámený se zkoumanou problematikou provádí brainstorming formou otázek a odpovědí. Na základě odpovědí jsou odhadnuty možné důsledky, který by mohly nastat. Hlavním cílem této analýzy je určit potenciální dopady identifikovaných hrozeb na chráněné hodnoty. (Šefčík, 2009).

Poslední použitou metodou je Kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztažností, zkráceně KARS. Metodika, zkoumající souvztažnosti mezi jednotlivými riziky byla vyvinuta roku 2007 Ing. Štefanem Pacindou, Ph.D. Metoda spočívá v pozorování eskalace, kdy jedna událost či riziko dokáže ovlivnit druhou. Výsledkem je grafová vizualizace zobrazující domino efekt, kdy rizika vůči sobě vzájemně působí a ovlivňují se. (Pacinda, 2010).

1.1 Terminologie v oblasti migrace

Migrace je v dnešním světě kulturním, sociálním ale hlavně politickým fenoménem, který dokáže ovlivňovat nejen regiony, ale i celé národy. Termíny a odborné výrazy, související s migrací mohou být pro různé zainteresované subjekty jako jsou politici, či široká veřejnost do určité míry matoucí nebo špatně interpretované. Z tohoto důvodu je důležité onu komplexní terminologii správně pochopit a definovat, jelikož hraje důležitou roli nejen při vyjednávání v mezinárodních dohodách, ale také při zkoumání tohoto jevu samotného.

Migrant

Pro označení migrant neexistuje v mezinárodním právu žádná jednotná definice. Obecně se však používá jako termín pro osoby, které se přemístily z jednoho místa do druhého. (Amnesty International, 2025).

Imigrace

Tento pojem vyjadřuje proces, kdy osoba přichází do cizí země s úmyslem trvalého nebo pouze dočasného pobytu. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023).

Emigrace

Pojem vyjadřuje proces, kdy osoba utíká ze své rodné země s úmyslem imigrace do cizí země. (Amnesty International, 2025).

Azyl

Jedná se o právní ochranu, která je poskytnuta cizím osobám, kterým ve své rodné zemi hrozí například pronásledování, rasová, náboženská, sexuální či jiná forma nenávisti, válečný konflikt, násilí, mučení nebo jiné nebezpečí. O udělení či neudělení azylu je rozhodováno prostřednictvím azylového řízení do 6 měsíců. (UNHCR, 2016a).

Migrační politika

Soubor opatření, pravidel, zákonů a strategií, které stát uplatňuje v oblastech migrace a azylové politiky. Tato politika je zaměřena na jednotlivé aspekty migrace, stanovuje si krátkodobé, ale i dlouhodobé cíle na národní a mezinárodní úrovni, včetně nástrojů nutných k jejich dosažení. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023a).

Migrační krize

Situace, kdy dochází k prudkému zvýšení migrace a s tím i spojený značný nárůst žádostí o azyl v určité zemi nebo oblasti, do které uprchlíci směřují. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023b).

Integrace

Proces, jehož hlavním úkolem je postupné a nekonfliktní začlenění cizince do většinové společnosti země, do které přišli. Integrace je zaměřena primárně na občany třetích zemí, kteří pobývají v České republice legálně. Podstatou integrace je předcházení vzniku uzavřených komunit a jejich společenské izolaci a vyloučení a předcházet vzniku kulturně, ekonomicky a sociálně rozdělené společnosti. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023).

Multikulturalismus

„Je myšlenkový a politický směr (kulturní ideologie), který zastává stanovisko, že v jednom státě mohou společně žít nejen jednotlivci, ale i skupiny s různou kulturou, a zdůrazňuje prospěšnost kulturní rozmanitosti pro společnost a stát.“ (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023b).

Migrační saldo

Jedná se o statistický údaj, který znázorňuje rozdíl mezi přistěhovalci a lidmi, kteří se z dané oblasti nebo státu vystěhovali za určitou časovou jednotku, například jeden rok. Za pomoci migračního salda je možné monitorovat vývoj migrace prostřednictvím migračních analýz. (Český statistický úřad, 2001).

1.2 Pojem migrace

Migrace je v současné době jedno z nejaktuálnějších témat, ať už se jedná o přímou souvislost s Ruskou agresí na Ukrajině nebo neutuchající migrační vlnou ze států blízkého východu. Tento pojem však souvisí nejen s vojenskými konflikty, ale zahrnuje i jakkoliv vyvolaný pohyb osob nebo jejich stěhování z jednoho místa na druhé s cílem se zde usadit.

Migrace spolu s porodností a úmrtností hraje důležitou roli v populačním vývoji. Výrazně také ovlivňuje kulturní a společenské změny obyvatel napříč všemi úrovněmi. Dle Ministerstva vnitra platí, že ekonomický rozvoj zvyšuje intenzitu a míru migrace. (Západočeská univerzita v Plzni, 2018; Ministerstvo vnitra České republiky, 2023e).

1.3 Typologie migrace

Na základě nejrůznější literatury můžeme dělit migraci mnoha způsoby. Nejčastěji se lze setkat s dělením na: Mezinárodní, vnitřní, nucenou, dobrovolnou, legální, nelegální, dočasnou a trvalou.

Mezinárodní

Mezinárodní migrace vyjadřuje pohyb jednotlivců nebo skupin přes okolní státy s cílem se usadit v jiné zemi. Tuto migraci můžeme dále rozdělovat na kontinentální, kdy dochází k migraci v rámci jednoho kontinentu, nebo na mezikontinentální, kdy se obyvatelstvo přemísťuje na jiný než mateřský kontinent.

Vnitřní

Jde o pohyby obyvatelstva z jednoho regionu do druhého, vždy ale v rámci jednoho státu, tato migrace je mnohem častější než migrace mezinárodní.

Nucená

Nucené migraci předchází akt nedobrovolného rozhodnutí. Častým důvodem bývá válečný konflikt, politické či náboženské pronásledování nebo enviromentální důvody. Migranti, kteří jsou nuceni opustit své domovy tvoří méně než 10 % všech migrantů. Faktem je, že se toto číslo v průběhu času neustále zvyšuje.

Dobrovolná

Dobrovolná migrace je individuální volbou každého člověka, častým odůvodněním dobrovolných migrantů bývá vyšší výdělek v zahraničí, lepší životní úroveň, možnost začít nový život, studovat v jiné zemi nebo poznávání světa a cestování.

Legální

Jedná se o proces, kdy lidé získávají povolení o vstupu do dané země v souladu s imigračními zákony. Nejčastějším důvodem legální migrace je sloučení s rodinou, studium, podnikání nebo zaměstnání. Pakliže chce cizí osoba v ČR legálně pobývat, musí mít buď vízum, anebo specifický druh pobytu. (Multikulturní centrum Praha, 2021; Ministerstvo vnitra České republiky, 2023f).

Nelegální

Nelegální imigranti dostávající se do cizí země, nerespektují imigrační zákony. Mezi takové porušení imigračních zákonů patří zejména např. nepovolené překročení hranic státu,

nelegální pobyt, pobyt, který je v rozporu s účelem pobytového oprávnění nebo pobyt i po vypršení povolení k pobytu. V České republice provádí kontrolu nad dodržováním migračních Policie ČR, konkrétně jednotlivé orgány cizinecké policie. Důsledkem nelegálního pobytu na území ČR bývá ve většině případů nucené opuštění ČR. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023g)

Dočasná

Tento typ migrace je limitován časovým obdobím, po které se osoba zdržuje na území cizího státu. Typickým příkladem jsou krátkodobá a dlouhodobá víza pro občany třetích zemí. Víza se udělují formou vízového štítku, který se vlepuje přímo do pasu. Dle vízového kodexu lze v České republice získat krátkodobé vízum na maximálně 90 dnů pro účely turistiky, zdravotní péče, obchodu, kultury, sportu, studia, vědeckého výzkumu, politických záležitostí, zaměstnání, sezónního zaměstnání a dalších. Dlouhodobé vízum je udělováno dle potřeby na období 91 dnů až 1 rok. Dlouhodobé vízum se vztahuje na účely zdravotní, kulturní, sportovní, politické, rodinné, studijní, rodinné dovolené, sezonního zaměstnání, podnikání a ostatní. V rámci dlouhodobého víza se osoba může pohybovat na krátkou dobu po ostatních státech schengenského prostoru.

Vedle víz patří do dočasné migrace takzvaná dočasná ochrana. Smyslem dočasné ochrany je rychle a účinně reagovat na přílivy osob, které se nemohou vrátit zpět do své mateřské země. Často se tak stává z důvodů válečných konfliktů, endemického násilí, nebo se jedná o osoby, které se staly obětí, nebo jim hrozí porušování lidských práv. (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023; Ministerstvo vnitra České republiky, 2023h).

Trvalá

Cílem trvalé migrace je usazení v nové zemi na dobu delší, ale i natrvalo. Trvalé migrace přímo souvisí s pojmy imigrace a emigrace.

Občané EU mohou v České republice požádat o trvalý pobyt:

- Po 5 letech nepřetržitého pobytu na území ČR,
- po 2 letech nepřetržitého přechodného pobytu v ČR – jako tzv. blízký rodinný příslušník. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023ch).

Občané třetích zemí mohou podat žádost o trvalý pobyt:

- Po 5 letech nepřetržitého pobytu v ČR,
- z humanitárních důvodů,

- z důvodů zvláštního zřetele,
- pokud je pobyt cizince v zájmu ČR,
- pokud jde o nezletilé dítě cizince, který na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvod žádosti společné soužití těchto cizinců,
- jako držitelé modré karty, pokud pobývají nepřetržitě alespoň 5 let na území členských států EU, z toho alespoň dva roky v ČR.

(Ministerstvo vnitra České republiky, 2023i).

1.4 Příčiny vzniku migrace

Vzhledem k neustálým válečným konfliktům a politickým krizím, které zapříčiňují odliv lidí ze států s nestabilním politickým prostředím je migrace v současnosti jednou z nejvýznamnějších globálních výzev. Migrace slouží jako akcelérátor globalizace a zároveň je umocňována dalšími globalizačními procesy, mezi které patří informační technologie, doprava, vzdělávání, obchod a další. Ve většině případů proudí migrace z rozvojových chudých států do států vyspělých, a vzhledem k tomu je zde snaha tyto migrační proudy zkoumat, a následně usměrnit anebo přímo ovlivňovat. Ideálním řešením je globální migrační politika, která posiluje spolupráci mezi zemí, ze které migranti přicházejí se zemí cílovou. Globální migrační politika má v konečném důsledku pozitivní vliv nejen na migranty, ale také na obě země. Zatím se však jedná pouze o vysněný ideál. Ani po 8 letech od první migrační krize se v Evropě nepodařilo najít společné řešení migrační a azylové politiky, která se již dlouhou dobu zmítá v krizi.

Cílem migračních modelů je vyjádření a podchycení hlavních faktorů, které migraci iniciují. Některé modely používají statisticko-matematické principy, komplexnější modely pak pojímají souhrnné souvislosti migrace mezi zdrojovými a cílovými zeměmi a jejich vzájemnou interakci mezi těmito vlivy. Migrační modely se soustřeďují převážně na ekonomické faktory zdrojových a cílových zemí, modernější modely už zahrnují i vlivy neekonomické. Mezi předchůdce moderních teorií dnes řadíme Ravensteinovy zákony a takzvané „push-pull“ teorie. (Ravenstein, 1885; 1889)

Ravensteinovy zákony

Průkopníkem v oblasti teorií migrace byl na konci 19. století anglický kartograf a geograf Ernst George Ravenstein. V letech 1885 a 1889 publikoval své první obsáhlejší práce, které

se týkaly migrace. Jeho pozorování migrace v USA a Velké Británii sice nevedlo k ucelené migrační teorii, povedlo se mu však popsat zákonitosti migračních procesů.

Ravenstein, (1885; 1889) tyto zákonitosti definuje následně:

- Každý migrační tok vytváří zpětnou migraci.
- Většina migrantů se přesunuje na krátkou vzdálenost.
- Migranti, kteří migrují na delší vzdálenosti, mají sklon vybírat si jako destinaci velká města.
- Venkovské obyvatelstvo migruje více než obyvatelé městských oblastí.
- Rodiny jsou méně aktivní v mezinárodní migraci, než mladí dospělí jedinci.
- Většinu migrantů tvoří dospělé osoby.
- Velká města rostou především v důsledku migrace spíše než díky přirozenému přírůstku.

Ačkoliv Ravenstein své zákony vztahoval k době, ve které žil, lze říci, že tyto zákony lze považovat za aktuální i v dnešní době.

Teorie push-pull

Základy tohoto modelu položil v roce 1963 D. J. Bogue. Model byl následně rozpracován v letech 1966 Everettem S. Leem a roku 1969 Cliffordem J. Jansenem o faktory, které způsobují pohyby obyvatelstva. Jedná se o takzvané push (faktory tlaku) a pull (faktory tahu). Faktory tlaku vyjadřují nepříznivé okolnosti v zemi, ve které člověk žije, na druhé straně faktory tlaku jsou důvody, které člověka přitahují k migraci do jiné země.

Lee (1966) mezi push faktory zařazuje:

- sucho,
- hladomor,
- rozšiřování pouští,
- přírodní katastrofy,
- znečištění,
- primitivní podmínky,
- nevyhovující podmínky pro bydlení,

- nedostatek pracovních míst,
- špatná zdravotní péče,
- ztráta bohatství,
- málo životních příležitostí,
- diskriminace,
- válka,
- hladomor,
- nedostatek náboženské nebo politické svobody,
- zastrasování,
- vyhrožování smrtí.

Do dalších významných „push faktorů“ by se daly zařadit například nízké mzdy nebo vysoká nezaměstnanost. Existence push faktorů sama o sobě nemusí vést nutně v migraci. Důležité je, aby migranty do destinace přitahovaly již zmiňované pozitivní „pull faktory“, mezi které se řadí:

- bezpečnost,
- vazby na rodinu,
- lepší životní a zdravotní podmínky,
- vzdělání a pracovní příležitosti,
- průmysl,
- atraktivnost podnebí,
- politická a náboženská svoboda,
- ekonomická prosperita a vysoké mzdy.

Výše uvedené push a pull faktory můžeme dělit do tří skupin:

- kulturní,
- ekonomické,
- environmentální.

V současné době jsou hlavní příčinou migrace převážně ekonomické důvody. Ve 20. století tomu ale bylo jinak. Došlo zde k několika mezinárodním migračním vlnám zapříčiněným politickými faktory jako byla politická nestabilita či pronásledování v důsledku politické a kulturní rozmanitosti v Evropě. Jednalo se o vlny uprchlíků po skončení dvou světových válek, migrační vlny za dob komunismu a jeho zhroucení, dále v období ekonomických transformací či jako důsledek vzestupu nacionalismu v postsovětských balkánských zemích.

Důkazem, že i v dnešní době mohou hrát obrovskou roli politické faktory, je takzvané „Arabské jaro“. Arabské jaro lze popsat jako sérii povstání, protestů či revolucí napříč mnohými arabskými státy v letech 2010–2012, které se velkou měrou podílely na první velké migrační vlně do Evropy v roce 2015. (Novinky.cz, 2014).

1.5 Soudobé migrační teorie

Tato část práce je věnována teoriím, které se používají pro vysvětlování příčin migrace v současnosti. Jedná se o teorii neklasickou, novou ekonomii pracovní migrace, teorii duálního pracovního trhu a teorii světového systému.

Neoklasická teorie

Tato ekonomicky zaměřená teorie zažila vrchol v 60. letech 20. století a přinesla dva přístupy, jak vnímat migraci. Neoklasická ekonomie vychází z toho, že migrace je způsobena nerovnoměrným rozdělením práce a kapitálu na dvou úrovních. První úroveň je takzvaně makroekonomická, týká se celého státu. Druhá úroveň je mikroekonomická a platí pro jednotlivce. V případě makroekonomické úrovně je migrace způsobena rozdíly ve mzdách a množstvím pracovních příležitostí mezi jednotlivými státy. Pakliže ekonomika státu hospodářsky roste, stává se, že na pracovním trhu není dostatek kvalifikovaných pracovníků. To zapříčiní, že se daná práce stane nedostatkovou. Tím je způsoben tlak na růst mezd v rámci rozdělení výrobních faktorů. Opačným příkladem jsou země, které mají přebytek práce a nízké mzdy.

Teorie předpokládá, že racionální pracovníci se snaží maximalizovat svůj zisk a migrují tak do zemí, které mají nedostatek práce a vysoké mzdy. To by postupně mělo vést k odstranění mzdových rozdílů a následnému zastavení migrace. Popisovaná teorie se soustředí pouze na vysvětlení racionálního chování jedince, který kalkuluje své náklady a zisky. Nepojímá tak problematiku mezinárodní migrace komplexně.

Nová ekonomie pracovní migrace

Cílem této teorie je zjistit, zda rozhodnutí o tom, jestli budou lidé migrovat je závislé na jednotlivci, jako tomu bylo v neoklasické teorii, anebo na celé skupině lidí, kteří jsou navzájem spjati vazbami. Děje se tak z důvodu maximalizace příjmů a snížení rizik a možných omezení (Stark, 1991).

Příčinou k migraci je zde riziko, nejistota, relativní chudoba či absence pojistných a úvěrových trhů. To vše vede k vyslání nejvzdělanějšího člena rodiny například z vesnice do města či jiného státu s cílem zde vydělat peníze, které jsou následně zaslány zpět rodině. Tím se zvýší celkový příjem rodiny a díky diverzifikaci zdrojů se sníží riziko. Posuzování relativní chudoby je dalším rozdílem mezi touto teorií a teorií neoklasickou. Domácnosti mohou vidět u jiných domácností rozdíl v životním standardu, který dělá onen příjem zajištěný migrací do měst nebo cizích států. Vzájemné porovnávání životní úrovně může být důležitým motivátorem k migraci pro členy ostatních rodin.

Teorie duálního pracovního trhu

Teorie klade důraz na poptávku pracovní síly v cílových státech, cílí na potenciální pracovníky v rozvojových zemích. Dle duální teorie migrace vzniká z nedostatku pracovníků napříč jednotlivými sektory trhu v cílových zemích. Tato situace je zapříčiněna náborovou politikou daného státu, která je dále umocněna hierarchickou segmentací trhu práce.

Lidé, kteří žijí v rozvinutých zemích a pracující na nižších pozicích nemají dostatek motivace, protože tato místa nemají ve společnosti takový vyšší status a je zde jen málo možností kam se kariérně posouvat.

Takovéto volné místo pak může být obsazeno pracovníky z rozvojových zemí, kteří tyto motivační problémy nemají, neřeší sociální statut v dané zemi, jelikož mzda v jejich rodné zemi by byla i tak nesrovnatelně nižší než v zemi zahraniční. Často je migrace v rozvinutých zemích umocňována zaměstnavateli, nebo přímo vládou, kteří hledají vhodné pracovníky do takto neobsazených pozic na trhu. (Procházková, 2010; Palát, 2014).

Teorie světového systému

Teorie světového systému poukazuje na možné příčiny migrace na základě změn v historickém uspořádání vztahů v rámci měnící se struktury světového systému. Předpokládá, že neustálá kumulace kapitálu pohání celý systém včetně samotné migrace,

kdy ekonomicko-kapitalistické vztahy pronikají do periferních společností. V důsledku toho jsou schopny mobilizovat a migrovat do zahraničí. Z původně převážně zemědělsky zaměřeného obyvatelstva se tak stává levná pracovní síla v rozvinutých státech.

Zvláště nejvíce pravděpodobná je pak migrace obyvatel z bývalých kolonií do dřívějších koloniálních mocností. Děje se tak z důvodu kulturních, jazykových, investičních, dopravních a taktéž komunikačních vazeb. Tyto procesy jsou dále umocněny globalizačními trendy jako je mezinárodní obchod, pokrok v dopravě, nové informační a komunikační technologie a další. (Procházková, 2010; Palát, 2014).

Teorie sociálních sítí

Migrační teorie sociálních sítí zkoumá pohyby migrantů skrze jejich samotné rozhodování. Rozhodování činí převážně na základě informací, které má od svých příbuzných nebo jiných známých. Kontakty mohou významně napomoci nejen v rozhodování, zda migrovat do jiné země, pomáhají dané osobě se taktéž v dané zemi integrovat. Ony kontakty mohou být dokonce i hlavním důvodem k migraci samotné, nejčastěji v důsledku sloučení se zbytkem rodiny nebo steskem po příbuzných. (Uherek et al., 2016).

1.6 migrační vlny 21. století v Evropě

Fenomén migrace, jak již bylo zmíněno, je provázán s lidstvem od jeho počátků. Migrační vlny 21. století mají však svá specifika, která je odlišují od migrací historických. V posledních dvaceti letech Evropu zasáhly migrační vlny, které měly značný dopad nejen na migrující osoby samotné, ale hlavně na státy a jejich politické, kulturní, ekonomické a sociální struktury.

Následující kapitola bude zaměřena na klíčové migrační vlny po roce 2010, ve kterém došlo k masivnímu přílivu uprchlíků do Evropy, převážně z oblasti Blízkého východu, Severní Afriky a Ukrajiny. V kapitole budou popsány a přiblíženy důvody, které vedly k utvoření migračních tras včetně jejich geografického znázornění na mapě. Nastíněna je zde i reakce jednotlivých Evropských států na migrační krizi a jejich přijatá opatření.

Migrační vlna do Evropy v roce 2015

Evropská unie v roce 2015 čelila masivnímu přílivu migrantů. Tuto situaci odstartoval fenomén známý jako „arabské jaro“, které vedlo k destabilizaci islámských států na Blízkém

Centrální středomořská trasa

Trasa přes centrální Středomoří začíná v severní Africe, konkrétně v Libyi, Egyptě a Tunisku, a končí buď v Itálii nebo na Kypru. Před rokem 2011 byla tato trasa méně oblíbená než východní středomořská. Nicméně po událostech Arabského jara v roce 2011 se stala velmi vyhledávanou, zejména pro migranty z Afriky, subsaharské Afriky a Sýrie. Značný nárůst využití této trasy nastal v letech 2014 a 2015. Jedná se o čistě námořní koridor.

Tabulka 1 - Počet detekovaných nelegálních migrantů na Centrální středomořské trase v letech 2008-2015 (Katsiaficas, 2016).

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Western Mediterranean Route	6,500	6,642	5,003	8,448	6,397	6,838	7,272	7,164
Central Mediterranean Route	39,800	11,043	4,450	64,261	15,151	45,298	170,664	153,946
Eastern Mediterranean Route	52,300	39,975	55,688	57,025	37,224	24,799	50,834	885,386

Trasa přes centrální Středomoří je nejnebezpečnější z důvodu nejdelšího mořského úseku. Podle odhadů Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) zemřelo zde v roce 2014 více než 3200 migrantů, o rok později pak okolo 2900 migrantů.

Východní středomořská trasa

V roce 2015 se východní trasa stala hlavní cestou pro vstup do Evropské unie. Byla překračována námořně mezi Řeckem a Kyprem nebo po souši mezi Řeckem a Bulharskem. Začínala v Turecku a rozdělovala se do tří směrů: východní Řecko, jižní Bulharsko a Kypr. Oblíbenost těchto směrů se měnila v závislosti na hraničních opatřeních a sezonních podmínkách počasí.

V roce 2015 bylo zaznamenáno 885 000 překročení hranic, což je sedmnáctkrát více než v roce 2014. Dle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) pocházelo až 85 % migrujících ze zemí zmítaných válkou. Zejména šlo o obyvatele Sýrie, Afghánistánu a Iráku. V důsledku migrační vlny se v Turecku hodně rozmohlo převaděčství, které dodnes pomáhá usnadňovat přesun migrantů do Evropy.

Západní středomořská trasa

Migranti a žadatelé o azyl využívající trasu přes západní Středomoří nejčastěji vyrážejí z Maroka nebo Alžírsko v severní Africe s cílem dostat se do Španělska přes moře nebo po souši. V posledních letech je tato trasa nejméně oblíbená, pravděpodobně kvůli účinnějším hraničním opatřením Španělska a vysoké nezaměstnanosti, která snižuje atraktivitu této

destinace. Někteří migranti preferují centrální středomořskou trasu, protože věří, že je méně pravděpodobné, že budou vráceni zpět. (Katsiaficas, 2016).

Reakce České republiky na migrační vlnu 2015

Policie ČR zavedla 17. 6. 2015 hraniční kontroly na hranici s Rakouskem, opatření se týkalo 14 hraničních přechodů. Posílena byla i spolupráce s policejními orgány Německa, Slovenska a Rakouska. Dále byla zaktivována centra mezinárodní spolupráce Policií ČR v Drasenhofenu, Petrovicích-Schwandorfu a Hodoníně. Policie taktéž vyslala své síly do rizikových oblastí v Evropě, konkrétně šlo Turecko, Řecko, Maďarsko, Srbsko a Rakousko. Vláda ČR na základě migrační vlny rozhodla o pravidelných jednáních na strategické úrovni. Navýšila tabulkový stav cizinecké policie o 594 míst nad rámec rozvoje. Dále bylo navýšeno taktéž finanční zabezpečení nejen na zvýšenou činnost ale i na nové materiálně-technické vybavení. Vláda 29. 7. 2015 schválila Strategii migrační politiky České republiky, která formuluje bezpečnost státu, priority ČR v oblastech integrace cizinců, nelegální migrace a návratové politiky, zabývá se taktéž mezinárodní ochranou, humanitární pomocí nebo volným pohybem osob v rámci EU. (Policie České republiky, 2016; EMN 2016).

Ukrajinská migrační vlna do Evropy v roce 2022

Dne 24. 2. 2022 v ranních hodinách začala takzvaná „speciální vojenská operace“, jejíž cílem byla denacifikace a demilitarizace Ukrajiny. Jednalo se však o plnohodnotnou invazi na území cizího státu, kdy Rusko napadlo sousední Ukrajinu i s využitím běloruského území. Tento zbrojený konflikt je největším od dob druhé světové války, který rovněž vyvolal největší nucenou migrační vlnu od konce druhé světové války. (Official website of Ukraine, 2024).

Postupně začala napadenou zemi opouštět jedna třetina obyvatel, rok a půl od vypuknutí konfliktu zůstává 11 milionů Ukrajinců mimo své domovy a téměř polovina z nich zůstává vysídlena v rámci samotné Ukrajiny. Více jak 6 milionů ukrajinských obyvatel našlo své útočiště v zahraničí, a to nejen v rámci Evropy, ale i zámoří.

Vliv migrační vlny na situace v Evropě

Dle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky se momentálně v Evropě nachází bezmála 6 milionů ukrajinských uprchlíků. Za poslední půl rok však rozmístění v jednotlivých zemích doznalo značných změn. Polsko ještě na jaře 2023 evidovalo nejvíce nuceně vysídlených, v současné době figuruje jako hlavní destinace Německo. Dle oficiálních statistik čítá ukrajinská populace na německém území bezmála 1,1 milionu obyvatel.

Státem, který Ukrajinci nejvíce opouštějí, je právě Polsko, které od února 2022 poskytlo dočasnou ochranu až 1,6 milionu válečných uprchlíků. V současné době jich však v zemi zůstává zhruba pouze jen okolo 960 tisíc. Od srpna 2022 Německo zaznamenalo nárůst ukrajinských uprchlíků o 400 tisíc, Polsko pak úbytek a to o 350 tisíc. Nejčastější příčinou odchodu Ukrajinců z Polska do Německa jsou vyšší výdělky a lepší sociální zabezpečení. Co se týká počtu uprchlíků v přepočtu na obyvatele je na čele žebříčku Česká republika a Estonsko. Na jeden tisíc obyvatel v obou zemích připadá okolo 36 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny. (Člověk v tísni, 2024).

2 MIGRAČNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE

Migrační politiku Evropské unie tvoří soubor pravidel, které mají za úkol kontrolovat pobyt a vstup osob, ze třetích zemí na území EU. Evropská unie ve spolupráci s členskými státy zintenzivňuje úsilí k tomu, aby vytvořila funkční a jednotnou migrační politiku se zaměřením v humanitární a bezpečnostní oblasti. Usiluje o potírání nelegální migrace a převaděčství, dbá na posílení vnější hraniční bezpečnosti a chrání lidská životy. Cílem je taktéž vytvořit podmínky, které by byly schopny oslovit kvalifikovanou pracovní sílu ze třetích zemí. Lisabonská smlouva rozdělila pravomoci do tří typů unijních politik, a to na pravomoci výlučné, podpůrné a sdílené. Záležitosti týkající se azylu a migrace pak spadají do sdílených pravomocí, kdy členské státy a Evropská unie sdílejí pravomoci k přijímání právních norem. Mezi unijní orgány, které se problematice migrace nejvíce věnují a podílí se tak na tvorbě migrační politiky patří Evropská rada, Evropská komise a Rada EU. (Ministerstvo vnitra české republiky, 2024a; Úřad vlády České republiky, 2024).

2.1 Orgány zodpovědné za migrační politiku EU

Evropská rada, jakožto legislativní a výkonný politický orgán Evropské unie, je zodpovědná za strategický vývoj Unie a hledání společných postojů mezi členskými státy. Rada Evropské unie je hlavním orgánem k zastupování zájmů jednotlivých členských států, co se týče hospodářství, má výkonnou a rozpočtovou funkci a slouží také k rozvoji bezpečnostní a zahraniční politiky Evropské unie.

Evropská komise prosazuje takzvaný nadnárodní princip, kterým tvoří protiváhu zájmům členských států. Jako jediný orgán může Radě a Evropskému parlamentu předkládat legislativní návrhy Evropské unie. Podílí se taktéž na výkonu, řízení a implementaci politik a spravuje rozpočet Evropské unie. Svou roli hraje taktéž na mezinárodní scéně, kdy zastupuje Evropskou unii například při sjednávání smluv nebo dohod s třetími zeměmi. Součástí Evropské komise je rovněž i Generální ředitelství pro migraci a vnitřní věci, které spolupracuje s členskými státy ale i mezinárodními organizacemi a agenturami, jako je již dříve zmíněný Frontex.

Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž, taktéž známá jako Frontex, založena roku 2005 slouží ke koordinaci a správě vnějších hranic členských států Evropské unie, zajišťuje bezpečnost a efektivitu při boji proti nelegální migraci, převaděčství a dalším typům přeshraničního zločinu. Při založení měla agentura pouze 43 zaměstnanců a její

rozpočet čítal 6 milionů eur, s migrační krizí se postupně rozrostla a k roku 2023 čítá 2 100 kmenových zaměstnanců, přičemž její rozpočet dosahuje 1 miliardy eur.

Hlavní náplní je koordinace operací na hranicích, včetně záchranných akcí na moři a deportací migrantů zpět do jejich vlasti. V rámci Frontexu působí takzvaný stálý sbor pohraničních strážců čítající 2000 členů, který je zároveň první uniformovanou složkou Evropské unie sloužící k vymáhání práv při operacích na vnější hranici Evropské unie. Ke své práci používá moderní vybavení jako jsou drony, lodě nebo vozidla posilující jejich operační efektivitu. (Blahušiak, 2024; European Union, 2024).

Další organizací působící od roku 1998 ve strukturách Evropské unie je Europol, oficiálním názvem Evropská agentura pro spolupráci v oblasti vymáhání práva. Zaměřuje se na koordinaci a podporu členských států Evropské unie a jejich orgánů činných v trestním řízení při boji se závažnou a organizovanou kriminalitou včetně nelegální migrace a terorismu.

Eurojust, Evropská agentura pro justiční spolupráci v trestních věcech, založena roku 2002, jejíž hlavním cílem organizace je koordinovat spolupráci jednotlivých členských států v oblasti trestního řízení. Důležitou roli hraje například v boji proti přeshraniční kriminalitě jako je nelegální převaděčství a organizovaná kriminalita spojená s migrací tím, že utváří společné vyšetřovací týmy, které rozkrývají sítě převaděčů. V roce 2021 se Eurojust podílel na zatčení členů organizované skupiny, která pašovala syrské migranty z Maďarska do států EU. (Europol, 2022; Eurojust, 2022).

2.2 Evoluce azylové a migrační politiky EU

Evropská unie ve své azylové politice vychází z Ženevské úmluvy, která jakožto hlavním pramenem mezinárodního uprchlického práva zajišťuje, že nikdo nesmí být vrácen zpět do vlasti, kde by mu hrozilo pronásledování. Dokument byl podepsán v Ženevě 28. července roku 1951 a vešel v platnost 22. dubna roku 1954.

Definoval významný pojem „uprchlík“ a zároveň stanovil základní práva, na které má každý uprchlík nárok. Konkrétněji jde o právo na práci, svobodu vyznání, vzdělání, svobodu pohybu a přístup k cestovním dokladům. Zpočátku evropské země si chtěly otázku azylu, uprchlictví a ochrany hranic řešit samy, změna však přišla až poté, kdy se začala připravovat Schengenská dohoda. V roce 1985 Německo, Francie a státy Beneluxu uzavřely mezinárodní Schengenskou dohodu, jež se týkala odstranění kontrol na společných hranicích. O pět let

později byla podepsána Schengenská prováděcí dohoda, která se Schengenskou dohodou vytvořila základ pro fungování Schengenského prostoru a vedla k úplnému zrušení vnitřních hraničních kontrol.

Maastrichtská smlouva dosud řešila azylovou politiku pouze na vládní úrovni členských států. Tato problematika totiž spadala pouze pod její třetí pilíř, kde byly pravomoci Evropské unie velmi omezené. Na konferencích vedly tyto neshody k nesouladu, státy měly velmi často odlišný názor a pohled na míru kooperace a obávaly se nerovnoměrných tlaků migrace na své území. V roce 1997 tyto neshody změnila Amsterodamská smlouvou, která přesunula agendu azylu ze třetího pilíře do prvního a Evropská unie získala větší pravomoc v rozhodování.

Další důležitý milník se odehrál roku 1999 ve Finském Tampere. Jednalo se o zasedání Evropské rady s cílem vytvořit společný prostor práva, svobody a bezpečnosti. Evropská rada se shodla na rovném zacházení se všemi azylanty na území Evropské unie, zdůrazněna byla snaha o partnerství se zeměmi původu na vytvoření společného azylového systému v Evropě a řízení migračních kroků. Dalším důležitým krokem byl Haagský program, který platil v rozmezí let 2005 až 2010. Navazoval na program z Tampere a rozšířil ho o policejní a justiční spolupráci v trestních záležitostech a také se věnoval ekonomické migraci, která doposud nebyla řešena.

V současnosti je hlavním dokumentem Evropské unie Lisabonská smlouva, která nabyла platnosti 1. prosince 2009. Ta ještě více upevnila rozhodovací pravomoci Evropské unie a plně usiluje o vytvoření jednotné azylové politiky napříč všemi členskými státy, která vychází z těchto principů:

- „jednotný azylový status;
- jednotný status doplňkové ochrany;
- společný režim dočasné ochrany;
- společný postup pro udělování a odnímání azylového statusu nebo doplňkové ochrany;
- kritéria a mechanismy pro určení členského státu příslušného pro posouzení žádosti;
- normy týkající se podmínek pro přijímání žadatelů,
- partnerství a spolupráce se třetími zeměmi“.

Po ukončení Haagského programu následovalo nahrazení novým typem. Ten byl podepsán ve Stockholmu a definoval hlavní priority a politické cíle na následující období 2010-2014. Byl také mnohem konkrétnější, důraz byl kladen především na spolupráci v boji proti organizované kriminalitě a určil závazek na dobudování evropského azylového systému do roku 2012. Stockholmský program se však nedočkal svého nástupce. Evropská unie i přesto vytyčila hlavní strategické směry pro období 2014-2020. (Tvoříme Evropu, 2024).

2.3 Dublinský systém

Dublinský systém, známý také jako Dublin I, je nástroj Evropské unie k řešení problematiky azylu. Určuje, který stát je příslušný posoudit, zdali migrant podávající žádost o mezinárodní ochranu má nárok na azyl, či nikoliv. Úmluva byla podepsána roku 1997 a řešila dva problémy. Prvním byl takzvaný „asylum shopping“, kdy se osoba pohybovala neřízeně po členských státech Schengenu, jelikož si podala několik žádostí o azyl a každou v jiném státě. Druhý problém se týkal uprchlíka takzvaně na „orbitu“. Žadatel měl získat jistotu, že se jeho žádosti bude některý členský stát věnovat a nebude tak opakovaně přesouván mezi nimi, aniž by některý z nich přijal odpovědnost za posouzení jeho žádosti. Výsledkem byl princip, kdy odpovědnost za posouzení žádosti nesl ten stát, na jehož půdu v Evropské unie žadatel poprvé vstoupil.

Na základě nařízení Rady EU č. 343/2003 byl 18. března Dublin I nahrazen Dublínem II, který si dal za cíl zlepšit původní systém tak, aby byl spravedlivější, rychlejší a celkově více efektivní. Dublin II byl rozšířen o pravidla, která zpřesnila předávání žadatelů mezi jednotlivými státy, státy se nově zaměřovaly na sjednocování rodin, stanovena byla doba 2 měsíců pro přijetí nebo odmítnutí a důraz byl pak speciálně kladen na nezletilé osoby bez doprovodu. (UNHCR, 2009; European Union, 20011).

V roce 2007 byly zjištěny nedostatky Dublinku II, a tak se systém musel přepracovat. Dublin III vyšel nařízením Rady Evropské unie pod číslem 604/2013 a nabyl účinnosti z kraje roku 2014. Cílem je opět dobudování evropského azylového systému s důrazem na metodu, která jasně zaručí, který stát má příslušnost k posuzování azylových žádostí. Tato metoda vychází z pěti následujících principů:

- Posuzovat žádost by měl ten stát, ve kterém, se legálně nachází příslušník rodiny žadatele, zvláštní zřetel je brán na nezletilé, kteří nemají doprovod zákonných zástupců.

- Pakliže stát vydal žadateli povolení k pobytu či vízum, je odpovědný za projednání azylové žádosti.
- Příslušný je ten stát, na jehož území žadatel neoprávněně přicestoval ze třetí země, nebo zde pobýval alespoň po dobu 5 měsíců.
- V případě bezvízového styku je příslušný stát, který osobu osvobodil od vízové povinnosti.
- Příslušný je taktéž ten členský stát, ve kterém žadatel podal žádost o mezinárodní ochranu poprvé.

Za pomoci systému EUODAC lze získat informace o podaných azylových žádostech. Ten porovná daktyloskopické otisky prstů žadatelů a nově příchozích migrantů, díky čemuž dokáže identifikovat, zdali žadatel již nepodal žádost o azyl v jiném státě nebo nebyl v minulosti zadržen při nezákonném překročení hranic Evropské unie. Otisky prstů jsou snímány od roku 2003 a to osobám starším 14 let. Evropská komise v roce 2015 provedla studii týkající se fungování Dublin III, její výsledky poslouží jako základ budoucímu systému Dublin IV. (Tvoříme Evropu, 2024).

2.4 Zhroucení dublinského systému a spor o kvóty

Evropská unie měla jasně nastavený a funkční azylový systém na který de facto rezignovala a dala přednost solidaritě a řešení humanitární krize. S tím, jak přicházelo stále více migrantů, se zhroutil registrační systém cizinců a ti se tak zcela nekontrolovatelně začali pohybovat po celém území Evropské unie. Vše umocnil výrok kancléřky Angely Merkelové o tom, že Německo je ochotno přijmout všechny uprchlíky ze Sýrie. Dublinský systém se zhroutil a státy se tak s přívalem migrantů začaly znovu vypořádávat na vlastní pěst, jako tomu bylo před 20 lety.

Povinný systém kvót, který Evropská unie zavedla v roce 2015, měl ulevit migraci přetíženým jižním státům jako byla Itálie a Řecko s přerozdělením více jak 160 tisíc uprchlíků do okolních členských států. Tento ambiciózní plán však ihned narazil u zemi takzvané „V4“ do které patří Polsko, Maďarsko, Slovensko a Česká republika. Dle Komise EU bylo v roce 2018 splněno pouze 23 % plánu, Maďarsko a Polsko nepřijalo jediného uprchlíka, Česká republika z plánovaných 2 600 osob přijala pouze 12 a jediným státem, který splnil závazek byla Malta. Neochota některých států se podřídít Evropské unii byla tak velká, že v případě Maďarska a Slovenska vedla až k podání žaloby na kvóty u Soudního

dvora Evropské unie. Průlom nastal až v důsledku zasedání Evropské rady v červnu 2018, kdy čelní představitelé členských států odmítli koncept povinných kvót, čímž se záležitosti relokací a přesídlování stali dobrovolnou záležitostí. (Seznam Zprávy, 2017; ČT24, 2020).

I když se otázka azylové politiky řeší prakticky od samého počátku vzniku Evropské unie, mezi členskými státy dosud neexistuje shoda na společném přístupu. Krize způsobená masovou migrací navíc obnažila kritické nedostatky a celkovou křehkost Evropského azylového systému, který je zásadní v boji proti nelegálnímu přistěhovalectví. (Tvoříme Evropu, 2024).

Nový pakt o azylu a migraci

Ke 14. květnu schválily členské státy EU reformu azylového a migračního systému, který je obsažen v deseti aktech.

Jde zejména o:

- nařízení o prověřování,
- aktualizace databáze Eurodac,
- nařízení o azylovém řízení,
- nařízení o řízení navrácení na hranicích,
- nařízení o řízení migrace a azylu,
- nařízení o řešení krizových situací,
- kvalifikační nařízení a směrnice o podmínkách přijímání,
- nařízení o přesídlování.

Cílem těchto pravidel je zefektivnění evropského azylového systému a zvyšování solidarity mezi jednotlivými státy EU. Dále také mají zajistit efektivnější kontrolu pro migranty a v případě neúspěšných azylových žadatelů také rychlejší návrat do jejich země původu. Zaveden je i princip, takzvané povinné solidarity, kdy státům přetíženým migrací bude poskytnuta pomoc ostatními státy a to tím, že od nich určitý podíl migrantů převezmou, nebo tyto státy podpoří materiálně či finančními prostředky. Tím se docílí spravedlivějšího migračního systému, který začne platit v roce 2026. Česká republika se zdržela všech deseti hlasování, jelikož má ke konečné podobě nového migračního paktu výhrady. Proti tomuto paktu hlasovalo Maďarsko a Polsko a s některými částmi právního předpisu nesouhlasí ani

Slovensko a Rakousko. Migrační pakt byl i přesto přijat, jelikož byl schválen kvalifikovanou většinou států Evropské unie.

Revize Schengenského hraničního kodexu

Rada EU dne 24. května 2024 schválila revizi Schengenského hraničního kodexu a ten bude tak vyhlášen ve věstníku EU. Česká republika tento návrh podpořila, hlasování se zdrželo jen Španělsko se Slovinskem. Schengenský hraniční kodex upravuje správu vnější a vnitřní hranice, jejich kontrolu a překračování v rámci EU. Reforma má poskytnout větší odolnost schengenského prostoru vůči krizím a zavádí možnost využití celoevropských opatření, které omezí vstup příslušníkům ze třetích zemí na území EU v případě, že by došlo k rozsáhlému ohrožení na zdraví veřejnosti. Rovněž zavádí pravidla, kterými se mají řešit druhotné pohyby migrace a znovuzavedení vnitřních kontrol na hranicích. (Evropská rada, 2024; Eucrim, 2024).

3 MIGRAČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

Migrační politika České republiky spočívá v řízení a regulování migrace tak, aby byla zachována bezpečnost státu s podpořením integrace cizinců do většinové české společnosti. Od roku 2004 je pro Českou republiku a její migrační politiku zásadní členství v Evropské unie a od roku 2007 taktéž členství v schengenském prostoru, což zahrnuje účast na spolupráci s členskými státy dle platných nařízení a směrnic Evropské unie, ovlivňuje směřování České republiky v oblasti jako je legální a nelegální migrace, azyl nebo návratová politika.

Ministerstvo vnitra, uvádí tyto Evropské směrnice jako primární dokumenty zaobírající se problematikou migrace:

- „Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ze dne 16. prosince 2008.
- Směrnice Rady 2004/81/ES o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví, a kteří spolupracují s příslušnými orgány ze dne 29. dubna 2004.
- Směrnice Rady 2001/40/ES o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí ze dne 28. května 2001.
- Směrnice Rady 2002/90/ES, kterou se definuje napomáhání k nepovolenému vstupu, přechodu a pobytu ze dne 28. listopadu 2002.
- Směrnice Rady 2003/110/ES o pomoci při tranzitu za účelem vyhoštění leteckou cestou ze dne 25. listopadu 2003“. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024b).

Samotná Česká republika při utváření migrační politiky vychází z těchto základních zákonů:

- „326/1999 Sb. - Zákon o pobytu cizinců na území ČR
- 325/1999 Sb. - Zákon o azylu
- 191/2016 Sb. - Zákon o ochraně státních hranic“ (Zákony pro lidi, 2024).

3.1 Strategie migrační politiky České republiky

Dokument byl vládou přijat dne 29. července roku 2015 jako usnesení číslo 621 o Strategii migrační politiky České republiky a o Komunikační strategii České republiky k migraci.

Materiál uvádí zásady, ze kterých migrační politika českého státu vychází, a zároveň vytyčuje cíle v dlouhodobém horizontu, a to jak na národní, tak i unijní úrovni, včetně nástrojů, kterými budou tyto cíle realizovány.

Migrační problematika je v dokumentu pokryta v celém jejím rozsahu, přičemž je rozdělena do 7 nejdůležitějších tematických okruhů, kterými jsou:

- integrace,
- návratová politika a nelegální migrace,
- azyl,
- vnější dimenze migrační politiky,
- schengenská spolupráce a volný pohyb osob v Evropské unii,
- legální migrace,
- evropské a mezinárodní závazky České republiky v oblasti migrace.

Dle těchto okruhů Ministerstvo vnitra s ostatními ministerstvy navrhuje migrační strategii České republiky, ve které následně definuje cíle, kterých chce dosáhnout a nástroje, které chce použít. Spolu se strategií je vytvářena komunikační strategie sloužící k informování partnerů a veřejnosti. Koordinačním orgánem Strategie migrační politiky České republiky je pověřen Orgán pro ochranu státních hranic a migraci.

Tento orgán provádí pravidelná zasedání na vládní a expertní úrovni a taktéž do jeho pravomocí spadá aktualizování projektových karet, pomocí nichž se provádí implementace nástrojů v migrační strategii. (Valouchová, 2015; Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2024).

3.2 Audit národní bezpečnosti

Audit národní bezpečnosti je stěžejním dokumentem, který identifikuje hlavní hrozby a stav bezpečnosti v České republice. Posuzuje, zdali je správně nastavená legislativa, jak pružně a rychle jsou schopny bezpečnostní složky reagovat, na jaké úrovni je jejich vzájemná komunikace a kooperace, vůči orgánům krizového řízení, obcím, krajům nebo soukromou sférou. Zhodnocena byla i kapacita, kterou stát vyčleňuje pro potlačování nebo předcházení jednotlivých hrozeb. Vládou byl tento dokument schválen 14. prosince 2016 a na jeho zpracování se podílelo více jak 120 bezpečnostních expertů.

Jedním ze stěžejních témat auditu byla migrace. Z výsledků SWOT analýzy je patrné, že český bezpečnostní systém je dobře připraven, co se týče kriminality a hrozeb plynoucích z migrace. Nastavení migrační a azylové politiky je adekvátní a stát zvládá efektivně čelit výzvám plynoucím z migrace. Audit dále zdůraznil, že v dnešní době je třeba věnovat větší pozornost hybridním hrozbám a terorismu, které mohou mít zásadní dopad na vývoj migračních toků a dokážou ovlivnit veřejné mínění české společnosti. Vyzdvížena byla taktéž působnost ČR v rámci Visegrádské skupiny.

Audit ale odhalil i slabé stránky, týkající se například nedostatečné rychlosti návratových operací, omezené schopnosti monitoringu a vymahatelnosti školní docházky u cizinců, zneužívání azylového systému, neefektivního správního řízení nebo snížené schopnosti ovlivňovat legislativu Evropské unie ve vztahu k migraci.

Nedostatečná je i schopnost přijímat nové zaměstnance ve státních složkách a udržet si již stávající personál z důvodu nedostatečného finančního ohodnocení. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

3.3 Typový plán migrační vlna velkého rozsahu

Česká republika má pro případ migrační vlny velkého rozsahu zpracovaný typový plán, který je klíčovým nástrojem, jak zvládnou situaci, kdy na státní hranici dojde k vysokému nárůstu počtu migrantů. Plán je součástí široké strategie, která je zaměřena na efektivní a koordinované zvládnutí migrační krize. Naposledy byl tento plán aktualizován v průběhu roku 2020. (Evropská unie, 2023; Ministerstvo vnitra České republiky, 2021, 2024c).

3.4 Subjekty podílející se na azylové a migrační politice v ČR

Ministerstvo vnitra je hlavním gestorem migrační a azylové politiky z legislativního, realizačního i koncepčního hlediska. Dle zákona o pobytu cizinců č. 326/1999 Sb. realizuje výkon státní správy v záležitostech migrace a spolupracuje s dalšími resorty, vládními i nevládními organizacemi včetně těch mezinárodních. Rozhoduje o udělení dlouhodobého, trvalého nebo přechodného pobytu nebo o jeho zrušení, či prodloužení. Taktéž spravuje vízovou agendu, je provozovatelem a zřizovatelem zařízení pro zajištění cizinců, sjednává readmisní smlouvy umožňující navrácení migrantů do vlasti nebo rozhoduje o jejich vyhoštění na vyžádání Policie České republiky.

Policii České republiky, jakožto jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Policie ČR je přímo podřízena Ministerstvu

vnitřní a v rámci své činnosti „*chrání bezpečnost osob, majetku, předchází trestné činnosti a plní úkoly dle trestního řádu*“. (Česko, 2008). Nařízením Ministerstva vnitra č. 67/2008 byla zřízena Služba cizinecké policie, která se specializuje na plnění úkolů s cizineckou problematikou. Tuto službu zastřešuje Ředitelství služby cizinecké policie, které je útvarem s celostátní působností. Služba cizinecké policie v rámci své činnosti odhaluje nelegální migraci a uplatňuje represivní opatření vůči cizincům zdržujícím se na území České republiky v rozporu se zákonem č. 326/199 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování, zkráceně NCOZ, je taktéž útvarem s celostátní působností, který se podílí na boji proti nelegální migraci, konkrétně proti převaděčství. V rámci NCOZ působí odbor obchodu s lidmi a nelegální migrace, který se specializuje na potírání vysoce organizovaných zločineckých skupin, které svoji protiprávní činnost zaměřují na obchod s lidmi, nelegální migraci, nedovolené nakládání s lidskými tkáněmi a orgány a nucené práce. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024d).

Odbor azylové a migrační politiky je útvar Ministerstva vnitra specializující se na problematiku migrace a mezinárodní ochrany. Mezi hlavní činnosti, které OAMP vykonává patří vyřizování víz, povolení k pobytu, registrace cizinců nebo se zabývá žádostmi o poskytnutí azylu či dočasné ochrany.

Odbor se ale zabývá i návratovou politikou v případě, kdy se cizinec na území ČR nachází neoprávněně. Kromě centrálního pracoviště působí Odbor azylové a migrační politiky ve všech 14 krajích. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024).

Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, zkráceně SUZ, vznikla odtržením od Odboru azylové a migrační politiky 1. 1. 1996. V současné době provozuje zařízení několika typů uprchlických zařízení, kterými jsou přijímací střediska, integrační azylová střediska, pobytová střediska a zařízení pro zajištění cizinců. Správa uprchlických zařízení se stará o integraci cizinců pomocí takzvaných „CPIC“, což jsou integrační centra pro cizince ze třetích zemí fungujících v deseti krajích. SUZ rovněž realizuje návrat do rodné vlasti těm bývalým žadatelům o mezinárodní ochranu, kteří se tak dobrovolně rozhodnou.

Obrázek 2 - Jednotlivá zařízení Správy uprchlických zařízení (Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, 2017).

Světle zelenou barvou jsou zvýrazněny přijímací střediska (PřS), integrační azylová střediska (IAS) jsou označena žlutě, oranžová barva znázorňuje centra na podporu integrace cizinců (CPIC), růžová pak pobytová střediska (PoS) a červená reprezentuje zařízení pro zajištění cizinců (ZZS). Koordinační centrum pro cizince nacházející se v průmyslovém areálu Kvasiny je označeno tmavě zelenou barvou.

4 DÍLČÍ ZÁVĚR

Účelem teoretická část této diplomové práce bylo analyzovat a objasnit otázku migrace ve vztahu k bezpečnosti a ochraně České republiky, a zároveň vytvořit základ pro praktickou část, která bude posuzovat prostřednictvím tří výzkumných metod jednotlivá možná rizika, kterým by Česká republika mohla do budoucna čelit. První metodou, která bude v rámci praktické části použita je Ishikawa diagram, vyvinutý v roce 1968 Kaoru Ishikawou. Tento nástroj je hojně používán pro systematické analyzování příčin problémů. Druhou metodou je What – if analýza. Metoda slouží k modelování hypotetických scénářů a jejich následných dopadů a následků. Posledním použitým nástrojem je kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztažností, zkráceně KARS.

Analýzou použitých zdrojů v teoretické části došel autor k tomuto dílčímu závěru. Zdroje, ze kterých bylo čerpáno dokazují, že migrace je přirozený fenomén, který je spjat s lidstvem od jeho prvopočátku. Dělit migraci můžeme hned do několika typů, stejně tak důvody, kvůli kterým lidé odcházejí ze svých rodných zemí. Důvodů neboli migračních teorií může být více a mohou se mezi sebou prolínat. Pojem migrace není zahrnut v žádném právním dokumentu či právním předpisu České republiky a samotný fenomén ve své podstatě není trestný. Protiprávním jednáním se stává až na základě podmínek či okolností za kterých daná osoba do země přicestuje, nebo se zde zdržuje. Vést přesná data o migrační mobilitě obyvatelstva se ukázalo jako nereálné, vzhledem k odlišné metodice a definicím, se kterými pracují jednotlivé státy Evropské unie, mezinárodní orgány nebo neziskové organizace. I přesto, že dochází ke zkreslení dat a ty tak nelze plně srovnávat, autor poukazuje na širokou škálu problémů, které se s migrací pojí. Děje se tak napříč celou Evropskou unií, ovšem nejzávažnější situace je v západních a severovýchodních zemích, které jsou z pohledu migrujícího obyvatelstva, původem převážně z Afriky nebo Středního východu, nejatraktivnějšími destinacemi. Ačkoliv Evropská unie disponuje systémem orgánů, nástrojů a institucí, které se tuto situaci plynoucí z legální i nelegální migrace snaží řešit, není celkový aparát dostatečně pružný na to, aby včasně reagoval na neustále se měnící fenomén, jakým migrace v mezinárodním měřítku je. Problémem nejsou jen zdoluhavé projednávání návrhů týkajících se migračních opatření, jejich následné schvalování a aplikace do praxe. Mezi členskými státy Evropské unie dosud nepanuje shoda na jednotném přístupu, a to tak tříští celou unii států a vytváří mezi nimi napětí. Typickým příkladem se stalo hlasování o povinných migračních kvótách, které odmítlo Rumunsko, spolu se všemi státy Visegrádské skupiny včetně České republiky, která zaujala vůči migraci velmi zodpovědný postoj.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

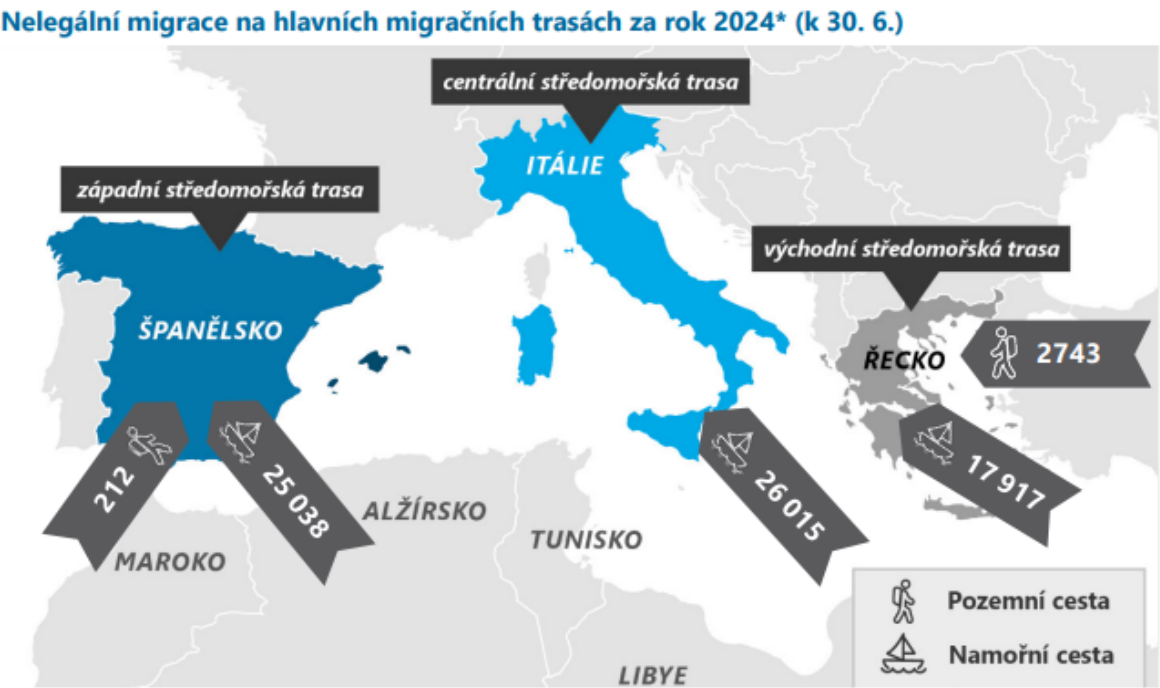
5 SOUČASNÝ STAV MIGRACE DO EVROPY

V současné době je migrační situace v evropském prostoru velmi dynamická a do značné míry ovlivněna různorodými trendy, které vycházejí ze sociologických faktorů a geopolitické situace ve světovém dění. Nejvýznamnějším aspektem je bezesporu následek války na Ukrajině, který ze svých domovů vyhnal do Evropy více jak 6 milionů osob a vytvořil tak jednu z největších uprchlických vln od druhé světové války. Tato migrační vlna do značné míry mění evropskou demografickou strukturu a klade vysoké nároky nejen na integrační, ale i sociální systém. Před posouzením možných rizik pro obyvatelstvo České republiky, autor charakterizoval současnou migrační situaci dle nejaktuálnějších dat, které měl k dispozici při psaní této práce.

5.1 Situace na migračních trasách

K druhému čtvrtletí roku 2024 přicestovalo Středomořskou trasou do Evropy celkem 33 357 migrantů dle dat UNHCR. Nejvíce z nich, 31 601 volilo trasu přes moře, po souši pak 1 756. V porovnání se stejným obdobím v roce 2023, vzrostly příjezdy do Evropy o 19 % a v porovnání s prvním čtvrtletím roku 2024 klesly o 14 procent.

Pokud jde o hlavní migrační trasy, byl dle předběžných veřejných dat agentury Frontex zaznamenán pokles případů nedovoleného překročení hranice. Ve srovnání se stejným obdobím v loňském roce jde o pokles na západobalkánské trase o 72 % a na Centrální středomořské trase o 61 %. Dramatický nárůst však nastal na trase přes západní Afriku, kde Frontex eviduje nárůst o 174 % a na východoevropské pak o 148 procent.

Obrázek 3 - Nelegální migrace na hlavních migračních trasách k polovině roku 2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f).

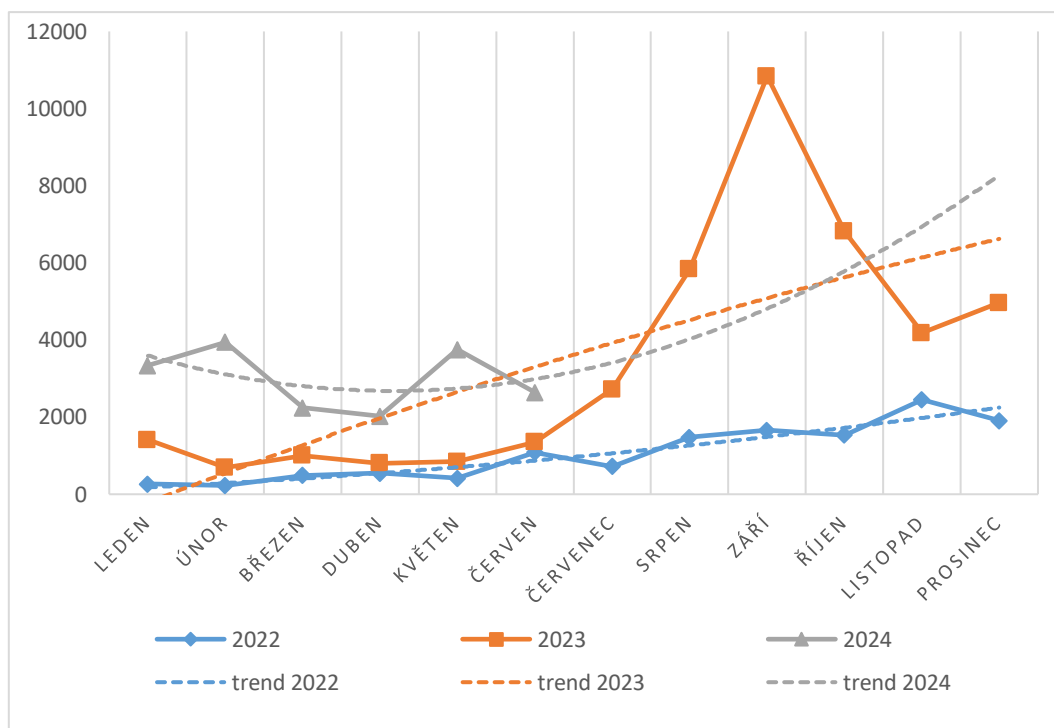
Východní středomořská trasa

Dle dat UNHCR přicestovalo do Řecka za druhé čtvrtletí roku 2024 celkem 10 083 nelegálních osob. V 8 408 případech se jednalo o příjezdy po moři, zatímco 1 675 osob přišlo po zemi. Oproti prvnímu čtvrtletí letošního roku klesly příchozy o 5 %, zatímco ve srovnání se stejným obdobím loňského roku se počet příchozích až zdvojnásobil.

Tabulka 2 - Porovnání příjezdu migrantů do Řecka v letech 2022, 2023 a 2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; vlastní).

	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
2024	3333	3940	2236	2025	3747	2636						
2023	1407	692	1002	804	844	1349	2722	5831	10839	6814	4179	4959
2022	264	227	487	547	411	1084	719	1477	1656	1531	2450	1905

Tuto trasu dle statistik IOM využívají nejvíce osoby migrující z Egypta, Sýrie a Afghánistánu. Během první poloviny roku na východní středomořské trase zemřelo nebo je pohřšováno celkem 64 osob.

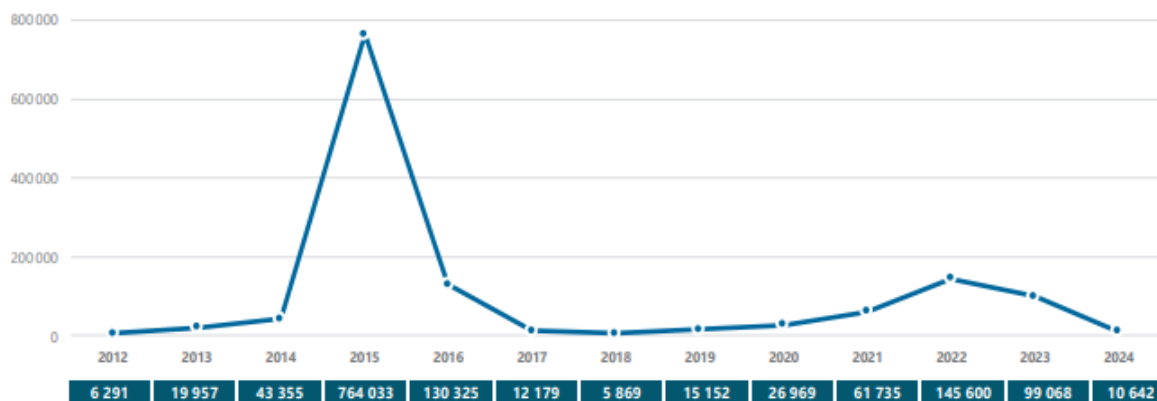

Obrázek 4 - Počty migrantů na Východní středomořské trase včetně trendu 2022-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f, vlastní).

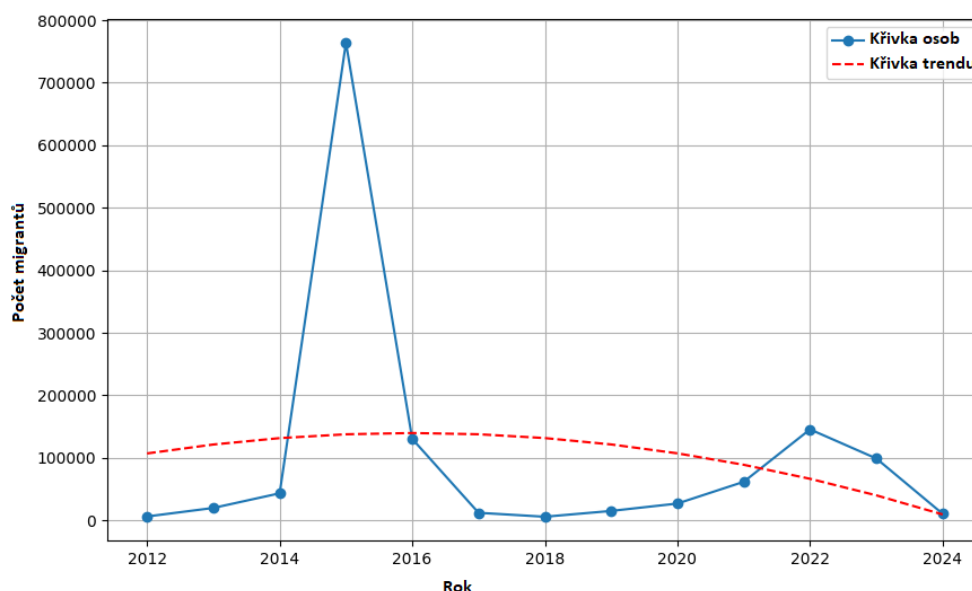
Graf znázorňuje počty migrantů, kteří připluli do Řecka v letech 2022-2024, přičemž jednotlivé roky jsou znázorněny odlišnými barevnými linkami, doplněnými o trendové čáry značené přerušovaně. Zatímco rok 2022 byl charakterizován poměrně nízkou a stabilní migrační aktivitou po celý rok, v roce 2023 došlo k výraznému nárůstu počtu migrantů. Zvláště patrný byl tento nárůst mezi srpnem a zářím. V říjnu začaly hodnoty prudce upadat, až na listopadové minimum, kdy bylo zaznamenáno 4179 migrantů. Z křivky je patrné, že během prosince začala aktivita migrantů opět stoupat. Během první poloviny roku 2024 byl evidován více jak dvojnásobek migrantů, kteří přijížděli do Řecka než za předchozí dva roky dohromady ve stejném období. Ačkoliv měl autor pro rok 2024 pouze omezenou část dat, z trendové linky lze vypožorovat, že se tato trasa do Evropy stává v průběhu let stále více užívanou.

Západobalkánská migrační trasa

Trasa přes státy západního Balkánu do Evropy je jednou z těch nejvíce vytížených. Ze statistik agentury Frontex však vyplývá, že během první poloviny roku zde došlo k 10 642 překročení hranice, což je pokles migrace o 72 % ve srovnání se stejným obdobím loňského roku.

Obrázek 5 - Křivka překročení Západobalkánské trasy v letech 2012-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f).

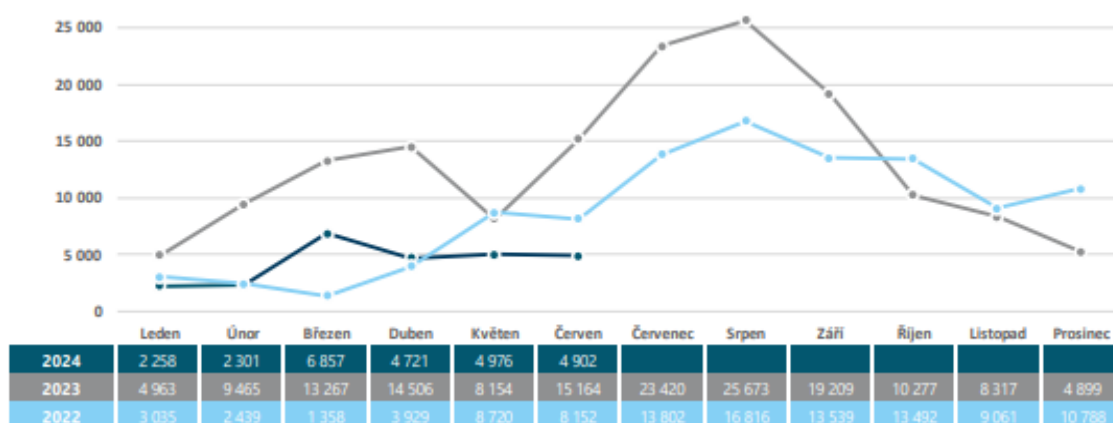
Obrázek 6 - Znázornění migračního trendu na Západobalkánské trase 2022-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; vlastní).

V grafu je červenou přerušovanou linkou znázorněna křivka trendu migrace v letech 2012-2024 na Západobalkánské migrační trase. Rok 2015 je charakterizován mimořádným nárůstem počtu migrantů směřujících do Evropy, kdy bylo zaznamenáno celkem 764 033 osob. Po tomto roce následuje prudký pokles příchozích, který může být zapříčiněn několika faktory, mezi které patří například zavedení přísnějších migračních kontrol či přesměrování migrační trasy. V období mezi lety 2020-2024 lze pozorovat mírný nárůst, po němž následuje pokles počtu migrantů. I přes veškeré výkyvy lze rozeznat dlouhodobý vzorec, který je dán růstem na následnou stabilizaci počtu migrujících což dokládá průběh trendové

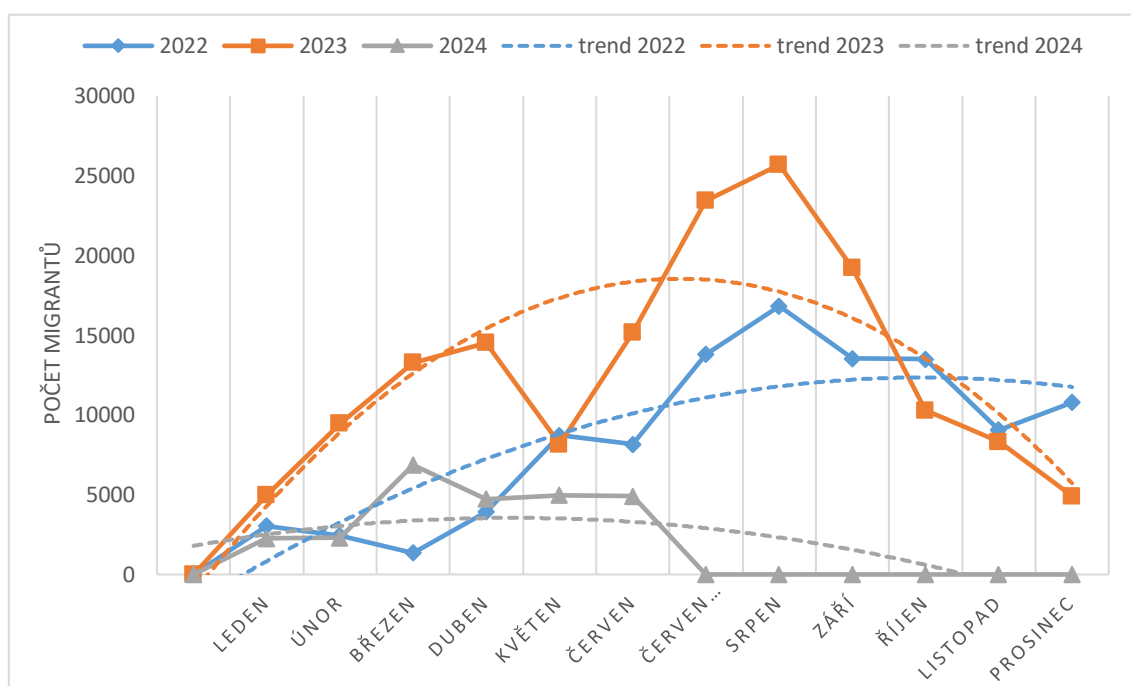
křivky. S ohledem k jejímu poklesu lze předpokládat snižující se zájem o tuto trasu mezi migranty v budoucna.

Centrální středomořská trasa

Za druhé čtvrtletí přicestovalo do Itálie přes Středozemní moře celkem 14 599 nelegálních migrantů, což od začátku roku čítá 26 015 případů, při nichž byla nelegálně překročena státní hranice. V porovnání s prvním čtvrtletím roku 2024 jde nárůst 28 %. Itálie však eviduje od začátku roku pokles o 61 % nelegálně příchozích, ve srovnání za stejné období loňského roku.

Obrázek 8 - Srovnání počtu příjezdů do Itálie v letech 2022, 2023 a 2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f).

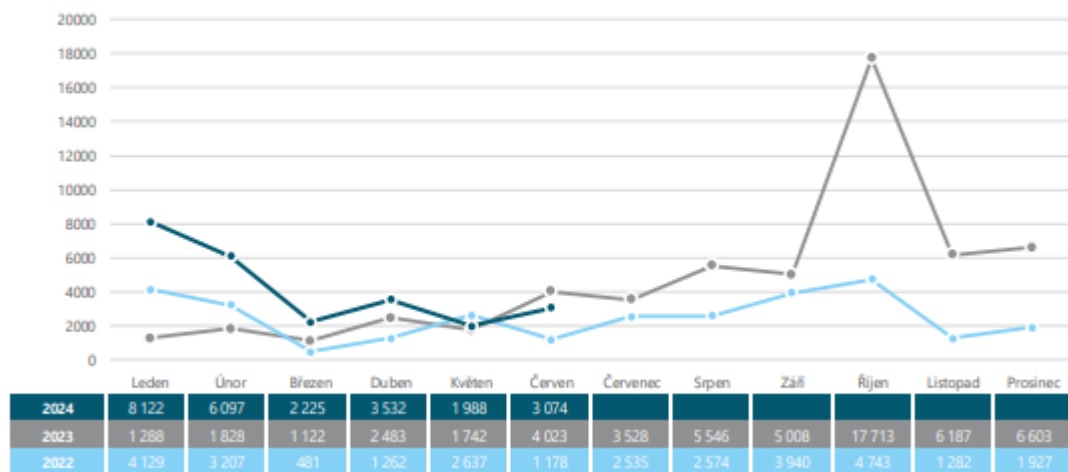

Obrázek 7 - Trendová křivka Centrální středomořské trasy 2022-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; vlastní).

Modrý graf pro rok 2022 zachycuje střídavý nárůst a následný pokles migrace během první poloviny roku. Během července lze pozorovat značný nárůst který vrcholí v srpnu 16 816 migranty. Následně přichází pokles až do listopadu, na který navazuje mírný nárůst v prosinci. Křivka roku 2023, znázorněna oranžově je charakterizovaná podobným vzorcem jako u předešlého roku, rozdílem jsou mnohem vyšší hodnoty osob téměř po celý rok, čemuž naznačuje i trend. Již od začátku roku lze pozorovat mnohem prudší růst migrace oproti roku předchozímu, který vrcholí v dubnu, zatímco v roce 2022 to bylo v květnu. Na vrchol následuje pokles, který nastává o měsíc dříve než v roce 2022. Na pokles ihned navazuje přímý růst shodný s rokem předešlým, který se taktéž zaznamenává vrcholu v srpnu. Od srpna již aktivita migrantů prudce klesá, což platí i pro prosinec, na rozdíl od roku předešlého. Data pro rok 2024 jsou dostupná pouze do července, i tak lze ale pozorovat určitý sezonní charakter, kdy největší aktivita cizinců je zřejmá v období léta. Dle trendové křivky lze usuzovat na to, že se tato trasa stane méně používanou pro migraci do Evropy, než tomu bylo během předchozích dvou let.

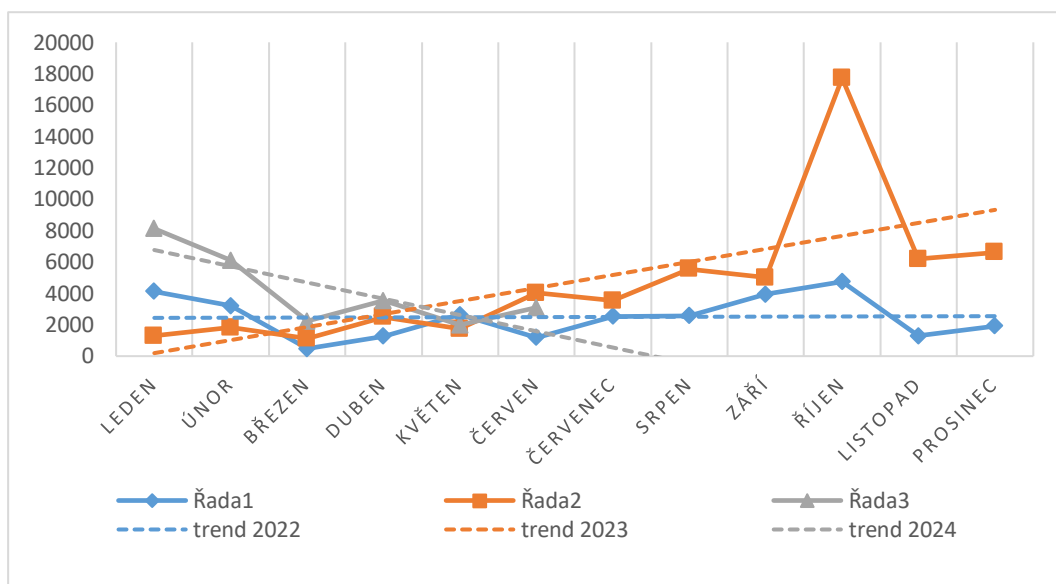
Západní středomořská trasa

Přes tuto trasu přicestovalo do Španělska během druhého čtvrtletí roku 2024 celkem 8 675 osob. Jedná se tak o 48 % pokles ve srovnání s prvním čtvrtletím tohoto roku a o nárůst 3 % vůči stejnému období loňského roku. Dle dat UNHCR přicestovalo za rok 2024 do Španělska přes moře a Španělské enklávy celkem 20 250 nelegálních migrantů.

Obrázek 9 - Srovnání počtu příjezdů do Španělska v letech 2022, 2023 a 2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f).

Největší nárůst nelegální ze migrace západní Afriky byl zaznamenán na Kanárských ostrovech. Agentura Frontex zde uvádí nárůst až 174 % oproti první polovině loňského roku. Migranti sem připlouvají nejčastěji ze Senegalu, Mali a Maroka. IOM uvádí, že během první poloviny tohoto roku zde zemřelo, nebo je pohřešováno 111 osob.

Obrázek 10 - Znázornění trendů na Západní středomořské trase 2022-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; vlastní).

Z dat v grafu pro rok 2022 je patrné, že pohyb na této migrační trase do Evropy byl relativně konstantní, bez větších výkyvů což znázorňuje i trendová křivka. Větší nárůst byl zaznamenán v lednu, září, a především v říjnu, který by nejrušnějším měsícem. Počátek roku 2023 je charakterizován velmi nízkými hodnotami migrace. Mírný nárůst lze pozorovat od března prakticky po celý rok. Výjimku tvoří říjen, ve kterém byl zaznamenán extrémní nárůst migrace ve srovnání s ostatními měsíci v tomto roce. Křivka trendu znázorňuje růst. Rok 2024 začíná vysokými čísly jak během ledna, tak i února. V březnu následuje propad hodnot, typický pro všechny sledované roky. Ze zbytku dostupných dat lze vyčíst stabilně klesající povahu trendu.

Východní migrační trasa

Tato migrační trasa je klíčovou především pro uprchlíky, kterých se týká válečný konflikt na Ukrajině. V celé Evropské unii, Norsku, Švýcarsku, a Islandu je k červnu roku 2024 evidováno více než 4,3 milionu uprchlíků se statutem dočasné ochrany. V přepočtu na obyvatele je Česká republika nejzatíženějším státem kdy, ukrajinští uprchlíci se statutem dočasné ochrany tvoří více než 3 % populace. Nejvíce osob k 30. červnu 2024 eviduje

Německo (1 347 525), následně Polsko (965 775) a Česká republika (360 775). (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; Člověk v tísni, 2024b).

Během první poloviny letošního roku situace na Polsko-Běloruské hranici nadále eskalovala. V září bylo zaznamenáno více než 2500 pokusů o překročení hranice. Dělo se tak v souvislosti s nárůstem nelegální migrace do Evropských zemí, kdy hlavními faktory byly pravidelné letecké spoje, zlepšující se počasí a Běloruské síly, které migraci záměrně podporovaly. Více než 90 % překračujících migrantů má ruská víza a pocházejí převážně z Afghánistánu, Sýrie, Eritreje a Somálska.

Polsko i v reakci na tyto události vybudovalo nárazníkové pásmo o délce 400 kilometrů a uvedlo do pohotovosti 17 000 policistů a vojáků, kteří působí přímo na východní hranici. Migranti jsou však stále agresivnější a napadají polské pohraničníky ostrými zbraněmi přes plot. Agentura Frontex eviduje o 148 % vyšší nárůst nelegální migrace na východní hranici oproti shodnému období za loňský rok. (iDNES.cz, 2024).

5.2 Nové konflikty ve světě

V současné době se ve světě odehrává mnoho nových konfliktů mající dopad na humanitární, politickou a migrační situaci. Pokračující konflikty na Blízkém východě, v Africe a na východě Evropy mají za následek velké množství uprchlíků a vnitřně vysídlených osob. Jen k roku 2023 uprchlo ze svých domovů na 114 milionů osob a destabilizovány byly celé regiony. Státy, které jsou v této situaci solidární musí stále více řešit problémy s nově příchozími žadateli o azyl, vnitřní bezpečností a veřejným míněním svých občanů. (UNHCR, 2025; ICMPD, 2024.)

Válka Izraele s Hamásem

Konflikt mezi Izraelem a Hamásem začal 7. října 2023, a to překvapivým útokem Hamásu, který kombinoval raketový útok a následný pozemní vpád na území Izraele, konkrétně šlo o osady a vojenská zařízení nacházejících se na hranicích s Pásmem Gazy. Dle izraelské vlády bylo zabito více jak 1200 lidí, včetně příslušníků bezpečnostních složek, dětí a civilistů. Dalších více jak 250 osob bylo Hamásem zajato a odvedeno do Pásmu Gazy. V historii Izraele šlo prozatím o nejkrvavější útok, vůdci Hamásu tento útok odůvodnili dlouhodobou izraelskou bloádou pásma Gazy a okupací území, které náleží Palestině. V reakci na úder mobilizovaly „IDF“, což jsou obranné síly Izraele, více než 350 tisíc příslušníků záloh a prováděny byly letecké údery po celém území Pásmu Gazy. Koncem října 2023 zahájila izraelská armáda pozemní operaci s cílem zničit vojenské struktury

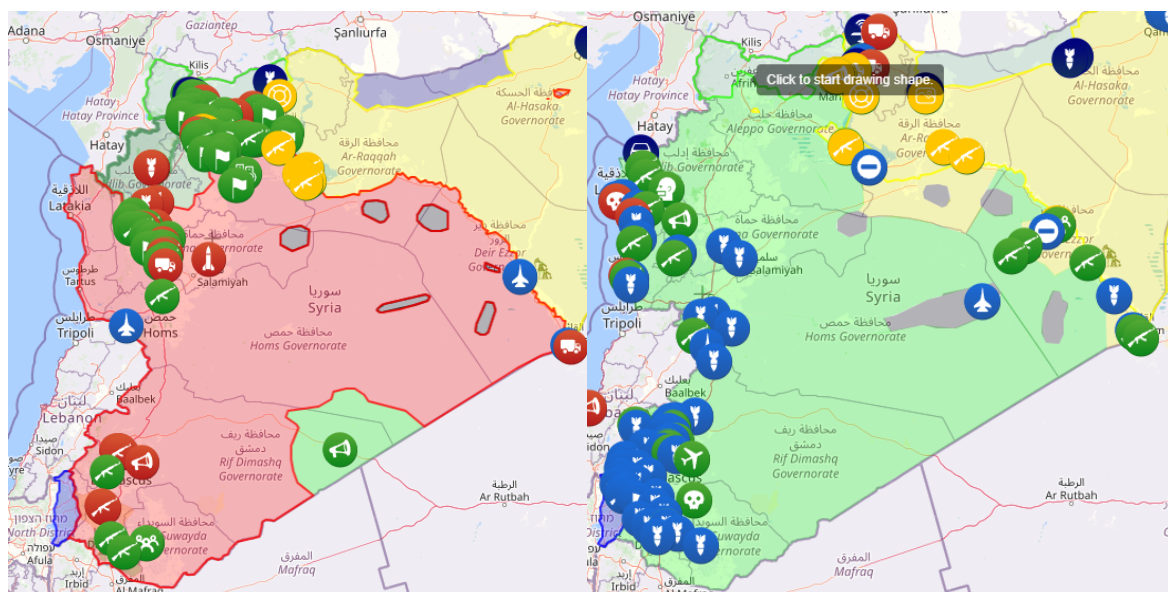
Hamásu a zajistit bezpečnost izraelskému území. Boje se vedly prakticky po celý rok 2024 a předpokládá se, že konflikt bude trvat i v průběhu roku následujícího.

Odhady k 1. listopadu 2024 uvádí, že během probíhajících vojenských operací bylo zabito již 44 tisíc civilistů a více než 100 tisíc osob bylo zraněno. Západní státy, včetně USA, útok Hamásu odsoudily jako teroristický čin a vyjádřili podporu Izraeli. Tento konflikt zapříčinil nárůst xenofobie, antisemitismu a masovým protestům napříč celým světem. Téměř 1,9 milionu obyvatel bylo nuceno opustit své domovy a emigrovat na jih země, anebo do okolních států. Taktéž evropské státy evidují nárůst migrace z tohoto regionu, Ministerstvo vnitra České republiky eviduje 7 % nárůst nelegální migrace do Evropské unie ve srovnání s předchozím rokem. Mezi hlavní důvody patří katastrofální podmínky, kterým v Pásmu Gazy obyvatelstvo čelí. Infrastruktura je silně poškozená, obyvatelstvo nemá přístup k jídlu, elektřině, pitné vodě ani k přístřeší. Hojně se zde šíří nemoci, dle statistik WHO byl zaznamenáno milion případů akutních respiračních infekcí, půl milionu průjemových onemocnění a sto tisíc případů akutního onemocnění žloutenkou. Mezinárodní organizace tuto situaci označily za humanitární katastrofu a varují před možnou genocidou palestinského obyvatelstva. Vzhledem ke stále pokračujícímu konfliktu lze předpokládat, že se migrace z Pásmu Gazy do Evropy bude nadále stupňovat. (Encyclopedia Britannica, 2025; Abukmail, 2024; Council on Foreign Relations, 2024).

Pád režimu Bašára Asada v Sýrii

Nečekaným vojenským útokem opozičních sil rebelů „HTS“, Hayat Tahrir al-Sham, 27. listopadu 2024 započala ofenziva z provincie Idlib, směřovaná jižně na Damašek. Do 7. prosince tyto síly ovládly značnou část území, včetně strategicky důležité letecké základny Mezzah.

Ta v minulosti hrála klíčovou roli při obraně Asadova režimu v probíhající občanské válce, která trvala 13 let. Ještě předtím, než 8. listopadu rebelové vstoupili do hlavního města Damašku, stihl prezident Bašár Asad přehnout letadlem z mezinárodního letiště do Moskvy. Asadův útěk tak znamenal konec padesátileté vlády rodiny Al-Asadových v Sýrii.

Obrázek 11 - Porovnání situace v Sýrii, situace k 03.12.2024 a 09.12.2024 (Live Universal Awareness Map, 2024).

Ačkoliv tento historický okamžik vyvolal vlnu naděje mezi syrským obyvatelstvem nejen v zemi, ale i v diasporách po celém světě, budoucnost Sýrie zůstává velmi nejistá. Přechodný premiér Mohamad al-Bashir tvrdí, že prioritou jeho vlády je obnova země a poskytnutí pomoci uprchlíkům při jejich návratu, otázkou však zůstává, jak se opoziční frakci povede sjednotit politicky roztržštěnou krajinu a čelit výzvám spojeným s vládnutím. Pakliže se nepovede stabilizovat a obnovit zemi, panuje zde obava o další konflikty plynoucí ze soupeření mezi jednotlivými frakcemi v Sýrii. (Seznam Zprávy, 2024; Brookings, 2024; Al Jazeera, 2024.)

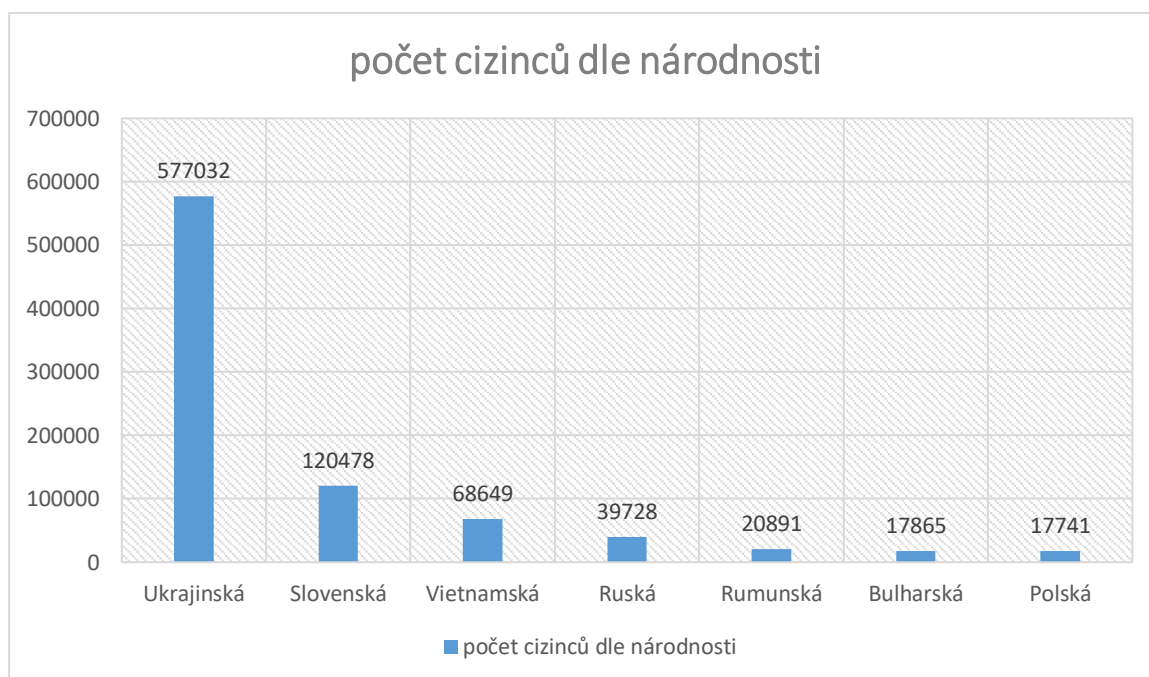
6 BEZPEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY VE VZTAHU K MIGRACI

Migrace může být příležitostí a benefitem nejen pro samotného migranta, prosperovat z ní mohou také přijímací země i země původu. Úzce propojena je s mezinárodním obchodem, vzděláním, zahraničními investicemi či kulturními nebo vědeckými spolupracemi. Migrace zahrnuje nejen nízkokvalifikovanou pracovní sílu, ale i vysoce a odborně kvalifikované pracovníky či manažery korporátních společností. S migrací jsou však také spojeny i bezpečnostní aspekty. Hrozbou mohou být konkrétní jednotlivci nebo jejich řízené masy. Existuje zde reálné riziko toho, že se mezi migrujícím obyvatelstvem mohou skrývat členové teroristických skupiny nebo osoby sympatizující s nimi. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024).

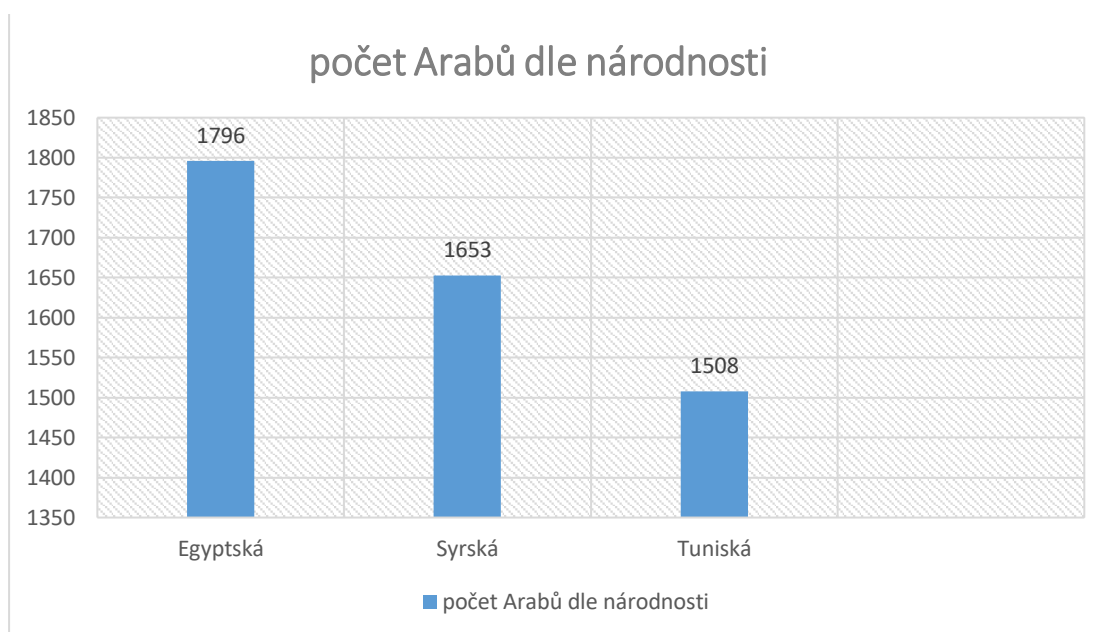
6.1 Struktura obyvatelstva na území České republiky

Dle Českého statistického úřadu měla Česká republika na konci roku 2023 celkově 10,9 milionu obyvatel. Počet legálně pobývajících cizinců na území ČR dosahoval 1,063 225 milionu obyvatel a tvořil bezmála 10 % populace státu. Koncem roku 2021 to však bylo pouze 658 564 tisíc, což představuje nárůst 404 661 tisíc osob během dvou let, zapříčiněný převážně uprchlíky z Ukrajiny. Nárůst byl způsoben ruským vpádem na ukrajinské území, který vyhnal ze svých domovů miliony obyvatel a jak již bylo zmíněno v předešlé části práce, konflikt trvá dodnes. V souvislosti s válkou na Ukrajině byly ukrajinským občanům na území ČR vydávány dva hlavní typy povolení k pobytu. Od začátků války do 21. března 2022 bylo těmto osobám udělováno vízum za účelem strpění, které bylo následně nahrazeno dočasnou ochranou po tom, co vstoupilo v platnost nařízení Lex Ukrajina. (Generální konzulát, 2025; Ministerstvo vnitra České republiky, 2025a).

Nejpočetnější komunitou cizinců jsou tedy Ukrajinci, kterých zde žije k 31.8.2024 celkově 577 032. Před vypuknutím války na Ukrajině jich v České republice žilo 199 210. Druhou nejpočetnější skupinou jsou Slováci, s odstupem pak Vietnamci, Rusové Rumuni, Bulhaři a Poláci.

Obrázek 13 - Nejčastější národní zastoupení v ČR 2024 (Atlas předsudků, 2024; vlastní).

Obrázek 12 - Nejčastější národnostní zastoupení Arabů v ČR dle dat Ministerstva vnitra k srpnu 2024 (Atlas předsudků, 2024; vlastní).

Arabská komunita v České republice je sice početně malá, avšak velmi rozmanitá. Dle údajů Ministerstva vnitra k srpnu 2024 tato komunita čítá okolo 9 tisíc osob s trvalým pobytem, z více jak 22 zemí. Konkrétněji v nejvyšším početním zastoupení na našem území žije Egypťanů, po nich následují Syřané a Tunisané. Pro porovnání autor v příloze 2 uvádí statistiku cizinců v Německu, jakožto nejoblíbenější destinaci pro migranty.

6.2 Nelegální migrace do ČR a její současná situace

Pro potřebu validních informací týkajících se tranzitní nelegální migrace na území České republiky se autor na základě zákona číslo 106/1999 sbírky o svobodném přístupu k informacím obrátil na Ředitelství služby cizinecké policie, které poskytlo materiály a autor je promítl do následujících tabulek.

Tabulka 3 - Tranzitní nelegální migrace v ČR 2016-2024 – počet osob (interní materiály ŘSCP, 2024; vlastní).

Období	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	9/2024
Počet osob	511	172	191	266	486	1330	21852	4742	308

Během roku 2022 čelila Policie ČR značnému nárůstu tranzitní nelegální migrace na území ČR. Celkově bylo odhaleno 21 852 nelegálních migrantů, ve srovnání s předešlým rokem je to nárůst o 20 522 osob. V tabulkách 3-5 je uvedena nejčastější státní příslušnost nelegálních migrantů během jednotlivých let.

Tabulka 4 - Tranzitní nelegální migrace 2016-2018 – pět nejčastějších státních příslušností osob (interní materiály ŘSCP, 2024; vlastní).

2016		2017		2018	
Stát	Počet osob	Stát	Počet osob	Stát	Počet osob
Afghánistán	143	Afghánistán	29	Irák	84
Sýrie	121	Sýrie	28	Sýrie	24
Irák	82	Irák	18	Afghánistán	20
Pákistán	31	Rusko	14	Nigérie	15
Írán	20	Nigérie	12	Írán	9

Tabulka 5 - Tranzitní nelegální migrace 2019-2021 – pět nejčastějších státních příslušností osob (interní materiály ŘSCP, 2024; vlastní).

2019		2020		2021	
Stát	Počet osob	Stát	Počet osob	Stát	Počet osob
Afghánistán	84	Afghánistán	139	Afghánistán	513
Irák	43	Sýrie	83	Sýrie	394
Sýrie	35	Maroko	62	Maroko	133
Írán	24	Turecko	55	Turecko	55
Albánie	15	Alžírsko	31	Alžírsko	44

Tabulka 6 - Tranzitní nelegální migrace 2022-2024 – pět nejčastějších státních příslušností osob (interní materiály ŘSCP, 2024; vlastní).

2022		2023		1-9/2024	
Stát	Počet osob	Stát	Počet osob	Stát	Počet osob
Sýrie	20 387	Sýrie	3 935	Sýrie	210
Turecko	487	Turecko	586	Turecko	26
Afghánistán	224	Afghánistán	51	Etiopie	10
Maroko	146	Indie	21	Mongolsko	10
Irák	81	Maroko	17	Afghánistán	9

Z předešlých tabulek je patrné, že se nelegální migrace dopouštějí nejčastěji osoby ze třetích zemí. Značný nárůst během roku 2022 byl zapříčiněn zejména syrskými uprchlíky, kteří převážně využívali západobalkánskou trasu. Migranti putovali z Blízkého východu přes Egejské moře do Řecka, odkud pokračovali buď přes Severní Makedonii, nebo Bulharsko do Srbska a následně do Maďarska. Z Maďarska směřovali dále do Rakouska, případně přes Slovensko a Českou republiku do zemí západní Evropy. (interní materiály ŘSCP, 2024).

7 HROZBY PLYNOUCÍ Z MIGRACE

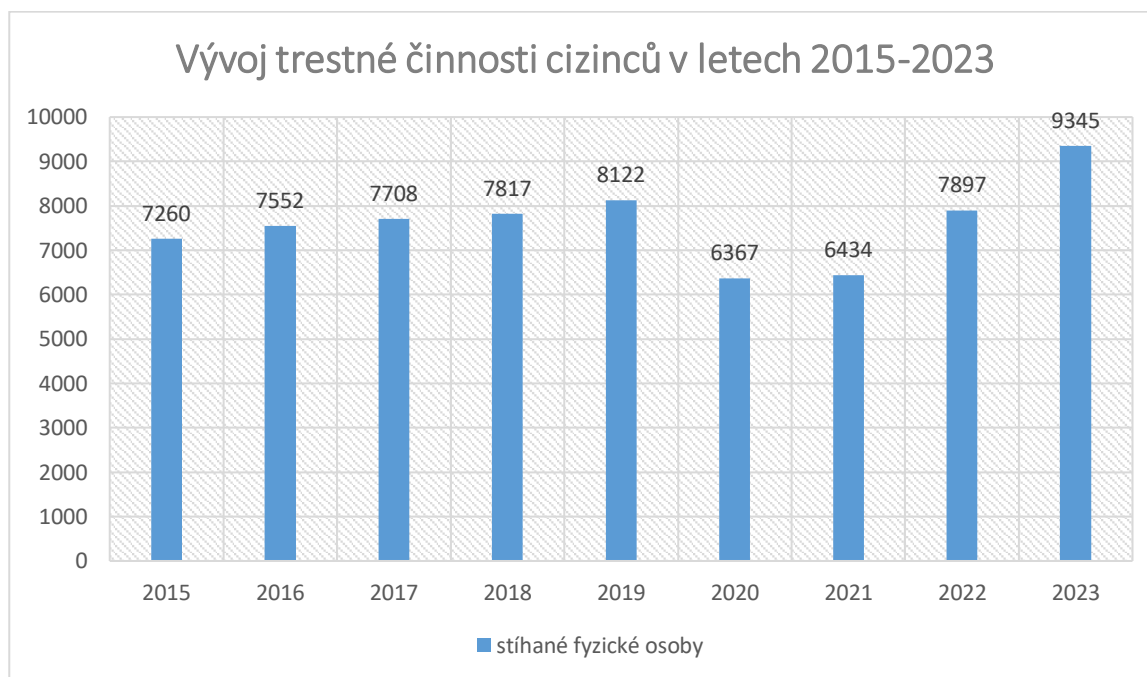
V dnešní době je otázka migrace jedním z nejvíce diskutovaných fenoménů významně ovlivňující sociální, ekonomickou ale i politickou stabilitu států v Evropě. Ve spojení s migrací se stále častěji objevují obavy, týkající se nárůstu kriminality, a to jak u drobných přestupků, tak i závažných trestných činů. Vzestupný trend je pozorován taktéž u převaděčství a organizovaného zločinu. V souvislosti s migrací je často zmiňován terorismus. Ačkoliv se jedná o velmi zásadní aspekt, je nutné podotknout, že přímá souvislost mezi těmito dvěma pojmy není vždy jednoznačná. Stále častěji zmiňovaná je i problematika takzvaných no-go zón. Jde o oblasti, které se dají těžko kontrolovat, což vede k rozvoji odlišných sociálních a kulturních skupin obyvatelstva, které se nechtějí efektivně integrovat do dominantní části společnosti. Spolu s rostoucí politizací a sekuritizací se tento podíl na destabilizaci politického systému a vyvolává napětí mezi vládnoucími politickými elitami a obyvatelstvem. Migrace může představovat problém pro rozpočet státu a jeho zdravotnictví, vlivem nedostatku zdravotnického personálu a přetížení zdravotnických center. Nedostatečná kvalita poskytovaných služeb na úkor migrantů má potenciál podkopat společenskou soudržnost a vést ke zvýšenému napětí ve společnosti a nepokojům.

7.1 Nárůst kriminality cizinců

V posledních letech došlo k významné transformaci v Evropském bezpečnostním prostředí, kdy je ohrožováno migrací, organizovaným zločinem a terorismem. Ačkoliv jsou tyto hrozby zcela odlišné, bývají často propojeny a identifikovat je, představuje výzvu pro státy Evropy a jejich orgány. Stále přetrvávající hrozby terorismu a vzkvétající organizovaný zločin jen umocnil, již tak složitou a nepřehlednou bezpečnostní situaci v Evropském regionu. Hrozbou mohou být konkrétní jednotlivci nebo jejich řízené masy. Existuje zde reálné riziko toho, že se mezi migrujícím obyvatelstvem mohou skrývat členové teroristických skupiny nebo osoby sympatizující s nimi. Někteří migranti pocházejí ze zcela odlišné kultury, která je neslučitelná s evropským právním pořádkem. V některých případech nerespektování nejen společenských pravidel, ale i právních předpisů států, které migranti přijímají, vede ke snížené ochotě se integrovat do většinové společnosti, což může postupně vystupňovat až k radikalizaci. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024).

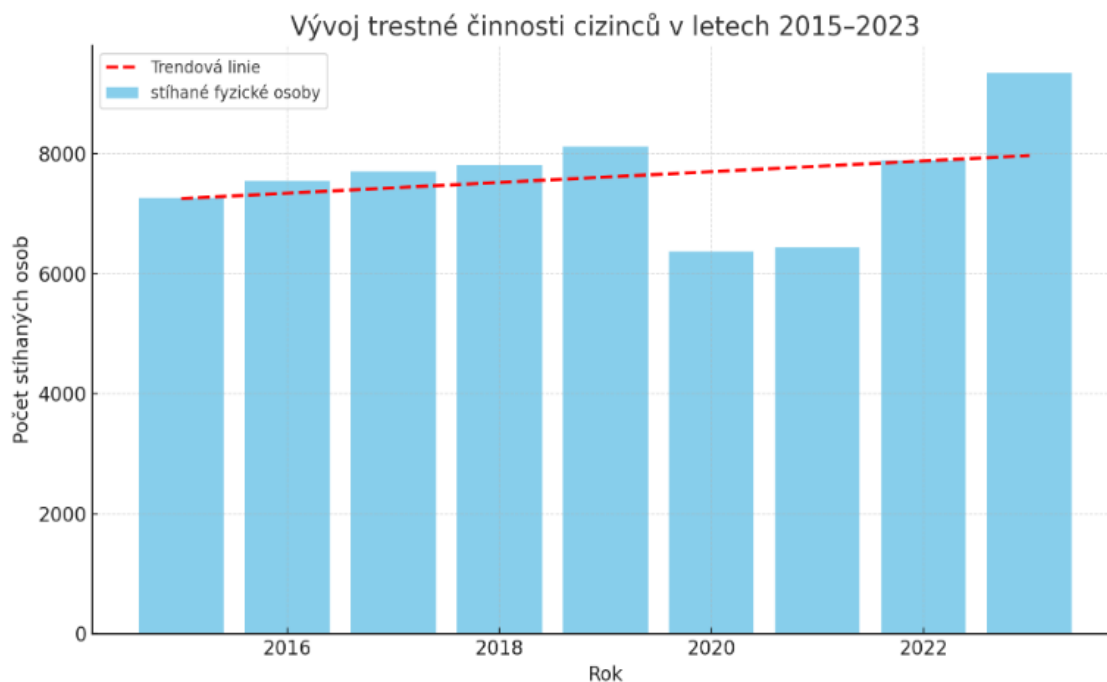
Trestné činy páchané ciziny na území ČR

Policie ČR v době psaní práce ještě nedisponovala nejaktuálnějšími údaji o trestných činech cizinců za rok 2024. Autor proto čerpal z Ročních zpráv o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců v České republice za roky 2015-2023. V roce 2023 bylo trestně stíháno celkem 78 969 fyzických osob, z toho 9 345 bylo cizinců. Ve srovnání s rokem předchozím vzrostl počet stíhaných cizinců o 1 448, což je nárůst 18,3 %. Ze všech stíhaných osob cizinci tvořili celkově 11,7 % osob a meziroční balance se zvětšila o 1,3 %.

Obrázek 14 - Vývoj trestné činnosti v ČR v letech 2015-2023 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025b; vlastní).

V roce 2023 byl v České republice zaznamenán historicky nejvyšší počet trestně stíhaných cizinců od roku 2011. Ve srovnání s rokem 2022 došlo nejen k nárůstu počtu trestně stíhaných cizinců, ale také k nárůstu celkového počtu všech trestně stíhaných osob. V roce 2020 došlo k výraznému poklesu počtu stíhaných osob, který pokračoval i v roce 2021, ale v roce 2022 byl zaznamenán jejich výrazný nárůst. V roce 2020 došlo k přerušení šestiletého trendu rostoucího podílu stíhaných cizinců na celkovém počtu stíhaných osob, kdy jejich podíl klesl. Tento propad lze částečně vysvětlit zvýšením hranice pro majetkový trestný čin z původních 5 000 Kč na částku nejméně 10 000 Kč a pandemií Covid – 19. V roce 2021 se trend opět zvýšil a pokračoval v růstu i v roce 2022.

Obrázek 15 - Trend vývoje trestné činnosti cizinců 2015-2023 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025b; vlastní).

Dle grafu počet stíhaných osob postupně rostl od roku 2015 až do roku 2019, kdy bylo trestně stíháno celkem 8122 cizinců. Během roku 2020 došlo k razantnímu poklesu kriminality na hodnotu 6367. Tento jev lze do jisté míry odůvodnit pandemií COVID-19, která ovlivnila mobilitu cizinců, což vedlo ke snížení kriminality. Obnovený růst nastal v roce 2021, přičemž v roce 2023 dosáhl vrcholu s počtem 9345 stíhaných osob. Trendová linka předpovídá růst i následujících letech.

Pro komplexnější přehled autor uvádí tabulku 7, jejíž data zachycují celkový počet stíhaných fyzických osob v letech 2015-2023, včetně cizinců a jejich procentuální zastoupení při páčání trestné činnosti.

Tabulka 7 – Počet stíhaných osob v ČR 2015-2023 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025b; vlastní).

Období	Stíhané osoby v ČR	Stíhaní cizinci v ČR	Podíl cizinců v %
2015	101 597	7 260	7,1 %
2016	93 093	7 552	8,1 %
2017	86 787	7 708	8,9 %
2018	84 620	7 817	9,2 %
2019	85 730	8 122	9,5 %
2020	75 009	6 367	8,5 %
2021	69 373	6 464	9,3 %
2022	75 160	7 897	10,5 %
2023	78 969	9 345	11,7 %

Data v tabulce znázorňují klesající trend trestně stíhaných osob od roku 2015-2021, výjimku tvoří roky 2022 a 2023. Počet stíhaných cizinců však konstantně roste po celou dobu sledovaného období. Výjimku tvoří pouze rok 2020, kdy se procentuální zastoupení trestně stíhaných cizinců snížilo o 1 %, následně však znovu eskalovalo v průběhu let 2021-2023. Nejpočetnější skupinou trestně stíhaných cizinců z pohledu státní příslušnosti jsou Ukrajinci. Ti se v roce 2023 dostali na první místo trestně stíhaných cizinců s celkovým počtem 3 477 osob, přičemž meziročně byl zaznamenán nárůst 45,5 %. Druhou nejpočetnější skupinu tvoří Slováci s počtem 2 561 osob a meziročním nárůstem 3,9 % následováni Poláky s počtem 425 osob a nárůstem o 6,3 %. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025b).

7.2 Převaděčství a organizovaný zločin

Trestné činy a přestupky jsou spojeny nejen se samotnými migranty, týkají se také osob, které nelegálním způsobem pomáhají migrujícímu obyvatelstvu se dostat do schengenského prostoru nebo neoprávněně pobývat na území České republiky.

Trestně právní úprava dle zákona 40/2009 sbírky trestní zákoník uvádí celkem čtyři druhy trestných činů, které jsou níže uvedeny níže:

- „§ 339 násilné překročení státní hranice,
- § 340 organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice,
- § 341 napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky,

- § 342 neoprávněné zaměstnávání cizinců.“

Dle § 80 tohoto zákona pak může soud pachateli, který není občanem České republiky uložit vedle jiného trestu i trest vyhoštění, v případě, vyžaduje-li to bezpečnost majetku, osob nebo jiný obecný zájem (Česko, 2009).

Pašování migrantů

Rok 2015 byl vrcholem migrační krize v Česku, kdy bylo zadrženo 118 převaděčů. V roce 2016 došlo k dramatickému poklesu na 13 osob. Po několika letech relativního klidu nastal v roce 2022 opětovný nárůst nelegální migrace, s 250 zadrženými převaděči, což je více než dvojnásobek roku 2015. Mezi nimi dominovali občané Ukrajiny, následováni Syřany a Gruzínci. (Aktuálně.cz, 2017; Echo24.cz).

Organizovaný zločin

Mezi další potenciální rizika patří rozšíření organizovaného zločinu, ten se mnohdy vyznačuje výrobou a distribucí drog nebo obchodováním s lidmi. Časté je také páčání sexuálního násilí a rasová nesnášenlivost. Přesto, že většina migrantů hledá lepší životní podmínky a bezpečí, jsou migrační trasy zneužívány teroristickými a zločineckými skupinami k pašování drog, praní špinavých peněz, náboru a dalším protiprávním aktivitám (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024).

7.3 Bezpečnostní situace v České republice a hrozba terorismu

V roce 2023 a 2024 byla Česká republika ovlivněna několika faktory, které měly dopad na její bezpečnostní prostředí. V důsledku pokračující ruské agrese proti Ukrajině došlo k vážnému zhoršení mezinárodního bezpečnostního prostředí. V reakci na tuto událost vláda České republiky přijala novou Bezpečnostní strategii ČR 2023, která naléhá na nutnost posílení obrany státu a spolupráci s NATO a Evropskou unií vzhledem k novým bezpečnostním výzvám. V rámci vnitřní bezpečnosti došlo k uklidnění situace, významným incidentem, který se však stal byla střelba na Filosofické fakultě Karlovy Univerzity, která se vyžádala 14 obětí, dalších 25 osob bylo zraněno. Tato tragédie upozornila na potřebu úpravy pravidel, která se týká soukromého držení zbraní a ochrany veřejných prostor.

Policie České republiky za rok 2023 evidovala celkem 181 417 trestných činů, což oproti předchozímu roku představuje pokles o 0,3 %, závažnější trestné činy jako loupeže nebo vydírání však zaznamenaly nárůst a to o 1,4 procent.

Přesto, že příchod ukrajinských uprchlíků prozatím nijak zvlášť neovlivnil vnitřní bezpečnostní situaci, identifikovány byly potenciální hrozby, které by tuto situaci do budoucna mohly ovlivnit. V České republice existuje vážný nedostatek policistů, který ohrožuje vnitřní bezpečnost. Chybí přes 6 tisíc policistů, což se nejvíce projevuje v Karlovarském kraji, kde jsou personální stavy na obvodních odděleních naplněny jen z 50 %. Hlavními příčinami jsou nízké platy a administrativní zátěž. Nově nastupující policisté pobírají kolem 27 tisíc korun měsíčně, což není atraktivní pro uchazeče.

Odborové organizace uspořádaly protesty, aby upozornily na špatné podmínky a nízké platy. První protest proběhl od 4. listopadu 2024 a policisté neukládali pokuty, kde to zákon umožňoval. Druhý protest se konal 21. listopadu před Ministerstvem vnitra a účastnili se ho stovky příslušníků bezpečnostních složek. Ti požadují zvýšení platů o alespoň 4000 korun, protože slíbené zvýšení o 2500 korun považují za nedostatečné. Další protesty jsou naplánovány na rok 2025. (Vláda České republiky, 2023; Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2025; Novinky.cz, 2024a; ČT24, 2024; Aktualně.cz, 2024).

Terorismus

Dle BIS terorismus představuje násilný způsob prosazování politických nebo ideologických cílů, které jsou často založeny na radikálních politických, náboženských, nacionalistických, separatistických, ekologických nebo jiných ideologiích. Útoky jsou obvykle zaměřeny na civilní obyvatele a vzhledem k tomu, že se jedná o mezinárodní jev, není žádná země v současné době v bezpečí. Teroristé musí hledat nové způsoby, jak překonávat stále účinnější systémy zabezpečení, přičemž hlavním cílem zůstávají měkké cíle, které představuje obyvatelstvo nacházející se ve veřejném prostoru. Do budoucna se předpokládá, že útoky takzvaných osamělých vlků budou stále častějším problémem. V dnešní době představuje největší hrozbu nejradikálnější větev islamistické ideologie takzvaný džihádismus. Jen v roce 2023 bylo zaznamenáno celkem 14 islamistických teroristických útoků na území Evropské unie a spoustu z nich se podařilo překazit ještě, než k jejich spáchání došlo. Vzhledem k tomu, že nejvíce muslimů žije v severních a západních státech EU, autor v příloze 6 uvádí současnou bezpečnostní situaci ve vybraných zemích. (Frontex, 2022; NATO, 2024; Europol, 2024; BIS, 2025.)

7.4 Sekuritizace a politizace migrace a její vliv na stabilitu politického systému

Rozlišit sekuritizaci od politizace je zásadní v rámci bezpečnosti a migrační politiky. Oba tyto pojmy se týkají toho, jak migrační problémy interpretovány, a jak se s nimi zachází na politické úrovni.

Sekuritizace interpretuje migraci jako existenční hrozbu pro společnost nebo stát, což se projevuje politickými prohlášeními, opatřeními jako jsou hraniční kontroly a zpřísnění imigračních zákonů, či institucionálními změnami, kupříkladu zřízení agentur jako Frontex. To vede k sociálnímu vyloučení migrantů a jejich označení jako potenciální hrozby. Sekuritizace přispěla k revizi Dublinského systému a mechanismů návratu migrantů, což posílilo bezpečnost, ale vyostřilo spory mezi členskými státy EU ohledně solidarity. (Ústav mezinárodních vztahů, 2014; Farny, 2016; Heinrich Böll Stiftung, 2022; European Commission, 2013; Nicolosi, 2024).

Politizace naopak znamená začlenění migrace do politických debat a kampaní, které formují veřejné mínění. Zatímco před rokem 2015 bylo toto téma marginální, po návrhu kvót Angely Merkelové se stalo klíčovým prvkem evropské agendy. Politizace migrace po roce 2015 polarizovala veřejnost a posílila pozice populistických a krajně pravicových stran prosazujících restriktivní politiku. To vedlo k bloádě reforem azylového systému EU. Sekuritizace je tedy krajní formou politizace, kdy se daný problém, téma nebo fenomén dostává pod agendu státu, jelikož je to nezbytné pro jeho ochranu. (Člověk v tísni, 2019; Bartoszewicz, 2020; Stojarová, 2024; Blažek, 2010).

Migrace se stala stěžejním tématem nacionalisticko-populistického diskurzu. Krajní pravice posílila zejména po sérii krizí jako migrační vlna, COVID-19 a válka na Ukrajině, které vyvolaly existenční obavy voličů. Tradiční strany reagovaly přijetím tvrdší protiimigrační rétoriky, což však často legitimizuje pozice krajní pravice. (Ústav mezinárodních vztahů, 2023).

7.5 Finanční zátěž migrace

Masová migrace je velmi komplexním fenoménem, který ovlivňuje bezpečnost státu a jeho obyvatele. Od roku 2015 se téma nákladů vynaložených na migraci stalo jedním z hlavních politických témat napříč evropskými státy, včetně České republiky. Náklady představují

jednak okamžité výdaje na zvládnutí situace, dále také dlouhodobé investic do integrace cizinců či do preventivních opatření při potírání potenciálních problémů.

V první řadě musí stát zajistit uprchlíkům ubytování, stravu, hygienické potřeby a lékařské ošetření. Ti, kteří nemají finanční prostředky mohou být odkázáni na pomoc státu ve formě sociální podpory. Ta je mnohdy financována z veřejných rozpočtů, přičemž tyto výdaje mohou být značné v případě migrační vlny velkého rozsahu. Další nákladnou položkou jsou administrativní náklady. Žádost o azyl, kterou migrant předloží musí, být řádně posouzena a zaměstnává tak úředníky, právníky a další odborníky, kteří se na řešení této problematiky podílejí. V případě zamítnutí žádosti je migrant vyhoštěn, což představuje další nemalé náklady spojené s realizací vyhoštění. Stát musí dále financovat správu uprchlických zařízení, kam jsou migranti umístěni v případě nelegálního či ověřování jejich identity. V případě úspěšné identifikace jsou zavedeni do registru cizinců včetně jejich údajů a biometriky. Správa registru cizinců je další položkou v administrativních nákladech.

V případě nelegální migrace je nutné posilovat bezpečnostní opatření na národní ale i mezinárodní úrovni. Do vynakládaných výdajů je vhodné zařadit zvýšenou ochranu hranic, boj proti převaděčům, ale i zajišťování veřejného pořádku ve vnitrozemí. Vlivem nezvládnuté integrace může docházet ke konfliktům mezi skupinami obyvatel a následným škodám nejen na majetku ale i na zdraví či životech. Je proto nezbytné posilovat bezpečnostní sbory, zvláště pak policii tak, aby měla dostatečný personál, vybavení, výstroj a výzbroj.

Značně nákladnou položkou je taktéž integrace migrantů do společnosti, v případě že se rozhodnou na území ČR zůstat dlouhodobě. Hlavním problémem při integraci je jazyková bariéra. Stát proto musí zainvestovat do vzdělávacích programů a jazykových kurzů, které vyžadují učitele, kteří mají znalost konkrétního cizího jazyka. Integrace je klíčová pro to, aby se migranti stali součástí produktivní společnosti, přispívali do ní a snížila se jejich závislost na sociálním systému České republiky. V případech nezvládnuté integrace dochází k tvorbě no-go zón, ghett a odloučených lokalit. Problémem je i riziko sociálního napětí mezi domácím obyvatelstvem a migranty, které může přerůst v konflikty a porušování veřejného pořádku. V příloze 4 autor uvádí finance vynakládané na migraci Evropskou unií. (Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, 2017; Ministerstvo vnitra České republiky, 2025c; Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

7.6 Dopad migrace na zdravotnictví

Migrační krize v roce 2022 měla výrazný dopad na zdravotnictví v České republice. To hraje klíčovou roli při zajišťování zdravotní péče občanům, působí preventivně a omezuje šíření infekčních onemocnění, která představují značné riziko pro společnost. Kromě výskytu dětské obrny, spalniček a tuberkulózy se Ukrajina potýká s infekcí HIV. Dle dat World Factbook se odhaduje, že 1 % ukrajinské populace odpovídající okolo 260 000 osobám je nakaženo HIV. Státní zdravotní ústav ve své výroční zprávě z roku 2023 uvádí data, ze kterých je patrné, že od počátku konfliktu na Ukrajině do konce roku 2023 bylo zaznamenáno celkově 727 případů HIV pozitivních osob mezi uprchlíky. Jednalo se o 255 mužů, 472 žen a 20 dětí do 15let. Zhruba 65 % osob o své pozitivitě věděla, jelikož se dříve léčila na Ukrajině a potřebovala zajistit pokračování v léčbě HIV. (Státní zdravotní ústav, 2024; ECDC, 2022).

7.7 Radikalizace migrantů

Ačkoliv pojem radikalizace není novým fenoménem, představuje stále jednu z nejzásadnějších výzev spojenou s migrací. Důvodem je rostoucí polarizace společnosti napříč celou Evropou a nové technologie. Součástí radikalizačního procesu je do značné míry ideologie, která je spjata s náboženským fundamentalismem. Radikalizace však zřídka pramení pouze z ideologie nebo náboženství. Často vzniká u jedinců, kteří pocítují frustraci ze svého života, společnosti či domácí a zahraniční politiky své vlády.

Rok 2023 byl charakterizován vzestupem antisystémových hnutí, která měla dominantní roli nad extremistickými a populisticko-xenofobními stranami. Toto hnutí často využívalo konspiračních teorií k aktivaci svých příznivců, kterými byli převážně osoby staršího věku s pocitem odcizení a existenčními obavami. Ačkoliv tradiční pravicové extremistické subjekty do značné míry ztratily relevanci, přetrvávaly nenávistné výpady proti menšinám. Aktivní zůstala média šířící nenávistné předsudky vůči Židům, migrantům a muslimům. Policie ČR zahájila trestní řízení v případech projevů antisemitismu a registrovala 181 trestných činů s nenávistným podtextem v reakci na říjnový útok Hamásu. Stálým potenciálním rizikem jsou mladé osoby trpící sociální izolací a psychickými poruchami, které se mohou radikalizovat mimo tradiční extremistické stereotypy. (Evropský parlament, 2023; Ministerstvo vnitra České republiky, 2024).

8 POSOUZENÍ RIZIK PLYNOUCÍ Z MIGRACE A JEJICH VLIV NA OCHRANU ČESKÉ REPUBLIKY

Tato práce si klade za cíl analyzovat a následně vyhodnotit potenciální rizika spojená s migrací, mající negativní dopad na ochranu České republiky a následně navrhnout vhodná opatření, která by tato rizika minimalizovala. Metod, kterými lze v dnešní době analyzovat riziko existují dle bezpečnostních expertů stovky. Po konzultaci s vedoucím práce byly pro splnění cíle práce zvoleny tři metody. Jedná se o metody Ishikawa diagram, What – if a KARS.

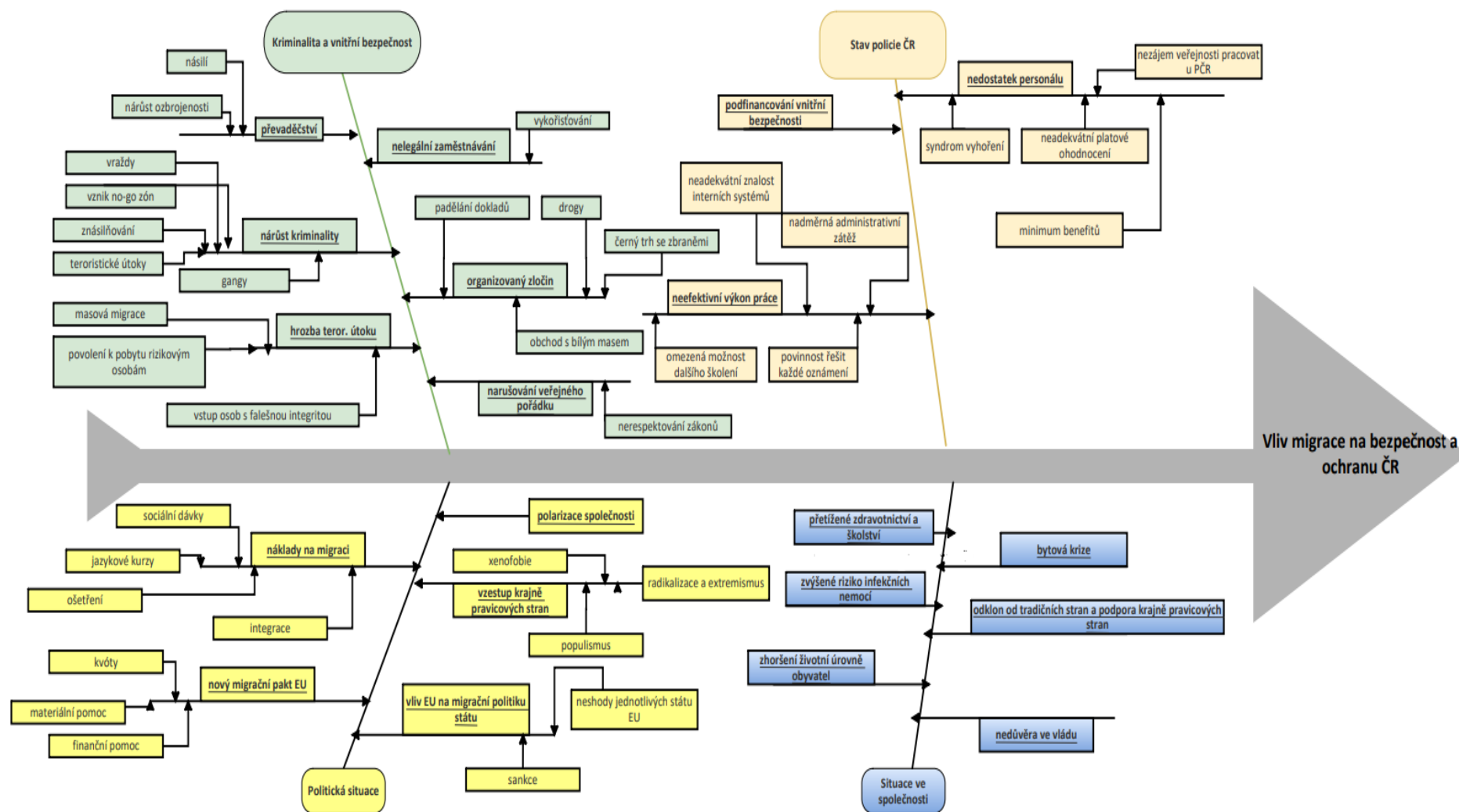
8.1 Metoda Ishikawa diagram

Ishikawův diagram, taktéž označován jako diagram rybí kosti nebo diagram příčin a následků, byl vyvinutý v 60. letech 20. století japonským inženýrem Kaoru Ishikawou. Lze jej uplatnit k systematickému identifikování a následné vizualizaci konkrétních příčin daného problému. Lze jej použít v různých oblastech a situacích, kde je potřeba systematického prozkoumání příčin problému jako ve zdravotnictví, výrobě, službách či při analýze rizik plynoucích z migrace. (Safety Culture, 2024).

Tvorba Ishikawa diagramu

Ačkoliv je obyvatelstvo České republiky tvořeno z 10 % příslušníky cizích národností, ve většině případů se jedná o obyvatele Ukrajiny a Slovenska. Ti přitom mají k Čechům blíže než kupříkladu Arabové hned z několika důvodů, jakými jsou historické vazby, jazyková příbuznost a kulturní zvyky, což se pozitivně odráží na jejich schopnosti se přirozeně integrovat do většinové české společnosti. Jiná situace však panuje v Německu, Francii a Švédsku, kde jsou velké arabské komunity, které je obtížné integrovat do evropské společnosti, což vyvolává celou řadu bezpečnostních problémů, se kterými se tyto státy musí potýkat. Ačkoliv je Česká republika stále jednou z nejbezpečnějších zemí na světě, od roku 2026, konkrétně od června se předpokládá, že nový Pakt o migraci a azylu nabude platnosti. Ten v rámci stálého rámce solidarity obsahuje jasná pravidla pro řízení migrace, platná pro všechny členské státy. Těmi pravidly jsou relokace žadatelů o azyl, finanční či materiální příspěvky na opatření nebo převzetí odpovědnosti v případě, že se žadatele již v daném státě nachází. Je proto nezbytné, aby se Česká republika a její vláda poučila ze situace, která panuje ve výše zmíněných členských státech a jednala tak, aby nebyla ohrožena její bezpečnost, bezpečnost obyvatel či veřejný pořádek.

Z tohoto důvodu autor při tvorbě Ishikawa diagramu vycházel z prostudovaných materiálů, které nereflektují pouze situaci v České republice, ale zaměřují se také na státy Evropské unie, které mají s migrací největší zkušenosti. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025).

Obrázek 16 - Ishikawa diagram vlivu migrace na bezpečnost a ochranu České republiky (vlastní).

Vyhodnocení Ishikawa diagramu

Ze sestaveného diagramu vyplývá, že hlavním zkoumaným problémem, který znázorňuje pomyslná rybí hlava, je vliv migrace na bezpečnost a ochranu České republiky. Mezi identifikované dílčí příčiny, které migrace ovlivňuje a které dále mají zásadní vliv na bezpečnost a ochranu České republiky patří:

- situace ve společnosti,
- stav Policie České republiky,
- politická situace,
- vnitřní bezpečnost a kriminalita.

Dílčí příčiny neboli kategorie obsahují množství specifických faktorů, které dále přispívají k hlavnímu problému. Kupříkladu stav Policie České republiky je ovlivněn nedostatkem personálu, celkovým podfinancováním vnitřní bezpečnosti či neefektivním výkonem práce. Neefektivní výkon práce je dále zapříčiněn několika podfaktory, jakými jsou:

- neadekvátní administrativní zátěž,
- neadekvátní znalost interních systémů,
- omezená možnost dalšího školení,
- povinnost řešit každé oznámení.

Seznam identifikovaných rizik

Výsledný diagram slouží jako základ pro další zkoumání, a proto autor sestavil seznam rizik plynoucích z migrace, která nejvíce mohou ohrozit bezpečnost a ochranu České republiky a budou následně využita pro potřeby What-if analýzy.

- vstup migrantů na území ČR se smyšlenou integritou či bez dokladů,
- častější ozbrojenost převaděčů a jejich sklony k násilí,
- zavlečení nových onemocnění, či opětovné zavlečení nemocí již vymýcených na území ČR,
- nové způsoby individuální migrace,
- růst organizovaného zločinu a nelegálního zaměstnávání,
- neochota migrantů se integrovat do většinové společnosti a nerespektování zákonů,

- náklady státu vynakládané na migraci,
- podpora krajně pravicových stran,
- vliv EU na migrační politiku ČR a schválení nového Paktu o migraci a azylu,
- zhoršení životní úrovně obyvatel,
- nedůvěra obyvatel ve vládu a polarizace společnosti,
- bytová krize,
- nedostatečné kapacity ve zdravotnictví a školství,
- nedostatek personálu v řadách PČR,
- radikalizace a následné páchání terorismu.

8.2 What – if analýza

Analýza rizika metodou What – if je uznávaná a běžně používaná kvalitativní technika pro identifikování rizik a jejich následné hodnocení. Metoda představuje relativně účinný způsob, jak případná potenciální rizika odhalit. Funguje na principu, kdy si jednotlivec, či členové týmu důkladně obeznámeni se zkoumanou problematikou kladou otázky, „*co se stane když*“, v souvislosti s daným scénářem nebo situací. Na definované otázky se snaží následně odpovědět odhadem možný důsledků, které mohou nastat. Cílem je tedy identifikovat možné dopady vybraných hrozeb na hodnoty, které chceme chránit. (Šefčík, 2009).

Na základě výsledků Ishikawa diagramu bylo identifikováno celkem 17 rizik, která mohou nastat v souvislosti s migrací v České republice. Autor tato rizika vložil do levé části tabulky What – if analýzy, v pravé části tabulky vyhodnotil potenciální dopady, které mohou nastat v případě, že se dané riziko uskuteční.

Tabulka 8 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (vlastní).

Rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky	
Potenciální riziko „Co se stane když...“ (What – if)	Potenciální dopady na bezpečnost a ochranu ČR
...na území ČR budou vstupovat osoby se smyšlenou identitou či bez dokladů?	Složitě nebo nemožné ověření totožnosti zbytečně zaměstnává policii, které by mohla být využita jinak a efektivněji. Nelze dohledat minulost osoby, zemi původu či kriminální minulost. Migrant se smyšlenou identitou může záměrně skrývat napojení na teroristickou organizaci, extremistickou skupinu či na buňky organizovaného zločinu. Tyto osoby mohou být využity k pašování zbraní, drog, lidí, nebo mohou být zaměstnávány takzvaně „načerno“ za nízké mzdy. To narušuje pracovní trh, souvisí s vykořisťováním a má negativní dopad na výběr daní. Migranti taktéž mohou použít smyšlenou identitu s cílem získat v České republice azyl, nebo podobnou formu ochrany, aniž by na ni měli nárok.
...převaděči budou mít stále větší sklony k násilí a budou častěji ozbrojeni?	Ozbrojení převaděči představují bezpečnostní riziko pro orgány činné v trestním řízení, speciálně pak pro policii a celní správu, které se mohou s ozbrojenými skupinami převaděčů střetnout. Ohroženo může být i civilní obyvatelstvo v příhraničních oblastech nebo na převaděčských trasách. Převaděčské skupiny mohou být napojeny na síť organizovaného zločinu a sloužit tak k pašování drog, zbraní a lidí. Nárůst násilí může vyvolat mezi obyvatelstvem strach a nedůvěru ve stát při zajišťování bezpečnosti. Ve společnosti to může vyvolat nárůst extremistických nálad a xenofobie. Situace by měla negativní dopad i na státní rozpočet, jelikož by bylo nezbytné zainvestovat do vnitřní bezpečnosti

Tabulka 9 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	
...budou do ČR zavlečena nová onemocnění, popřípadě onemocnění, která se zde již podařilo vymýtit?	Migranti mohou do České republiky zavléct infekční nemoci jako je malárie, HIV, tuberkulóza, hepatitida či tropické nemoci. Riziko opětovného zavlečení platí například u dětské obrny, černého kašle či spalniček. Situace může mít vážné dopady na zdravotnictví, a to z důvodu preventivních a léčebných opatření, které by zvýšily náklady na zdravotní péči. Přetížen by byl zdravotní personál v nemocnicích i laboratořích. Epidemie infekčního onemocnění může mít negativní dopad na ekonomiku státu. Epidemická opatření mohou dále postihnout turistický ruch, výrobu nebo obchod.
...migranti budou využívat nové způsoby migrace?	Nové způsoby migrace budou komplikovat práci policie. Současné kontrolní postupy, kterými policie disponuje nemusí být dostatečně efektivní při odhalování nelegální migrace. Bude proto nezbytné investovat do zavádění nových technologií, metod, úpravy legislativy a mezinárodní spolupráce.
...se zvýší četnost organizovaného zločinu a nelegálního zaměstnávání?	Může dojít k ohrožení vnitřní bezpečnosti vlivem přetížení policie, která nebude schopna z důvodu nedostatečných kapacit zajišťovat svůj výkon na celém území ČR. Přetíženy mohou být taktéž soudy či úřady práce. To se může negativně projevit na veřejném mínění, kdy společnost ztratí důvěru ve stát. Nelegální zaměstnávání může mít celou řadu dopadů, kterými jsou daňové úniky, zneužívání pracovníků nebo snižování mezd v legálním pracovním prostředí na méně kvalifikovaných pracovních pozicích. To vše může vést ke xenofobii a stigmatizaci migrantů.

Tabulka 10 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	
...migranti nebudou ochotni se integrovat do většinové společnosti, nebo nebudou respektovat zákony ČR?	V případě neochoty se integrovat do většinové společnosti bude docházet k sociálnímu napětí a konfliktům a radikalizaci. Taktéž může dojít k utváření uzavřených komunit s vlastními pravidly, což vede k izolaci od většinové společnosti. Rozdíly v kultuře a neochota se integrovat může eskalovat ke sporům mezi migranty a většinovou společností, zapříčinit nárůst xenofobie, nacionalistických reakcí, konfliktům a porušování vnitřní bezpečnosti. Většinová společnost může opět ztratit důvěru ve státní aparát, v případě, že nebude schopen zajisti bezpečnost a začít podporovat ultrapravicové nebo populistické politické strany. Nedodržování zákonů může spět ke střetům mezi migranty a bezpečnostními složkami. Migranti, kteří nebudou ochotni dodržovat zákony se mohou stát součástí nelegálních ekonomických aktivit nebo zneužívat sociální systém což se negativně projeví na výběru daní a státním rozpočtu.
...se zvýší náklady vynakládané na migraci?	Stát by mohl zvýšit daně, popřípadě omezit financování jiných oblastí, aby tyto finance vynakládané na migraci pokryl. Pokud by se tyto výdaje nepodařilo kompenzovat, zvyšovalo by se tím zadlužení státu. Zvyšování daní by mohlo ve společnosti vyvolat pocit, že migranti jsou upřednostňováni na úkor domácího obyvatelstva a mohlo by vést k růstu nespokojenosti, napětí ve společnosti nebo podpoře populismu.

Tabulka 11 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	
...společnost začne více inklinovat k podpoře krajně pravicových stran?	Vlivem podpory krajně pravicových stran může dojít k posunu politického spektra k autoritářštějším nebo nacionalistickým politikám, což může vést k postupné normalizaci extremismu. Nutné je také počítat s navýšením výdajů na bezpečnost vzhledem ke zvýšenému napětí ve společnosti. Demokratické mechanismy mohou být oslabeny.
...bude mít EU zásadní vliv na migrační politiku ČR a bude schválen nový Pakt o migraci a azylu?	Nový pakt může zavést povinné mechanismy takzvané „ <i>povinné solidarity</i> “, kdy by ČR byla povinná přijímat určitý počet migrantů z jiných zemí, nebo pomáhat zemím zasažených migrační vlnou finančními částkami, které by se negativně podepsaly na státním rozpočtu. Vlivem nového Paktu o migraci může dojít k polarizaci společnosti, kdy část obyvatelstva bude podporovat spolupráci s EU, zatímco druhá toto jednání bude vnímat jako nátlak či omezení národní suverenity. Pokud by ČR nesouhlasila s aspekty paktu, kupříkladu s kvótami, může dojít k napětí mezi EU a ČR, popřípadě k sankcím ze strany EU. V případě přijetí kvót na uprchlíky může dojít k přetížení školství, ubytovacích kapacit, zdravotnictví, sociálních služeb a azylové administrativy.
...vlivem migrace se lidem zhorší její životní úroveň?	Vlivem zhoršení životní úrovně obyvatelstva může dojít k růstu nespokojenosti, frustrace, polarizaci, zvýšenému napětí či xenofobii. Zvýšená poptávka může zvedat nájem a ceny nemovitostí, nebo zhoršit dostupnost veřejných služeb či zatížit sociální systém. Mezi politické dopady pak lze zařadit podporu populistických a krajně pravicových stran či ztrátu důvěry ve státní instituce.

Tabulka 8 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	
...obyvatelstvo přestane důvěřovat vládě a polarizuje se společnost?	Pokud obyvatelstvo přestane důvěřovat vládě, může docházet k požadavkům na předčasné volby, podpoře opozičních stran, demonstracím a protestům. Polarizace společnosti může významně přispět ke zhoršení mezilidských vztahů, růstu násilí, kriminality, extremismu či xenofobii a sociálním nepokojům. Tento problém může mít také ekonomické dopady vlivem zvýšení nákladů na bezpečnost, potírání kriminality a odlivem zahraničních investic.
...dojde k umocnění bytové krize vlivem migrace?	Pakliže by vlivem migrace došlo k umocnění bytové krize v ČR, došlo by k nárůstu bezdomovectví, sociálnímu napětí a zhoršení životních podmínek, segregaci komunit, zvýšení nákladů na sociální pomoc či zpomalení ekonomického růstu. Obyvatelstvo by vlivem nespokojenosti mohlo inklinovat k podpoře populistických stran. Segregované nebo přeplněné oblasti jsou často spojovány s nárůstem kriminality a sociálními problémy. Problém by taktéž představovaly nelegální ubytovny.
...dojde k přeplnění kapacit ve zdravotnictví a školství vlivem migrace?	Přetížením zdravotnických kapacit by mohlo dojít k delším čekacím dobám, nedostatku zdravotnického personálu, přeplnění nemocnic či k riziku šíření nemocí. Vyčerpaný personál a nedostatek financování by se mohl negativně odrazit na kvalitě zdravotní péče. Přetížením škol a učitelů by došlo ke snížení kvality vzdělávání, nedostatku míst pro žáky či složitější integraci dětí do kolektivu. Tyto dva problémy by mohly přispět k růstu nespokojenosti mezi obyvatelstvem.

Tabulka 12 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	
...policie nebude mít kapacitu pro zvládání vnitřní bezpečnosti?	Mezi nejvýznamnější dopady na vnitřní bezpečnost patří nárůst kriminality, zvýšená rizika nepokojů, riziko radikalizace a hrozby terorismu. Nedostatečné kapacity policie se mohou projevit v delších reakčních časech, nízké objasněnosti případů či u poklesu prevence kriminality. To bude mít za následek škody na životech, zdraví a majetku. V případě že policie nebude schopna kontrolovat veřejný pořádek a ztratí důvěru veřejnosti, bude muset stát vynaložit prostředky na to, aby do policejních řad přilákal nové uchazeče nebo zavedl technologie, které by nedostatek personálu kompenzovali.
...migranti se zradikalizují a bude docházet ke spáchání teroristických činů?	V případě že se migranti radikalizují a bude docházet k páchaní teroristických činů bude docházet ke ztrátám na životech, zdraví a majetku. Lidé budou mít strach a budou se cítit ohroženi což může směřovat ke opět xenofobii, sociálnímu napětí a polarizaci. Teroristický útok by vedl k omezení pohybu obyvatel a jejich častějším kontrolám. Poškozena by byla i ekonomika vlivem odlivu turistů či zahraničních investorů. Veřejné výdaje na bezpečnost by musely být navýšeny vzhledem k ochraně veřejných prostor, kritické infrastruktury, dopravy a dalších oblastí.

Z výsledků What – If analýzy je patrné, že migrace je velmi komplexní téma. Jediné riziko spojené s migrací může mít negativní dopad na bezpečnostní situaci, zdravotní systém, sociální soudržnost, ekonomiku, ale i na politickou situaci. Mezi bezpečnostní výzvy lze zařadit nárůst kriminality, radikalizaci jednotlivců nebo hrozby spojené s terorismem. Zdravotnictví může být přetíženo kvůli nutnosti zajistit lékařskou péči nově přichozím osobám, včetně léčení zavedených infekčních nemocí. Politické důsledky mohou mít za

následek společenskou polarizaci, růst populismu, xenofobii či změny v zahraniční politice. Sociální problémy a integrace cizinců představuje problém, který je z krátkodobého hlediska prakticky neřešitelný a může vytvářet ve společnosti napětí mezi jednotlivými skupinami obyvatelstva.

8.3 Metoda KARS

Metodika metody KARS je popsána v kapitole CÍLE a METODY. Rizika autor graficky znázornil v Tabulce 9, včetně jejich souvztažnosti. Jejich hodnocení mezi sebou provedl za pomoci čísel 0 a 1. Nula značí, že riziko v řádku není příčinou vzniku rizika ve sloupci, jednička naopak že ano.

Tabulka 13 - Souvztažnost rizik (vlastní).

	Riziko	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Celkem
1	Osoby s falešnou/smyslenou integritou	X	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	7
2	Nárůst četnosti převaděčů, jejich agresivity a ozbrojenosti	1	X	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	9
3	Zavlečení nových/vymýcených chorob	0	0	X	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	3
4	Nové způsoby migrace	1	1	1	X	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	8
5	Nárůst četnosti organizovaného zločinu	1	1	1	1	X	1	1	1	0	1	0	0	1	1	10
6	Neochota integrace a porušování zákonů migranty	1	1	0	1	1	X	1	1	0	1	0	0	1	1	9
7	Růst nákladů na migraci	0	0	0	0	0	0	X	1	0	1	0	0	0	0	2
8	Inklinace společnosti k pravicovým stranám	0	0	0	0	0	1	1	X	0	1	0	0	0	1	4
9	Nabytí účinnosti nového Paktu o migraci a azylu	1	0	1	1	1	1	1	1	X	1	1	1	1	1	12

Tabulka 14 - Souvztažnost rizik (pokračování).																	
10	Polarizace společnosti nedůvěra ve vládu	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	X	0	0	1	0	3
11	Umocnění bytové krize		0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	X	0	1	1	5
12	Přeplnění kapacit ve školství zdravotnictví	a	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	X	0	0	4
13	Nedostatečné kapacity bezpečnostních sborů		1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	X	1	10
14	Radikalizace migrantů/hrozba terorismu		1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	X	9
	Celkem:		7	6	7	7	7	8	13	11	0	9	1	2	8	9	

V následující části metody KARS jsou dle předem stanovených vzorců vypočítána aktiva a pasiva která vycházejí z Tabulky 9. Autor v této části práce uvádí pouze vzory rovnice, přehled všech výpočtů je uveden v příloze 5.

Aktivita rizik

$$KAR_i = \Sigma R_i x - 1 \times 100 [\%]$$

ΣR_i představuje součet rizik v řádku, zatímco x je celkový počet vybraných rizik

Pasivita rizik

$$KPR_i = \Sigma R_i x - 1 \times 100 [\%]$$

ΣR_i znamená součet rizik ve sloupci, x je potom celkový počet vybraných rizik (Pacinda, 2010).

Aktivita:

$$1. K_{ARi} = \frac{7}{14-1} * 100 = 53,8 \%$$

$$2. K_{ARi} = \frac{9}{14-1} * 100 = 69,2 \%$$

Pasivita:

$$1. K_{PRi} = \frac{7}{14-1} * 100 = 53,8 \%$$

$$2. K_{PRi} = \frac{6}{14-1} * 100 = 46,1 \%$$

V tabulce 10 jsou uvedeny hodnoty výsledných koeficientů aktivity a pasivity rizika, vycházející z tabulky 9.

Tabulka 15 - Výsledné koeficienty hodnot aktivity a pasivity rizika (vlastní, 2025).

Riziko	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
K_{ARi}	53,8	69,2	23	61,5	76,9	69,2	15,3	30,7	92,3	23	38,4	30,7	76,9	69,2
K_{PRi}	53,8	46,1	53,8	53,8	53,8	61,5	100	84,6	0	69,2	7,7	15,3	61,5	69,2

V dalším kroku následuje výpočet jednotlivých os, který je nezbytný ke grafickému znázornění. Osy O1 a O2, jsou vypočítány pomocí těchto vzorců.

- $O1 = KAR_{max} - (KAR_{max} - KAR_{min}) : 100 \times 80$,
- $O2 = KPR_{max} - (KPR_{max} - KPR_{min}) : 100 \times 80$ (Pacinda, 2010).

Výpočet osy 1:

$$O_1 = 92,3 - \frac{(92,3-23)}{100} * 80$$

$$O_1 = 36,86$$

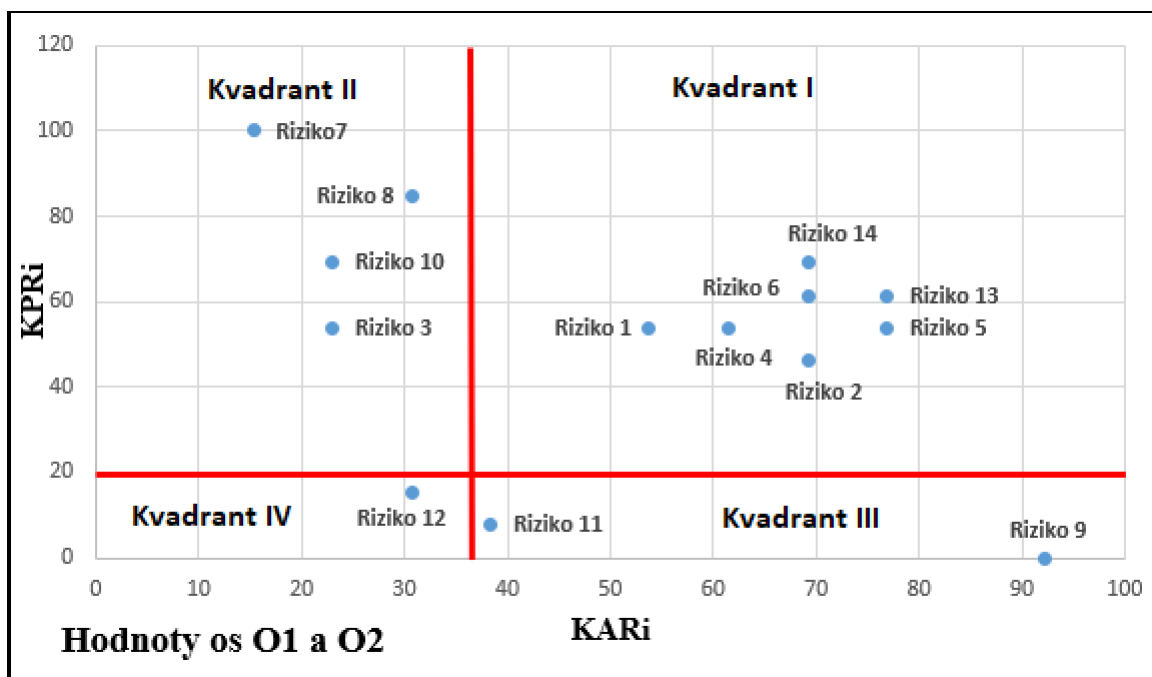
Výpočet osy 2:

$$O_2 = 100 - \frac{(100-0)}{100} * 80$$

$$O_2 = 20$$

Výsledkem jsou tedy dvě osy, O1 s hodnotou 36,86 % a O2 s hodnotou 20 %. Tyto osy autor následně zakreslil do grafu tak, aby došlo k jejich protnutí a rozdělení grafu na čtyři kvadranty. Stanovují vzájemný vliv rizik, jejich souvislost a jsou značeny I, II, III, IV.

- I. Primárně a sekundárně nebezpečná rizika
- II. Sekundárně nebezpečná rizika
- III. Primárně nebezpečná rizika
- IV. Relativně bezpečná rizika

Obrázek 17 - KARS metoda v grafickém znázornění (vlastní, 2025).

Obrázek 17 znázorňuje analytickou metodu KARS, kvadrant I. obsahuje celkově 7 rizik mající dopad na ochranu České republiky. Jedná se o osoby s falešnou či pozměněnou identitou, nové způsoby migrace, neochotu migrantů se integrovat a dodržovat zákony. Dále o také nárůst počtu převaděčů, jejich častější ozbrojenost a agresivitu, nárůst četnosti organizovaného zločinu, radikalizaci migrantů a hrozbu terorismem či nedostatečné kapacity bezpečnostních sborů. V kvadrantu II. se nachází zavlečení nových či již vymýcených chorob, růst nákladů vynakládaných na migraci, inklinace společnosti k pravicovým stranám a polarizace společnosti a její nedůvěra ve zvolenou vládu. Do kvadrantu III. spadá nabytí účinnosti nového Paktu o migraci a azylu ke kterému dojde v průběhu roku 2026 a umocnění bytové krize. Za jediné relativně bezpečné riziko lze v kvadrantu IV. považovat přeplnění kapacit ve školství a zdravotnictví.

9 DISKUSE

V následující kapitole jsou diskutovány dosažené výsledky z praktické části práce a porovnány s poznatky uvedenými v teoretické části. Dnešní evropský prostor, jehož součástí je Česká republika, se nachází ve velmi dynamické a nestabilní bezpečnostní situaci. Válka je jedním z hlavních důvodů, proč lidé odcházejí ze svých zemí. Od roku 2022 jsme svědky ozbrojeného konfliktu v Evropě, který vyvolal největší migrační vlnu do Evropy od druhé světové války. V pásmu Gazy stále pokračuje konflikt mezi Izraelskou armádou a teroristickou skupinou Hamás, jehož důsledkem je další migrační vlna do Evropy skrze Egypt či Libanon. Poslední zprávy ze Sýrie se nesou v duchu vyvražďování Alávitů a ani přední bezpečnostní experti si nejsou jisti, zdali se tato země stane po pádu Asadova režimu stabilnější, nebo se propadne do ještě většího chaosu vlivem další občanské války.

Česká republika v současné době disponuje poměrně dobře nastaveným systémem migrační politiky, který byl prověřen migračními vlnami v roce 2015 a 2022. S ohledem na aktuální bezpečnostní, politické a sociální výzvy vyvstává otázka, zdali se tento systém dokáže adaptovat na migrační pakt Evropské unie, nabývající účinnosti v červnu 2026, zahrnující kupříkladu povinné relokační migrantů z okolních zemí. (Novinky.cz, 2025).

Primární a sekundární rizika

Jedním z klíčových faktorů, který ovlivňuje vnitřní bezpečnost státu a jeho obyvatelstva jsou bezesporu bezpečnostní složky. Již v roce 2016 Audit národní bezpečnosti upozorňoval na nedostatek personálu ve státních složkách a neschopnost si udržet ten stávající, na omezenou schopnost efektivního vymáhání práva a vysoké administrativní zátěži pro příslušníky PČR (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016). Ke stejnému závěru došel i autor práce po vyhodnocení výsledků metod Ishikawa diagram, What – if analýza a metoda KARS. Kromě přetrvávajících problémů autor upozorňuje taktéž na nedostatečné benefity, syndrom vyhoření u déle sloužících příslušníků, nezájem veřejnosti o práci u PČR a celkové podfinancování vnitřní bezpečnosti jako celku.

V souvislosti s novým Migračním paktem může v budoucnu dojít k relokační migrantů z okolních zemí do České republiky, jejichž falešná či jinak upravená identita představuje vážnou bezpečnostní hrozbu. Vzhledem k obtížím při ověřování jejich skutečné identity nebude možné zjistit, zda daná osoba nemá napojení na organizovaný zločin či teroristickou skupinu. Autor toto riziko vyhodnotil jako závažné, jak z hlediska primární, tak sekundární hrozby, zatímco Audit národní bezpečnosti toto riziko neidentifikuje. Další rizika, která

autor vyhodnotil jako primární a zároveň sekundární pro bezpečnost České republiky jsou radikalizace migrantů, neochota integrace a nerespektování zákonů ČR. Zvýšenou radikalizaci a nerespektování zákonů potvrzují i statistiky Ministerstva vnitra, ze kterých je patrné, že ačkoliv celkový počet stíhaných osob každoročně klesá, procentuální podíl cizinců na páchání trestné činnosti vykazuje rostoucí trend. I když má Česká republika vypracovanou koncepci integrace cizinců, Ministerstvo vnitra si je vědomé její neaktuálnosti. Pro vytvoření nové zmíněné koncepce je třeba zajistit finanční prostředky a provést systémové změny, proto ani její aktualizace během roku 2025 není jistá. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025b; Ministerstvo vnitra České republiky, 2025c).

Audit národní bezpečnosti hodnotí riziko islámského terorismu na území ČR jako nízké, autor diplomové práce poukazuje na změny, které by do budoucna mohly znamenat vážné ohrožení vnitřní bezpečnosti. V případě, že by docházelo k relokování arabských migrantů, v ČR se mohou vyskytnout uzavřené komunity, což by mohlo vést k radikalizaci některých jedinců. To může aktivovat krajně pravicové extremisty, jejichž riziko je v současné době bráno taktéž jako marginální. Případné společenské napětí může přerůst v konflikty obou skupin, na které není dle autora PČR dle autora dostatečně připravena a nemusí tyto situace zvládat, což může vést ke škodám na zdraví majetku ale i životech.

Dalším problémem, na který autor upozorňuje je trend, kterým jsou teroristické útoky v poslední době páchány. V západních zemích se stále více objevují případy, kdy teroristé používají k útokům na měkké cíle nože a v případech vysoké koncentrace osob útočí dopravními prostředky, nikoliv konvenčními prostředky a zbraněmi hromadného ničení se kterými pojednává Audit národní bezpečnosti. Je proto důležité poukázat na měnící se trend a upravit tak bezpečnostní opatření, aby byla poplatná současné době.

V kontextu války na Ukrajině, autor zdůrazňuje riziko nelegálního obchodu se zbraněmi, jenž může přispět k ozbrojení radikálních skupin v Evropě. Paralelně varuje i před riziky, která jsou spojeny s osobami, jež se aktivně účastnily bojů na Ukrajině a které mohou trpět posttraumatickou stresovou poruchou a dalšími psychickými problémy, kterým v současnosti není věnována dostatečná pozornost.

Sekundární rizika

Analýza hrozeb pro Českou republiku identifikuje hromadnou nákazu osob jako jedno z typů nebezpečí s nepřijatelným rizikem, ke shodnému závěru došel i autor práce, infekční

onemocnění jsou jedním z potenciálních rizik migrace. Metoda KARS toto riziko hodnotí jako sekundární. (HZS ČR, 2015).

Zcela klíčová je otázka financování, neboť bez dostatečného množství finančních prostředků je zcela nemožné nejen zajistit vnitřní bezpečnost státu, ale i efektivní integraci cizinců, jejich základní potřeby, ubytování a zdravotní péči. Autor proto otázku nedostatečného financování považuje za jedno z rizik, které z migrace plyne. Zatímco v souvislosti s válkou na Ukrajině přišlo do ČR více než 300 tisíc uprchlíků, vnitřní bezpečnost nebyla nijak adekvátně posílena, ba naopak se tyto výdaje snížily za poslední 3 roky z 0,63 % HDP na 0,6 % HDP. Policejní prezident Martin Vondrášek upozorňuje na fakt, že nástupní plat policisty by měl činit alespoň 40 000 Kč aby se stal na trhu konkurenceschopným. (Unie bezpečnostních složek, 2025; Unie bezpečnostních složek, 2025a).

Ačkoliv si je autor práce plně vědom problematiky financování migrace, zasahující do mnohých odvětví, jako je školství, zdravotnictví, sociální problematika, politika a ekonomika, vymezuje se zde pouze na problematiku vnitřní bezpečnosti, jelikož z pozice příslušníka PČR má do této problematiky hlubší vhled. Autor současně přiznává, že nemá dostatečné znalosti na hodnocení ostatních odvětví, přičemž jejich komplexní analýza by přesáhla rámec této práce.

Mezi dalšími riziky spojenými s migrací autor identifikuje rostoucí tendenci společnosti k pravicovým stranám a polarizaci společnosti, která se projevuje nedůvěrou ve zvolenou vládu. Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2023 uvádí, že pravicoví extrémisté se zatím projevovali pouze v rámci své subkultury, přičemž jejich mobilizační potenciál je nízký. Nicméně, autor upozorňuje to, že s příchodem cizích kultur vlivem nového migračního paktu může krajní pravice získat na popularitě, což by mohlo vést k nárůstu rasismu a xenofobie. Zpráva dále zdůrazňuje nárůst antisystémového hnutí, kdy různé protestní skupiny v čele s politiky a aktivisty cílí na nespokojené občany. K získávání příznivců používají šíření dezinformací, polopravd nebo konspiračních teorií. V kontextu polarizace společností, jenž se vyznačuje rostoucí nedůvěrou ve vládu, autor dle svého výzkumu došel ke shodnému závěru. Ministerstvo vnitra České republiky, 2024h).

Primární rizika

Cílem Evropské unie je v rámci nového migračního paktu účinného od června roku 2026 zefektivnit azylový systém, návratovou politiku, posílit vnější hranice, snížit počet nelegálních migrantů, zavést fond povinné solidarity a celkově zlepšit integraci cizinců. Dle výsledků autora se však jedná o primární bezpečnostní riziko z několika důvodů. Pakt například může vést k tlaku na státní instituce vlivem přijímání určitého počtu migrantů či finančním přispíváním zemím zasaženým migrační vlnou. To by se mohlo negativně projevit na státním rozpočtu a vést tak ve společnosti k nevoli či polarizaci. Přijímání uprchlíků v dlouhodobém horizontu bude mít dle autora dopad na celou řadu služeb jako je zdravotnictví, školství, ubytování či sociální služby. Pokud by nedošlo k navýšení financí pro vnitřní bezpečnost, mohlo by to mít vážný dopad na bezpečnostní situaci v ČR a zhoršení efektivity celého IZS. (Evropská komise, 2024).

Migrační vlna z Ukrajiny vedla k nárůstu poptávky po bydlení, což ještě více prohloubilo stávající nedostatek bytů. Z výzkumu Ministerstva vnitra v roce 2023 vyplývá, že 41 % uprchlíků bydlelo v nájmech či podnájmech, 28 % na ubytovnách.

Státní integrační program pro rok 2023 poukazuje na to, že uprchlíci čelili řadě problémů, včetně nedostatku bydlení, nedostupnosti zdravotní péče a nedostatečných kapacit ve školství. Autor identifikoval problematiku bydlení jako primární riziko.

Rostoucí nájemy mohou vést k situaci, kdy příjmově slabší rodiny nebudou moci dosáhnout na dostupné bydlení, zvláště pokud uprchlíci s vládní podporou na bydlení budou mít přednostní přístup. To může vyvolat nevoli u domácího obyvatelstva a přispět ke vzniku sociálních konfliktů. Nedostatek ubytování utváří ideální podmínky pro vznik nelegálních ubytoven, kde se mohou skrývat kriminální osoby. Samotné ubytovny jsou často místem, kde dochází ke konfliktům mezi ubytovanými osobami, což může dále zhoršovat bezpečnostní situaci.

Relativně bezpečné riziko

Přeplnění kapacit ve zdravotnictví a školství hodnotí autor jako relativně bezpečné riziko, přiznává však že zajistit dostatek zdravotního personálu a učitelů, kteří by měli znalost arabského jazyka, může být do budoucna velmi obtížné. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023k; Správa uprchlických zařízení, 2023).

10 NÁVRH OPATŘENÍ K POSÍLENÍ OCHRANY ČR VE VĚCECH MIGRACE

Ačkoliv se současná migrační politika České republiky relativně osvědčila v minulých krizových obdobích, je dosti pravděpodobné, že v budoucnu bude čelit novým výzvám v souvislosti s novým paktem Evropské unie o migraci a azylu a pokračujícími migračními vlnami vyvolanými ozbrojenými konflikty. Autor za pomoci výzkumných metod identifikoval jednotlivá rizika pocházející z migrace, určil jejich možné následky a souvztažnost.

Tyto výsledky byly konfrontovány se současným stavem probírané problematiky, kdy autor práce došel k následujícímu poznání. Klíčovými riziky jsou nedostatečné kapacity bezpečnostních složek, neaktuální vládní dokumenty, problém s ověřováním totožnosti migrantů, potenciál pro radikalizaci a nárůst sociální polarizace. Tyto problémy jsou umocněny i nedostatečným financováním vnitřní bezpečnosti a dalších souvisejících služeb. Samotný migrační pakt Evropské unie považuje autor za značné bezpečnostní riziko pro Českou republiku. Vzhledem k tomu, že problematika migrace je globálním rizikem, vyžaduje řešení, přesahující národní hranice, a proto je nezbytné, aby navrhovaná opatření zahrnovala mezinárodní spolupráci. Ve vztahu ke zjištěným rizikům a následné konzultaci s vedením OPKPE Liberec autor doporučuje následující opatření.

Bezpečnostní sbory

V rámci navrhovaných opatření k posílení bezpečnosti České republiky v kontextu migrace, práce upozorňuje na kritický nedostatek příslušníků v bezpečnostních složkách. V samotné PČR chybí v současné době bezmála 6 tisíc policistů. Jako klíčové řešení, autor navrhuje zvýšit vynakládané výdaje na vnitřní bezpečnost na úroveň minimálně 1 % HDP. Dle výsledků metody KARS, představuje nedostatečné personální zajištění v řadách PČR nejen primární riziko, generuje taktéž značné množství závažných sekundárních rizik. Mezi tyto rizika můžeme zařadit radikalizaci migrantů, posilování extremistických pravicových skupin, nárůst aktivity ilegálních převaděčských sítí a organizovaného zločinu a nové způsoby transportu nelegálních migrantů přes hranice. Navýšení policejních stavů by tak mělo pozitivní dopad na efektivnější detekci, prevenci a potírání těchto sekundárních rizik.

Mimoto by se měla zvýšit četnost namátkových kontrol prováděných cizineckou policií, a to nejen v hraničních oblastech při příjezdu a odjezdu osob, ale také ve vnitrozemí. Součástí tohoto opatření je zřízení stálých mobilních hlídek na zelené hranici, jejichž činnost

by byla vykonávána s využitím stávajících mobilních jednotek cizinecké policie, jež dnes operují převážně ve vnitrozemí. Aby byla tato opatření plně efektivní, je důležité tyto jednotky nejen vybavit ale i proškolit v používání moderních technologií, jako jsou drony, kamerové systémy, termovize, přenosné biometrické skenery či pohybová čidla. Pro případy dálničních sítí by bylo vhodné zřídit automatizovaná kontrolní stanoviště, zahrnující průjezdové brány se senzory, čímž by se zajistila rychlá a efektivní kontrola podezřelých vozidel.

Moderní technologie budou v oblastech zajišťování vnitřní bezpečnosti hrát stále větší roli, je proto nutné neustále zdokonalovat funkčnost databází a systémů na národní a mezinárodní úrovni. Vhodné by bylo začít experimentovat s prvky umělé inteligence, která by zásadním způsobem mohla snížit administrativní náročnost některých procesů ve správním řízení, nebo se podílet na odhalování nezákonných aktivit při azylovém řízení jako je kupříkladu uvádění nepravdivých osobních údajů či jiný původ migranta. Ačkoliv je tato technologie poměrně nová, je důležité ji začít testovat a následně zavádět do praxe. V dlouhodobém horizontu může urychlit celý proces a taktéž šetřit finanční výdaje.

Migrační pakt EU

Migrační pakt EU, nabývající účinnosti v červnu 2026, představuje rámec pro přerozdělování nelegálních migrantů mezi členské státy, avšak selhává v řešení klíčových systémových problémů. Následující doporučení překračují národní rámec České republiky a vyžadují koordinovanou mezinárodní spolupráci.

Až 90 % nelegálních migrantů se do EU dostává za pomoci převaděčských sítí, je nezbytné posílit hlídky na vnější hranici Evropského prostoru v rámci mezinárodních policejních kontingentů.

Prvním klíčovým opatřením v rámci azylového řízení je, uzavřít dohody s bezpečnými třetími zeměmi, jako je Egypt, Maroko, Alžírsko, Tunisko, Libye a Turecko a přesunutím celého azylového procesu mimo území Evropské unie. Toto opatření by vedlo ke snížení administrativní zátěži v členských státech a rovněž by omezilo nelegální migrační trasy.

Druhým důležitým opatřením je přísné nastavení pravidel pro získání azylu. Azyl by měl být udělován pouze osobám, které skutečně čelí perzekuci nebo jsou obětí válečných konfliktů. Omezení by mělo za cíl redukovat ekonomickou migraci, která podle dostupných údajů tvoří až 75 % všech azylových žádostí. Ekonomičtí migranti by tak byli odrazeni od podávání žádostí, které zbytečně zatěžují azylový systém. Řešením by mohla být

harmonizace sociální podpory napříč všemi státy EU, která by pokrývala pouze základní životní potřeby. Tímto způsobem by se zabránilo ekonomickým migrantům v tom, aby se snažili získat azyl pouze kvůli finančním výhodám.

Současné azylové řízení v EU trvá v průměru 4 až 5 let, což je způsobeno složitou identifikací žadatelů, odvoláními a následným přezkumem rozhodnutí. Tyto procesy jsou nejen časově náročné, ale také finančně nákladné. Řešením by mohlo být zavedení jednotných pravidel pro odvolání a přezkumy napříč všemi členskými státy, aby se zkrátila délka řízení a snížila administrativní zátěž. V případě neúspěšného azylového řízení by mělo být zavedeno pravidlo, že žadatelé nesmí podávat nové žádosti v žádné jiné zemi EU. Okamžitá deportace neúspěšných žadatelů by byla efektivním způsobem, jak zabránit zneužívání azylového systému a snížit počet opakovaných žádostí.

Během roku 2024 bylo vydáno více než 500 tisíc výjezdních příkazů v rámci EU, ovšem pouze 18-25% osob EU skutečně opustilo, je proto nutné zavést efektivní mechanismus návratové politiky. Nízká úspěšnost deportací je dána neochotou třetích zemí přijímat své občany zpět, a to i přesto že, Evropská unie tyto státy finančně podporuje. Autorovým řešením je zavedení sankčního mechanismu, kdy by finanční pomoc třetím zemím byla podmíněna jejich spoluprací při repatriacích. V případech systematického odmítání readmisí, by bylo možné na konkrétní země uvalovat obchodní sankce.

Tento komplexní přístup by vedl k zefektivnění azylových procesů, snížil by ekonomickou migraci a taktéž by poskytl adekvátní pomoc těm osobám, kteří ji skutečně potřebují.

Závěrem doporučení týkajících se migračního paktu autor zdůrazňuje, že Česká republika by neměla usilovat o změnu migrační politiky samostatně, ale iniciovat spolupráci se státy Visegrádské skupiny, jako tomu bylo již v roce 2015 v případě migračních kvót. Tyto státy by měly lobovat u Evropské komise za revizi migračního paktu, jehož cílem nemá být pouhé řešení následků migrační krize, nýbrž by měly být řešeny její příčiny které lze zvládat pouze stabilizací daných regionů a rozvojovou pomocí v konkrétních státech.

Vládní dokumenty

Vzhledem k rychlému vývoji bezpečnostních hrozeb, autor doporučuje komplexní revizi Auditů národní bezpečnosti, včetně zhodnocení relevance jednotlivých hrozeb v kontextu současných bezpečnostních trendů a dynamiky geopolitických změn. Aktualizace by měla

pojímát i potenciální možná rizika, která mohou nastat s implementací nového migračního paktu, přičemž zvýšená pozornost by se měla věnovat následujícím rizikovým faktorům:

- osoby s pozměněnou nebo neznámou identitou, které mohou představovat bezpečnostní riziko v kontextu migrace a možných teroristických aktivit,
- islámský terorismus osamělých vlků, kteří využívají osobní vozidla a nože k útokům na měkké cíle,
- organizovaný zločin a černý obchod se zbraněmi v kontextu války na Ukrajině,
- osoby, jež se účastnily bojů na Ukrajině, trpící PTSD či jinými psychologickými problémy,
- možný vzestup krajní pravice.

V rámci aktualizace Auditů národní bezpečnosti je důležité nejen identifikovat současné rizikové faktory, ale také předpovídat jejich vývoj a efektivně nastavit účinná preventivní opatření.

Koncepce integrace cizinců v ČR, jejíž zastaralost připouští Ministerstvo vnitra je klíčovým nástrojem, při integraci cizinců do většinové společnosti. Je nutné věnovat tomuto dokumentu vyšší prioritu, nejen z hlediska jeho aktualizace, ale také zajištění dostatečného financování a zavedení systémových změn, které zajistí jeho aktuálnost po další roky. Je nezbytné, aby tento dokument reflektoval nejen aktuální stav integračních procesů, ale také budoucí trendy spojené s migrací a jejími dopady na českou společnost. Úspěšná integrace cizinců je hlavním faktorem pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu z migračního hlediska. Je zřejmé, že migrační problematika je natolik rozsáhlá, že není možné detailně zmapovat veškeré její aspekty v rámci této práce, proto se doporučení týkají pouze vybrané oblasti bezpečnostních hrozeb, které z ní vyplývají.

ZÁVĚR

Pohyb představuje nejen projev svobody, ale i jednu ze základních lidských vlastností. Migrace, která je nedílnou součástí lidské historie, se objevuje již od dob paleolitu, kdy moderní člověk, *Homo sapiens*, začal osidlovat planetu. Stejně jako v minulosti jsou i v současnosti lidé motivováni migrovat z řady různých důvodů. Někteří jedinci, známí jako ekonomičtí migranti, hledají lepší životní podmínky, zatímco jiní se stěhují za účelem dosažení kvalitnějšího vzdělání. Další skupiny naproti tomu opouštějí své domovské země kvůli válkám, hrožícímu pronásledování či jiným závažným důvodům. V posledním desetiletí se migrace stala globálním fenoménem, jehož dopady jsou patrné jak v zemích původu, tak i v hostitelských státech Evropské unie, včetně České republiky. Tyto země mohou z migračních toků značně profitovat, avšak nedostatečně zvládnutá integrace migrantů často vede ke vzniku bezpečnostních hrozeb, které mohou mít zásadní dopad na vnitřní stabilitu státu.

Diplomová práce se soustředila na analýzu migrace a její bezprostřední dopady na bezpečnost České republiky, přičemž zohlednila i implementaci nového Paktu o migraci a azylu, který nabývá účinnosti v červnu 2026. Na základě této analýzy byly formulovány návrhy opatření, jež mají zaručit efektivní řízení migračních toků a posílit bezpečnostní politiku ČR s ohledem na budoucí výzvy.

V první kapitole teoretické části práce je představena odborná terminologie, kde je nejprve definován pojem migrace a následně popsána její typologie. Kapitola také objasňuje mechanismy, na základě kterých migrace probíhá a shrnuje teoretické přístupy, které se jejímu vysvětlení věnují. Závěrečná část kapitoly je věnována migračním vlnám do Evropy ve 21. století. Druhá kapitola se zaměřuje na migrační politiku Evropské unie. Definovány jsou klíčové orgány odpovědné za utváření migračního a azylového systému v Evropě. Dále je ilustrován vývoj tohoto systému prostřednictvím významných smluv a programů, které jej formovaly. Kapitola také detailně rozebírá Dublinský systém, jehož nedostatky vedly k jeho zhroucení. Závěrečná část se věnuje problematice povinných kvót, přičemž jsou popsány také aspekty Paktu o migraci a azylu a revize Schengenského hraničního kodexu z roku 2024. Poslední kapitola teoretické části se věnovala komplexnímu přehledu migrační politiky České republiky, včetně platných právních předpisů a směrnic, které definují migrační a azylovou politiku ČR. Dále byla pozornost věnována významným dokumentům a orgánům, které se podílejí na tvorbě migrační politiky a identifikují potenciální bezpečnostní rizika související s migrací.

Empirická část práce vycházela z poznatků obsažených v teoretické části práce. Šestá kapitola práce se zaměřila na analýzu aktuální situace na migračních trasách do Evropy, přičemž reflektovala i nové konflikty ovlivňující migrační toky. Dále se věnovala otázce bezpečnosti České republiky v kontextu migrace, přičemž stručně charakterizovala strukturu obyvatelstva ČR, problematiku nelegální migrace a její současnou podobu. Sedmá kapitola byla zaměřena na identifikaci konkrétních hrozeb vyplývajících z migrace. Na základě těchto hrozeb autor v osmé kapitole definoval potenciální rizika, která mohou v dlouhodobém kontextu ovlivňovat bezpečnost České republiky a graficky je zaznačil prostřednictvím Ishikawova diagramu. Celkem bylo identifikováno 14 rizik, která byla následně analyzována metodou What-If a jejich souvztažnost ohodnocena metodou KARS, přičemž výsledky byly přeneseny do grafické podoby. Výzkum odhalila sedm primárně-sekundárních rizik, čtyři sekundární, dvě primární a jedno relativně bezpečné. Devátá kapitola poskytla komparaci získaných výsledků s teoretickými východisky z teoretické části práce. V závěrečné části autor formuloval návrhy efektivních opatření ke snížení identifikovaných rizik a posílení ochrany České republiky v oblasti migrace, čímž naplnil stanovený cíl práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ABUKMAIL, Hanan, 2024. *Surging Infectious Diseases Represent a Further Chapter of the Crisis in the Gaza Strip*. Online. Dostupné z: <https://gazahcsector.palestine-studies.org/en/node/3130>. [cit. 2025-01-03].

AKTUALNĚ.CZ, 2017. *Zadržených nelegálních cizinců v Česku prudce ubylo. Klesl počet migrantů mířících do západní Evropy*. Online. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pocet-zadrzenych-cizincu-v-cesku-klesl-o-vice-nez-tri-tisice/r~df67bda6f42711e6bc0e002590604f2e/>. [cit. 2025-04-01].

AKTUALNĚ.CZ, 2024. *Policista řekl, proč má málo lidí: Mám signály, abych zavřel hubu. Brzy ale padneme*. Online. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/spotlight/spotlight-news-martin-cervenka-policie/r~e96095d0920d11ef80bfac1f6b220ee8/>. [cit. 2025-01-03].

ALJAZEERA, 2024. *Analysis: Al-Assad's fall is Iran and Russia's loss, but are there winners?* Online. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2024/12/10/analysis-al-assads-downfall-has-upended-the-regional-balance-of-power>. [cit. 2025-01-03].

AMNESTY INTERNATIONAL, 2025. *MÁTE JASNO V POJMECH?* Online. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie>. [cit. 2025-03-13].

ATLAS PŘEDSUDKŮ, 2020. *Víte, kolik žije v Česku cizinců?* Online. Dostupné z: <https://www.atlaspredsudku.cz/atlas-predsudku>. [cit. 2024-12-09].

ATLAS PŘEDSUDKŮ, 2024. *Víte, kolik žije v Česku cizinců?* Online. Dostupné z: <https://www.atlaspredsudku.cz/atlas-predsudku>. [cit. 2024-12-09].

BARTOSZEWICZ, Monika Gabriela, 2020. *Pevnost Evropa*. Politologická řada. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN 978-80-7325-509-1.

BBC, 2023. *Israel-Gaza war: Displaced Gazans 'living in the open', UN says*. Online. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67849224>. [cit. 2025-01-03].

BIS, 2025. *Terorismus*. Online. Dostupné z: <https://www.bis.cz/terorismus/>. [cit. 2025-03-13].

BLAŽEK, Tomáš, 2010. *SEKURITIZACE MIGRACE: OD JAZYKA PRÁV K JAZYKU BEZPEČNOSTNÍCH HROZEB*. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

BROOKINGS, 2024. *The Assad regime falls. What happens now?* Online. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/articles/the-assad-regime-falls-what-happens-now/>. [cit. 2025-01-03].

BUNDESKRIMINALAMT, 2023. *Polizeiliche Kriminalstatistik 2023: Gesamtkriminalität steigt weiter an.* Online. Dostupné z: https://www.bka.de/DE/AktuelleInformationen/StatistikenLagebilder/PolizeilicheKriminalstatistik/PKS2023/Polizeiliche_Kriminalstatistik_2023/Polizeiliche_Kriminalstatistik_2023.html. [cit. 2025-01-03].

BUNDESMINISTERIUM DES INNERN UND FÜR HEIMAT, 2023. *Polizeiliche Kriminalstatistik 2023 Ausgewählte Zahlen im Überblick.* Online. Dostupné z: https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/downloads/DE/publikationen/themen/sicherheit/pks-2023.pdf?__blob=publicationFile&v=3. [cit. 2025-01-03].

BUNDESMINISTERIUM DES INNERN UND FÜR HEIMAT, 2024. *Polizeiliche Kriminalstatistik 2023: Gewalt-, Jugend- und Ausländerkriminalität sind gestiegen.* Online. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2024/04/pks2023.html>. [cit. 2025-01-03].

BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG, 2024. *Bevölkerung mit Migrationshintergrund.* Online. Dostupné z: <https://www.bpb.de/kurz-knapp/zahlen-und-fakten/soziale-situation-in-deutschland/61646/bevoelkerung-mit-migrationshintergrund/>. [cit. 2024-12-09].

CENTER MOT VÅLDSBEJAKANDE EXTREMISM, 2024. *Säkerhetspolisen 2023-2024.* Online. Dostupné z: <https://cve.se/publikationer/sakerhetspolisen20232024.5.2da6bed18d824c5c7232cae.html>. [cit. 2025-01-03].

CENTRE FOR EASTERN STUDIES, 2015. *Macedonia and the migrant crisis.* Online. Dostupné z: <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2015-08-26/macedonia-and-migrant-crisis>. [cit. 2024-12-09].

COLLIER, Paul, 2017. *Exodus: jak migrace mění náš svět.* Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-557-6.

COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS, 2024. *Israeli-Palestinian Conflict Timeline*. Online. Dostupné z: <https://education.cfr.org/learn/timeline/israeli-palestinian-conflict-timeline>. [cit. 2025-01-03].

COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS, 2024a. *How Far-Right Election Gains Are Changing Europe*. Online. Dostupné z: <https://www.cfr.org/expert-brief/how-far-right-election-gains-are-changing-europe>. [cit. 2025-01-08].

ČESKO, 1999. *Zákon č. 326/1999 Sb.: Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů*. Online. In: AION CS. *Zákony pro lidi*. 1999. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326/zneni-20230920>. [cit. 2023-11-29].

ČESKO, 1999a. *Zákon č. 325/1999 Sb.: Zákon o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)*. Online. In: AION CS. *Zákony pro lidi*. 1999. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-325>. [cit. 2023-11-29].

ČESKO, 2008. *Zákon č. 273/2008 Sb.: Zákon o Policii České republiky*. Online. In: AION CS. *Zákony pro lidi*. 2008. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>. [cit. 2024-12-10].

ČESKO, 2009. *Zákon č. 40/2009 Sb.: Zákon trestní zákoník*. Online. In: AION CS. *Zákony pro lidi*. 2009. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918882>. [cit. 2024-12-09].

ČESKO, 2016. *Zákon č. 191/2016 Sb.: Zákon o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů (zákon o ochraně státních hranic)*. Online. In: AION CS. *Zákony pro lidi*. 2016. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>. [cit. 2023-11-29].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2001. *S T Ě H O V Á N Í*. Online. Dostupné z: <https://web.natur.cuni.cz/~mak/gos/demmetodika/www.czso.cz/cz/cisla/0/02/020100/stehovan.htm>. [cit. 2023-12-22].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2023. *Kriminalita cizinců*. Online. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/kriminalita-cizincu?pocet=10&start=0&podskupiny=295&razeni=-datumVydani>. [cit. 2024-12-09].

ČLOVĚK V TÍSNI, 2019. *MIGRACE BEZ MIGRANTŮ?* Online. Dostupné z: https://www.clovekvtisni.cz/media/publications/1319/file/2019_11_01_vyzkumna_zprava_media_a_migrace_cz.pdf. [cit. 2024-12-09].

ČLOVĚK V TÍSNI, 2024. *Ukrajinská uprchlická krize: aktuální situace*. Online. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/ukrajinska-uprchlicka-krize-8589gp>. [cit. 2024-12-09].

ČLOVĚK V TÍSNI, 2024a. *Globální migrace: kolik lidí je v pohybu, odkud a kam?* Online. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/mezinarodni-migrace-v-cislech-9443gp>. [cit. 2024-12-09].

ČLOVĚK V TÍSNI, 2024b. *Globální migrace: kolik lidí je v pohybu, odkud a kam?* Online. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/mezinarodni-migrace-v-cislech-9443gp>. [cit. 2025-01-03].

ČT24, 2020. *Soud EU: Odmítáním uprchlických kvót porušilo Česko, Polsko a Maďarsko své povinnosti*. Online. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/soud-eu-odmitanim-uprchlickych-kvot-porusilo-cesko-polsko-a-madarsko-sve-povinnosti-51525>. [cit. 2024-12-10].

ČT24, 2024. *Odboráři bezpečnostních sborů neustoupili od protestu*. Online. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/odborari-bezpecnostnich-sboru-neustoupili-od-protestu-355382>. [cit. 2025-01-03].

ČT24, 2024. *OECD: Německu se vyplácí investice do přistěhovalců, daří se je zaměstnávat*. Online. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/ekonomika/oecd-nemecku-se-vyplaci-investice-do-pristehovalcu-dari-se-je-zamestnavat-350863>. [cit. 2024-12-10].

DESTATIS, 2024. *Migration between Germany and foreign countries, by nationality and months*. Online. Dostupné z: <https://www.destatis.de/EN/Themes/Society-Environment/Population/Migration/Tables/migration-month-01.html>. [cit. 2024-12-09].

DIRECTION GENERALE DE LA SECURITE EXTERIEURE, 2024. *L'état de la menace terroriste en France*. Online. Dostupné z: <https://www.dgsi.interieur.gouv.fr/recherche?search=L%27%C3%A9tat+de+la+menace+terroriste+en+France>. [cit. 2025-01-03].

ECDC, 2022. *Operativní aspekty při prevenci a kontrole infekčních onemocnění v souvislosti s agresí Ruska vůči Ukrajině*. Online. Dostupné

z: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Operational-considerations-Russia-aggression-towards-Ukraine-cs.pdf>. [cit. 2025-03-13].

ECHO24.CZ, 2023. *Překvapivá čísla: Statistice převaděčů nelegálních migrantů dominují Ukrajinci*. Online. Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/HRGab/zpravy-domaci-nelegalni-migranti-prevadeci-ukrajina-ukrajinci-cizinecka-policie-ministerstvo-vnitra>. [cit. 2025-04-01].

EMN, 2016. *Výroční zpráva o politice v oblasti azylu a migrace 2015*. Online. Dostupné z: <https://www.emncz.eu/wp-content/uploads/2020/12/147.pdf>. [cit. 2024-12-09].

ENCYCLOPEDIA BRITANNICA, 2025. *Conflict outside the Gaza Strip: West Bank, Hezbollah, Houthi forces, and Iran*. Online. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War/Conflict-outside-the-Gaza-Strip-West-Bank-Hezbollah-Houthi-forces-and-Iran>. [cit. 2025-01-03].

EUCRIM, 2024. *New Pact on Migration and Asylum*. Online. Dostupné z: <https://eucrim.eu/news/new-pact-on-migration-and-asylum/>. [cit. 2025-01-08].

EUR-LEX, 2017. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/850 ze dne 17. května 2017*. Online. Oficiální internetová stránka Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32017R0850>. [cit. 2023-12-22].

EUR-LEX, 2018. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1861 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti hraničních kontrol, o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody a o změně a zrušení nařízení (ES) č. 1987/2006*. Online. Oficiální internetová stránka Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32018R1861>. [cit. 2023-12-22].

EUR-LEX, 2019. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)*. Online. Oficiální internetová stránka Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02016R0399-20190611>. [cit. 2023-12-22].

EUR-LEX, 2020. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex)*. Online. Oficiální internetová

stránka Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02009R0810-20200202>. [cit. 2023-12-22].

EUROJUST, 2022. *EUROJUST'S WORK IN THE FIGHT AGAINST MIGRANT SMUGGLING*. Online. Dostupné z: <https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/2022-04-26-migrant-smuggling-leaflet.pdf>. [cit. 2024-12-10].

EURONEWS, 2024. *European political landscape shifts right in 2024 as far-right gains ground*. Online. Dostupné z: <https://www.euronews.com/my-europe/2024/12/24/european-political-landscape-shifts-right-in-2024-as-far-right-gains-ground>. [cit. 2025-01-08].

EUROPEAN COMMISSION, 2013. *Shifting Borders - Externalising migrant vulnerabilities and rights?* Online. Dostupné z: https://migrant-integration.ec.europa.eu/library-document/shifting-borders-externalising-migrant-vulnerabilities-and-rights_en. [cit. 2024-12-09].

EUROPEAN COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS, 2023. *Road to nowhere: Why Europe's border externalisation is a dead end*. Online. Dostupné z: <https://ecfr.eu/publication/road-to-nowhere-why-europes-border-externalisation-is-a-dead-end/>. [cit. 2024-12-09].

EUROPEAN PARLIAMENT, 2024. *Multiannual financial framework*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/29/vicelety-financni-ramec>. [cit. 2025-01-08].

EUROPEAN UNION, 2001. *Dublin II Regulation*. Online. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/dublin-ii-regulation.html>. [cit. 2024-12-10].

EUROPEAN UNION, 2024. *Types of institutions and bodies*. Online. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_en. [cit. 2024-12-10].

EUROPOL, 2022. *The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation*. Online. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol%20in%20Brief.pdf>. [cit. 2024-12-10].

EUROPOL, 2024. *European Union Terrorism Situation and Trend report 2023 (TE-SAT)*. Online. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2023-te-sat>. [cit. 2025-01-03].

EUROPOL, 2024a. *The European Union Terrorism Situation and Trend Report (EU TE-SAT)* 2024. Online. Dostupné z: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/TE-SAT%202024_0.pdf. [cit. 2025-01-03].

EVROPSKÁ KOMISE, 2024. *Pakt o migraci a azylu*. Online. Dostupné z: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_cs. [cit. 2025-03-23].

EVROPSKÁ KOMISE. *Nový pakt o migraci a azylu*. Online. Oficiální internetová stránka Evropské unie. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/161-czo-nas-html.html>. [cit. 2023-12-22].

EVROPSKÁ RADA, 2024. *Rada přijala pakt EU o migraci a azylu*. Online. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2024/05/14/the-council-adopts-the-eu-s-pact-on-migration-and-asylum/>. [cit. 2025-01-08].

EVROPSKÁ UNIE, 2023. *SPRÁVNÁ PRAXE*. Online. Dostupné z: file:///C:/Users/Josef%20Pohl/Downloads/2023_12_13-Spravna_praxe_CZ.pdf. [cit. 2024-12-10].

EVROPSKÝ PARLAMENT, 2023. *Radikalizace v EU: Co vlastně znamená a jak jí předcházet?* Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/topics/cs/article/20210121STO96105/radikalizace-v-eu-co-vlastne-znamen-a-jak-ji-predchazet>. [cit. 2025-03-13].

FARNY, Elisabeth, 2016. *Implications of the Securitisation of Migration*. Online. E-INTERNATIONAL RELATIONS. Dostupné z: <https://www.e-ir.info/2016/01/29/implications-of-the-securitisation-of-migration/>. [cit. 2024-12-09].

FEDERAL MINISTRY OF INTERIOR AND COMMUNITY GERMANY, 2024. *Counter-terrorism*. Online. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/EN/topics/security/counter-terrorism/counter-terrorism-node.html>. [cit. 2025-01-03].

FRONTEX, 2022. *Frontex releases its risk analysis for 2022/2023*. Online. Dostupné z: <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/frontex-releases-its-risk-analysis-for-2022-2023-w4AWSD>. [cit. 2025-01-03].

GENERÁLNÍ KONZULÁT, 2025. *Pravidla bezvízového režimu pro občany Ukrajiny*. Online. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/lvov/cz/viza_a_konzularni_informace/vizove_informace/schengenske_vizum/zavedeni_bezvizoveho_rezimu_pro_obcany.html. [cit. 2025-03-13].

GLOBE24.CZ, 2024. *Polsko a Pobaltí vyzvaly EU, aby na hranicích s Ruskem vybudovala obranu*. Online. Dostupné z: <https://globe24.cz/svet/polsko-a-pobalti-vyzvaly-eu-aby-na-hranicich-s-ruskem-vybudovala-obranu.tj4ihdbl>. [cit. 2025-01-03].

HAAS, Hein de. *How migration really works: 22 things you need to know about the most divisive issue in politics*. London: Penguin Books, 2024. ISBN 978-0-241-99877-9.

HEINRICH BÖLL STIFTUNG, 2022. *Access denied: Secrecy and the externalisation of EU migration control*. Online. Dostupné z: https://eu.boell.org/sites/default/files/2023-03/secrecy_externalisation_migration_web.pdf. [cit. 2024-12-09].

HYNES, Patricia. *Introducing forced migration*. London: Rethinking development, 2021. ISBN 978-1-138-05548-3.

HZS ČR, 2015. *ANALÝZA HROZEB PRO ČESKOU REPUBLIKU*. Online. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx>. [cit. 2025-03-23].

ICMPD, 2024. *Migration outlook 2024*. Online. Dostupné z: <https://www.icmpd.org/file/download/60599/file/ICMPD%2520Migration%2520Outlook%25202024.pdf>. [cit. 2025-01-03].

IDNES.CZ, 2024. *Migranti přitvrdili. Útočí na Poláky přes plot i klacky s noži, ukázalo video*. Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/hranice-belorusko-polsko-migranti-utok-zraneni.A240528_201108_zahranicni_dyn. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/hranice-belorusko-polsko-migranti-utok-zraneni.A240528_201108_zahranicni_dyn. [cit. 2025-01-03].

IDNES.CZ, 2024a. *Už žádné dveře otevřené dokořán. Portugalsko zpřísňuje migrační politiku*. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/portugalsko-migrace-viza-za-solidaritu.A240605_093623_zahranicni_roku. [cit. 2025-01-03].

IROZHLAS.CZ, 2024. *Tlak na polsko-běloruskou hranici vzrostl, řekl polský ministr obrany. Přibylo pokusů o ilegální přechody.* Online. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/tlak-na-polsko-beloruskou-hranici-vzrostl-rekl-polsky-ministr-obrany-pribylo_2409262238_jkd. [cit. 2025-01-03].

IROZHLAS.CZ, 2024a. *V Německu bude snazší vyhostit cizince schvalující terorismus. Návrh se týká i aktivity na internetu.* Online. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/v-nemecku-bude-snazsi-vyhostit-cizince-schvalujici-terorismus-navrh-se-tyka-i_2406271607_kma. [cit. 2025-01-03].

KATSIAFICAS, Caitlin, 2016. *Asylum Seeker and Migrant Flows in the Mediterranean Adapt Rapidly to Changing Conditions.* Online. MIGRATION POLICY INSTITUTE. Dostupné z: <https://www.migrationpolicy.org/article/asylum-seeker-and-migrant-flows-mediterranean-adapt-rapidly-changing-conditions>. [cit. 2024-12-09].

KELLER, Jan, 2017. *Evropské rozpory ve světle migrace.* Sociologické aktuality. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). ISBN 978-80-7419-249-4.

KONSORCIUM NEVLÁDNÍCH ORGANIZACÍ PRACUJÍCÍCH S MIGRANTY, 2023. *Uprchlíci z Ukrajiny v datech a analýzách.* Online. Dostupné z: <https://migracnikonsorcium.cz/cs/data-statistiky-a-analyzy/uprchlici-z-ukrajiny-v-datech/>. [cit. 2024-12-09].

KRISINFORMATION.SE, 2024. *Aktuell information om säkerhetsläget.* Online. Dostupné z: <https://www.krisinformation.se/forbered-dig/handelser-och-storningar/oro-for-omvarldslaget/oro-for-omvarldslaget/aktuell-information-om-sakerhetslaget>. [cit. 2025-01-03].

LEE, Everett S., 1966. *A Theory of Migration.* Online. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2060063>. [cit. 2023-12-22].

LIVE UNIVERSAL AWARENESS MAP, 2024. *Map of Syrian civil war.* Online. Dostupné z: <https://syria.liveuamap.com/>. [cit. 2025-01-03].

MEDIEN DIENST INTEGRATION, 2024. *Zahl der Flüchtlinge.* Online. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asy1/zahl-der-fluechtlinge.html>. [cit. 2024-12-09].

MEDIEN DIENST INTEGRATION, 2024a. *Bevölkerung.* Online. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/bevoelkerung.html>. [cit. 2024-12-09].

MEDIEN DIENST INTEGRATION, 2024b. *Arbeitskräfte aus dem Ausland*. Online. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/arbeitskraefte.html>. [cit. 2024-12-09].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2023. *Integrační politika ČR*. Online. Dostupné z: <https://www.cizinci.cz/zakladni-informace1>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2024. *Databáze strategií*. Online. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/>. [cit. 2024-12-10].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2020. *DOPORUČENÍ PRO OBCE V OBLASTI INTEGRACE CIZINCŮ*. Online. Dostupné z: https://www.obcepro.cz/data/doporuzeni_pro_obce_v_oblasti_integrace_cizincu.pdf. [cit. 2025-03-13].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2016. *AUDIT NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI*. Online. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>. [cit. 2024-12-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2021. *Ochrana obyvatel a krizové řízení*. Online. Dostupné z: https://www.institutpraha.cz/obj/files/8/sys_media_5675.pdf. [cit. 2024-12-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023. *Strategie migrační politiky České republiky*. Online. Migrační a azylová politika. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/strategie-migracni-politiky-ceske-republiky.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023a. *AUDIT NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI – BEZPEČNOSTNÍ ASPEKTY MIGRACE*. Online. Migrační a azylová politika. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/audit-narodni-bezpecnosti-bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023b. *POJMY*. Online. Informační servis. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/plan.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023c. *ČASTO KLADENÉ DOTAZY*. Online. ČASTO KLADENÉ DOTAZY. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023d. *Strategie migrační politiky České republiky*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/strategie-migracni-politiky-ceske-republiky.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023e. *Slovníček pojmů*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023f. *Legální migrace*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/legalni-migrace.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023g. *Nelegální migrace v České republice*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023h. *INFORMACE K ŽÁDOSTI O DOČASNOU OCHRANU*. Online. Dostupné z: <https://frs.gov.cz/docasna-ochrana/>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023ch. *Trvalý pobyt*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-cizince-obcane-eu-a-jejich-rodinni-prislusnici-trvaly-pobyt.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023i. *Občané třetích zemí*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi.aspx>. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023j. *Výroční zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace za rok 2022*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/vyrocní-zprava-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-12-09].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023k. *Ukrajínští uprchlíci v Česku*. Online. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/migrace/soubor/vysledky-dotaznikoveho-setreni-pdf.aspx>. [cit. 2025-03-23].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024. *Bezpečnostní aspekty migrace*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx>. [cit. 2024-12-09].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2023*. Online.

Dostupné z: <https://mv.gov.cz/soubor/zprava-za-rok-2023-extremismus-a-predsudecnanavist-pdf.aspx>. [cit. 2025-03-23].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024a. *Slovníček pojmů*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>. [cit. 2024-12-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024b. *Nelegální migrace v České republice*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx>. [cit. 2024-12-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024c. *Strategie migrační politiky ČR*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-migracni-politiky-cr.aspx>. [cit. 2024-12-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024d. *Ústřední orgány státní správy*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/struktura-odboru-azylove-a-migracni-politiky.aspx>. [cit. 2024-12-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024e. *Struktura odboru azylové a migrační politiky*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/struktura-odboru-azylove-a-migracni-politiky.aspx>. [cit. 2024-12-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024f. *Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2024*. Online. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-ii-ctvrtleti-2024.aspx>. [cit. 2025-01-03].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024g. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2023*. Online. Dostupné z: https://migrant-integration.ec.europa.eu/system/files/2024-07/Zprava_o_situaci_v_oblasti_migrace_a_integrace_cizincu_na_uzemi_Ceske_republiky_2023.pdf. [cit. 2025-01-03].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2025. *Česko připravilo opatření pro zprůsnění azylové politiky a boj s nelegální migrací*. Online. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/cesko-pripravilo-opatreni-pro-zprisneni-azylove-politiky-a-boj-s-nelegalni-migraci.aspx>. [cit. 2025-03-13].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2025a. *Aktuality*. Online. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/informace-pro-obcany-ukrajiny.aspx>. [cit. 2025-03-13].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2025b. *VÝROČNÍ ZPRÁVY O SITUACI V OBLASTI MIGRACE A INTEGRACE*. Online. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/migrace/clanek/rocn-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2023.aspx>. [cit. 2025-03-13].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2025c. *Integrace cizinců*. Online. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/migrace/clanek/integrace-cizincu.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>. [cit. 2025-03-22].

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2023. *Přehled víz*. Online. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/prehled_viz/index.html. [cit. 2023-12-22].

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2024. *Francie - hrozba teroristických útoků*. Online. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/cestujeme/aktualni_doporuceni_a_varovani/francie_hrozba_teroristickych_utoku.html. [cit. 2025-01-03].

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2025. *Bezpečnostní politika*. Online. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/index.html. [cit. 2025-01-03].

MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA, 2021. *Migrace v ČR: Fakta a čísla*. Online. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/migrace-v-cr-fakta-a-cisla>. [cit. 2023-12-22].

NATO, 2024. *NATO's Policy Guidelines on Counter-Terrorism*. Online. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_228154.htm?selectedLocale=en. [cit. 2025-01-03].

NĚMEC, Václav, 2023. *Objevné plavby*. Online. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/objevne-plavby/?amp>. [cit. 2023-12-22].

NĚMEC, Václav, 2023a. *Koloniální expanze v 17. – 18. století*. Online. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/kolonialni-expanze-v-17-18-stoleti/>. [cit. 2023-12-22].

NICOLOSI, Salvatore Fabio, 2024. *Externalisation of Migration Controls: A Taxonomy of Practices and Their Implications in International and European Law*. Online. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007/s40802-024-00253-9>. [cit. 2024-12-09].

NOVINKY.CZ, 2014. *Arabské jaro*. Online. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/tag/arabske-jaro-96271>. [cit. 2023-12-22].

NOVINKY.CZ, 2024. *Drogy, loupeže, útoky nožem. V Německu explodoval počet násilných činů u mladých cizinců*. Online. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-drogy-loupeze-utoky-nozem-v-nemecku-explodoval-pocet-nasilnych-cinu-u-mladych-cizincu-40467185?utm>. [cit. 2025-01-03].

NOVINKY.CZ, 2024a. *K Rakušanovi se při projevu otočili zády. Hasiči a policisté protestovali před ministerstvem*. Online. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-protest-policistu-a-hasicu-pred-ministerstvem-vnitra-40498193>. [cit. 2025-01-03].

NOVINKY.CZ, 2024b. *Neprojdou. Finsko nechá hranici s Ruskem zavřenou*. Online. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-neprojdou-finsko-necha-hranici-s-ruskem-zavrenou-40456675>. [cit. 2025-01-03].

NOVINKY.CZ, 2024c. *Maďarsko musí zaplatit pět miliard a penále, rozhodl soud EU*. Online. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-pokuta-pro-madarsko-40476150>. [cit. 2025-01-03].

NOVINKY.CZ, 2025. *Vyvražďování alávitů odhaluje nový syrský režim v celé jeho brutalitě*. Online. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-blizky-a-stredni-vychod-vyvrazdovani-alavitu-odhaluje-novy-syrsky-rezim-v-cele-jeho-brutalite-40512601>. [cit. 2025-03-23].

OFFICIAL WEBSITE OF UKRAINE, 2024. *RUSSIA'S INVASION TIMELINE*. Online. Dostupné z: <https://war.ukraine.ua/russia-s-invasion-timeline/>. [cit. 2025-03-13].

PACINDA, Štefan, 2010. *SÍŤOVÁ ANALÝZA A METODA KARS. 2010*. Dostupné také z: http://www.population-protection.eu/attachments/027_vol2n1_pacinda.pdf. [cit. 2025-02-13].

Pakt o migraci a azylu – základní informace. Online. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/pakt-o-migraci-a-azyly-zakladni-informace.aspx>. [cit. 2025-01-19].

PALÁT, Milan, 2014. *PŘÍČINY VZNIKU MIGRACE A REFLEXE SOUVISEJÍCÍCH TEORIÍ*. Online. Dostupné

z: https://is.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/4884317/48596005/091_2014.pdf. [cit. 2023-12-22].

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, 2016. *Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015*. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-nelegalni-migrace-za-rok-2015.aspx>. [cit. 2024-12-09].

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, 2023. *Policie České republiky – Služba cizinecké policie*. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=22776535&doctype=ART&prev=true%C2%A8>. [cit. 2024-12-09].

PROCHÁZKOVÁ, Cristina, 2010. *Selected Migration Theories and their Importance on Drawing Migration Policies*. Online. Dostupné z: <https://aop.vse.cz/pdfs/aop/2010/06/01.pdf>. [cit. 2023-12-22].

RAVENSTEIN, E. G., 1885. *The Laws of Migration*. *Journal of the Royal Statistical Society*, vol. 48, iss. 2, pp. 167–235.

RAVENSTEIN, E. G., 1889. *The Laws of Migration*. *Journal of the Royal Statistical Society*, vol., 52, pp. 241–305. DOI 10.2307/2979333.

SAFETY CULTURE, 2024. *Ishikawa Diagram: A Guide*. Online. Dostupné z: <https://safetyculture.com/topics/ishikawa-diagram/>. [cit. 2025-01-19].

SÄKERHETSPOLISEN, 2024. *Säkerhetsläget fortsatt allvarligt*. Online. Dostupné z: <https://sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2024-06-28-sakerhetslaget-fortsatt-allvarligt.html?utm>. [cit. 2025-01-03].

SEZNAM ZPRÁVY, 2017. *Přerozdělování uprchlíků dle kvót splnila jen Malta. Ostatní státy kritizuje Amnesty International*. Online. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prerozdelovani-uprchliku-dle-kvot-splnila-jen-malta-ostatni-staty-jsou-s-bidou-na-tretine-37563>. [cit. 2024-12-10].

SEZNAM ZPRÁVY, 2024. *Kypr žádá EU o pomoc při omezování přílivu syrských uprchlíků z Libanonu*. Online. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-kypr-zada-eu-o-pomoc-pri-omezovani-prilivu-syrskych-uprchliku-z-libanonu-249076>. [cit. 2025-01-03].

SEZNAM ZPRÁVY, 2024. *Načasování Asadova pádu není náhoda, říká exper.* Online. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/audio-podcast-ptam-se-ja-nacasovani-asadova-padu-neni-nahoda-rika-expert-266306>. [cit. 2025-01-03].

SLIDESERVE, 2013. *European Exploration and Settlement: 1492-1607*. Online. Dostupné z: <https://www.slideserve.com/zeshawn/european-exploration-and-settlement-1492-1607>. [cit. 2023-12-22].

SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV, 2017. *NAŠE ZAŘÍZENÍ*. Online. Dostupné z: <https://www.suz.cz/sprava-uprchlickych-zarizeni-mv-slavi-25-let/>. [cit. 2024-12-10].

SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ, 2023. *VÝROČNÍ ZPRÁVA*. Online. Dostupné z: https://www.suz.cz/wp-content/uploads/2024/07/2023_vyrocní_zprava_online-1.pdf. [cit. 2025-03-23].

STARK, O., 1991. *Migration of Labor*. London: Wiley-Blackwell. ISBN 978-1557864291

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV, 2024. *Trendy vývoje a výskyt HIV/AIDS v ČR – předběžné údaje ze systému surveillance za rok 2023, zpracované NRL pro HIV/AIDS, SZÚ*. Online. Dostupné z: <https://szu.gov.cz/wp-content/uploads/2024/01/HIV-AIDS-v-CR-predbezne-udaje-za-rok-2023-zpracovane-NRL-pro-HIV-AIDS-SZU.pdf>. [cit. 2025-03-13].

STOJAROVÁ, Věra, 2024. *Sekuritizace migrace*. Online. Dostupné z: <https://polit.fss.muni.cz/projekty-na-katedre/online-podpora-vyuky/bss/sekuritizace-migrace>. [cit. 2024-12-09].

SVERIGES RIKSDAG, 2023. *Nationell säkerhetsstrategi*. Online. Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skrivelse/nationell-sakerhetsstrategi_hb03163/html/. [cit. 2025-01-03].

SWP, 2024. *Italy's Mattei Plan: Mirage or Reality?* Online. Dostupné z: <https://www.swp-berlin.org/publikation/mta-spotlight-34-italys-mattei-plan-mirage-or-reality>. [cit. 2025-01-03].

ŠEFČÍK, Vladimír, 2009. *Analýza rizik*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7318-696-8.

TVOŘÍME EVROPU, 2024. *REGULACE A KOORDINACE*. Online. Dostupné z: <https://tvorimeevropu.cz/evropska-unie/politiky-eu/regulace-o-koordinace/azylova-politika/>. [cit. 2024-12-10].

UHEREK, Zdeněk; HONUSKOVÁ, Věra; OŠŤÁDALOVÁ, Šárka a GÜNTER, Vladislav, 2016. *Migrace: historie a současnost*. Moderní dějiny (Občanské sdružení Pant). Ostrava: Občanské sdružení PANT. ISBN 978-80-905942-9-6.

UNHCR, 2009. *The Dublin Regulation*. Online. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/sites/default/files/legacy-pdf/4a9d13d59.pdf>. [cit. 2024-12-10].

UNHCR, 2016. *O nás | Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky*. Online. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/161-czo-nas-html.html>. [cit. 2023-12-22].

UNHCR, 2016a. *Žadatelé o azyl | Žádosti o mezinárodní ochranu*. Online. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/98-czkomu-pomahamezadatele-o-azyl-html.html>. [cit. 2023-12-22].

UNHCR, 2025. *Global Appeal 2025*. Online. Dostupné z: <https://reporting.unhcr.org/global-appeal-2025>. [cit. 2025-01-03].

UNIE BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK, 2025. *Platy policistů v ČR*. Online. Dostupné z: <https://www.uniebs.cz/2025/03/20/platy-policistu-v-cr/>. [cit. 2025-03-23].

UNIE BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK, 2025. *Reportáž ČT*. Online. Dostupné z: <https://www.uniebs.cz/2025/02/10/reportaz-ct/>. [cit. 2025-03-23].

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, 2024. *Politiky EU*. Online. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/evropska-unie/politiky-eu/>. [cit. 2024-12-10].

ÚSTAV MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ, 2014. *Evropa: Migrace, sekuritizace, emancipace*. Online. Dostupné z: <https://www.iir.cz/evropa-migrace-sekuritizace-emancipace>. [cit. 2024-12-09].

ÚSTAV MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ, 2023. *Přístupy zemí severní a západní Evropy k fenoménu migrace – Posun k restrikci?* Online. Dostupné z: <https://www.iir.cz/pristupy-zemi-severni-a-zapadni-evropy-k-fenomenu-migrace-posun-k-restrikci>. [cit. 2024-12-09].

VALOUCHOVÁ, 2015. *STRATEGIE MIGRAČNÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY*. Online. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/aiai.-strategie-migracni-politiky_komplet_fin.pdf. [cit. 2024-12-10].

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, 2023. *Bezpečnostní rada státu schválila Bezpečnostní strategii ČR 2023*. Online. Dostupné z: <https://uv.gov.cz/cz/media->

centrum/aktualne/bezpecnostni-rada-statu-schvalila-bezpecnostni-strategii-cr-2023-206610/. [cit. 2025-01-03].

VOANEWS, 2024. *Far-right support rose in Europe in 2024*. Online. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/far-right-support-rose-in-europe-in-2024/7899483.html>. [cit. 2025-01-08].

WITHOL DE WENDEN, Catherine. *Atlas migrace: hledání nové světové rovnováhy. Globální svět*. Brno: Lingea, 2020. ISBN 978-80-7508-627-3.

ZÁKONY PRO LIDI, 2024. *Sbírka zákonů ČR*. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>. [cit. 2024-12-10].

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI, 2018. *Definice klíčových termínů*. Online. Dostupné z: <https://mintegration.zcu.cz/porozumet-migraci/definice-klicovych-terminu/>. [cit. 2023-12-22].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Hlavní migrační trasy do Evropy (Katsiaficas, 2016)	24
Obrázek 2 - Jednotlivá zařízení Správy uprchlických zařízení (Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, 2017).	39
Obrázek 3 - Nelegální migrace na hlavních migračních trasách k polovině roku 2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f).....	44
Obrázek 4 - Počty migrantů na Východní středomořské trase včetně trendu 2022-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f, vlastní).	45
Obrázek 5 - Křivka překročení Západobalkánské trasy v letech 2012-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f).	46
Obrázek 6 - Znázornění migračního trendu na Západobalkánské trase 2022-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; vlastní).	46
Obrázek 8 - Trendová křivka Centrální středomořské trasy 2022-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; vlastní).....	47
Obrázek 7 - Srovnání počtu příjezdů do Itálie v letech 2022, 2023 a 2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f).	47
Obrázek 9 - Srovnání počtu příjezdů do Španělska v letech 2022, 2023 a 2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f).	48
Obrázek 10 - Znázornění trendů na Západní středomořské trase 2022-2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; vlastní).....	49
Obrázek 11 - Porovnání situace v Sýrii, situace k 03.12.2024 a 09.12.2024 (Live Universal Awareness Map, 2024).....	52
Obrázek 13 - Nejčastější národnostní zastoupení Arabů v ČR dle dat Ministerstva vnitra k srpnu 2024 (Atlas předsudků, 2024; vlastní).....	54
Obrázek 12 - Nejčastější národní zastoupení v ČR 2024 (Atlas předsudků, 2024; vlastní).	54
Obrázek 14 - Vývoj trestné činnosti v ČR v letech 2015-2023 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025b; vlastní).....	58
Obrázek 15 - Trend vývoje trestné činnosti cizinců 2015-2023 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025b; vlastní).....	59
Obrázek 16 - Ishikawa diagram vlivu migrace na bezpečnost a ochranu České republiky (vlastní).....	69
Obrázek 17 - KARS metoda v grafickém znázornění (vlastní, 2025).	81

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Počet detekovaných nelegálních migrantů na Centrální středomořské trase v letech 2008-2015 (Katsiaficas, 2016).....	25
Tabulka 2 - Porovnání příjezdu migrantů do Řecka v letech 2022, 2023 a 2024 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024f; vlastní).	44
Tabulka 3 - Tranzitní nelegální migrace v ČR 2016-2024 – počet osob (interní materiály ŘSCP, 2024; vlastní).	55
Tabulka 4 - Tranzitní nelegální migrace 2016-2018 – pět nejčastějších státních příslušností osob (interní materiály ŘSCP, 2024; vlastní).	55
Tabulka 5 - Tranzitní nelegální migrace 2019-2021 – pět nejčastějších státních příslušností osob (interní materiály ŘSCP, 2024; vlastní).	56
Tabulka 6 - Tranzitní nelegální migrace 2022-2024 – pět nejčastějších státních příslušností osob (interní materiály ŘSCP, 2024; vlastní).	56
Tabulka 7 – Počet stíhaných osob v ČR 2015-2023 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025b; vlastní).....	60
Tabulka 8 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (vlastní).	72
Tabulka 8 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	73
Tabulka 8 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	74
Tabulka 8 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	75
Tabulka 8 - What – if analýza rizika migrace ve vztahu s bezpečností a ochranou České republiky (pokračování).	77
Tabulka 9 - Souvztažnost rizik (vlastní).....	78
Tabulka 9 - Souvztažnost rizik (pokračování).	79
Tabulka 10 - Výsledné koeficienty hodnot aktivity a pasivity rizika (vlastní, 2025).	80
Tabulka 12 - Odhadovaná nejčastější státní příslušnost cizinců v Německu, vlastní zpracování. (Destatis, 2024; Bundeszentrale für politische Bildung, 2024).	119
Tabulka 13 - Víceletý finanční rámec pro EU-27 v milionech EUR (European Parliament, 2024; vlastní).	121

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BIS	Bezpečnostní informační služba
COVID-19	Koronavirové onemocnění 2019
ČR	Česká republika
DESTATIS	Spolkový statistický úřad
ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí
EMN	Evropská migrační síť
EU	Evropská unie
EURODAC	Evropský systém pro porovnávání otisků prstů žadatelů o azyl
EUROJUST	Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech
FRONTEX	Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž
HIV	Virus lidské imunodeficiency
ICMPD	Mezinárodní centrum pro rozvoj migrační politiky
IDF	Izraelské obranné síly
INTERPOL	Mezinárodní policejní organizace
IOM	Mezinárodní organizace pro migraci
IZS	Integrovaný záchranný systém
NATO	Severoatlantická aliance
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Policie České republiky
ŘSCP	Ředitelství služby cizinecké policie
SUZ	Správa uprchlických zařízení
UNHCR	Úřad pro vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Literární rešerše.

Příloha P II: Struktura cizinců v Německu.

Příloha P III: Trestná činnost migrantů v Německu 2023.

Příloha P IV: Finance vynakládané EU na migraci.

Příloha P V: Výpočet aktivity a pasivity rizika.

Příloha P VI: Bezpečnostní situace ve vybraných zemích.

PŘÍLOHA P I: LITERÁRNÍ REŠERŠE

Pro komplexní pojetí migrační otázky jsem na začátek uvedl několik zdrojů, ze kterých je pro potřeby této práce čerpáno. Zdroje jsou rozděleny na právní zdroje České republiky a nařízení Evropské unie a dále na literární zdroje vztahující se k migrační problematice.

Právní zdroje a nařízení

Zákon 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky

Tento zákon, který navazuje na předpis Evropské unie 2016/399 (Schengenský hraniční kodex), upravuje podmínky vstupu cizinců na území České republiky, jejich vycestování a podmínky pobytu na jejím území. Dále také stanovuje působnost Policie České republiky, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí v této problematice. (Česko, 1999).

Zákon 325/1999 Sb., o azylu

Zákon definuje podmínky vstupu a pobytu pro cizince, kteří požádají Českou republiku o mezinárodní ochranu. Upravuje řízení ve věcech mezinárodní ochrany, stanovuje práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, působnost zainteresovaných orgánů, státní integrační program a azylová zařízení. (Česko, 1999a).

Zákon 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic

Zákon vychází z legislativy Evropské unie a stanovuje způsoby, kterými je možno chránit státní hranici proti neoprávněnému překračování; rovněž upravuje pravomoci pro příslušné orgány. (Česko, 2016).

Nařízení rady (ES) č. 539/2001

Nařízení stanovuje seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum. Součástí nařízení je seznam zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni. (EUR-Lex, 2019).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o vízovém kodexu EU

Tento dokument stanovuje postupy a podmínky k udělení krátkodobého víza, taktéž definuje pravidla týkající se letištního průjezdního víza. (EUR-Lex, 2020).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1861 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti hraničních kontrol

Úkolem Schengenského informačního systému je zajišťování vysoké úrovně bezpečnosti v oblasti svobody a veřejného pořádku Unijního práva na území členských států EU. Nařízení upravuje podmínky pro vkládání a zpracování informací v systému SIS o příslušnících třetích zemí, výměnu informací a dalších údajů k odepření vstupu nebo pobytu na území členských států EU. Nařízení rovněž stanovuje povinnosti pro členské státy a Agentury Evropské unie, které se zabývají provozem informačních systémů v oblasti práva, svobody a bezpečnosti. (EUR-Lex, 2017a).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)

Nařízení přikazuje neprovádět kontrolu na vnitřní hranici členských států Unie. Stanovuje však pravidla ochrany hranic pro osoby překračující vnější hranici členských států Unie. (EUR-Lex, 2019).

Strategie migrační politiky České republiky

Dokument obsahuje stěžejní zásady migrační politiky ČR, stanovuje krátkodobé i dlouhodobé cíle v oblasti migrace nejen na národní úrovni, ale také na úrovni unijní. Dále uvádí jednotlivé nástroje, kterými mají být cíle plněny. Dozorčím orgánem pro Strategii migrační politiky ČR je Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci. (Ministerstvo vnitra České republiky 2023).

Audit národní bezpečnosti

Jedná se o komplexní materiál, který posuzuje odolnost České republiky vůči bezpečnostním hrozbám, reaguje na změny bezpečnostních hrozeb a definuje, jakým způsobem by měla být vylepšena odolnost státu. K deseti nejzávažnějším hrozbám, který tento dokument posuzuje, patří nelegální migrace. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023a).

Typový plán: Migrační vlna velkého rozsahu

Typový plán popisuje situaci, ve které je zesílen tlak cizinců na hranice ČR. Myšlenkou imigrantů je vniknout na území státu (počítá se zde i s možností nelegálního vniknutí) následně se cizinci rozhodnou v zemi buďto zůstat a usadit se, anebo přejet přes hranice na území jiného státu.

Tento fenomén má řadu negativních aspektů, které mohou ovlivňovat mínění obyvatel, ekonomiku státu, bezpečnost nebo sociální oblast.

Migrační vlna velkého rozsahu je obtížně řešitelná běžnými prostředky a je prakticky nutné pro příslušné orgány, aby byl vyhlášen krizový stav a byla přijata žádoucí opatření. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023b).

UNHCR – Úřad vysokého komisaře pro uprchlíky

Jedná se o mezinárodní organizaci, která vede a koordinuje činnosti směřující k ochraně uprchlíků. Hlavním cílem organizace je zabezpečení jejich práv, usilování o to, aby každý mohl požádat o mezinárodní ochranu a najít nové útočiště v jiné zemi s možným dobrovolným návratem zpět do země svého původu. Tato organizace také pomáhá osobám bez státní příslušnosti. Veškerá svá data zveřejňuje a zaznamenává do přehledných statistik na webových stránkách. (UNHCR, 2016).

Nový pakt o migraci a azylu

Jedná se o nový rámec pro Evropskou unii, který byl navržen v září roku 2020. Cílem je dlouhodobě řídit a normalizovat migraci, vytvořit spravedlivý, udržitelný a účinný azylový proces zaručující jistotu a důstojné podmínky pro osoby přicházející do EU. Přístup dbá solidarity, odpovědnosti a dodržování lidských práv. (Evropská komise).

Koncepce integrace cizinců

Koncepce integrace cizinců České republiky vytváří rámec pro soužití cizinců a majoritní společnosti. Primárně se zaměřuje na osoby třetích zemí, které mají v ČR legální dlouhodobý pobyt. Mezi hlavní cíle tohoto dokumentu patří sociální soudržnost, soběstačnost, systematické podpora, nebo jazyková příprava. Současná podoba dokumentu vychází z roku 2016. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025c).

Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2023

Jedná se o dokument Ministerstva vnitra poskytující komplexní pohled o problematice extremismu a nenávistných aktivitách v České republice za rok 2023. Zpráva je zaměřena na monitoring a analýzu nejrozličnějších forem extremismu, včetně pravicového, levicového a v neposlední řadě také předsudečné nenávisti. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2025h).

Literární zdroje

Vybraná literatura slouží k pochopení a k zorientování se v dané problematice. Vzhledem k tomu, že tito autoři svých děl vykonávají zcela odlišné profese, nabízí rozdílný pohled na migraci, včetně problémů, které jsou s tímto tématem spojeny.

Exodus. Jak migrace mění náš svět.

Oxfordský profesor ekonomie Paul Collier ve svém literární díle analyzuje migraci z mnoha různých pohledů na základě vlastního výzkumu i výzkumů dalších odborníků. Dle výsledků popisuje situaci migrantů a následně těch jedinců, kteří se rozhodli setrvat ve své zemi, a také situaci zemí, do nichž migranti míří.

Téma, které je dnes bráno jako jedno z nejkontroverznějších a velmi naléhavých k řešení, pojímá převážně z ekonomického hlediska. Autor se domnívá, že se lidé soustředí na nesprávnou otázku, a to, zdali je migrace dobrá či nikoliv. Místo toho bychom se měli zamyslet spíše nad tím, kolik migrace by mělo být a komu opravdu pomáhá.

Jádro knihy popisuje problematiku migrace v souvislosti s velikostí diaspory. Čím větší je diaspora, tím snazší je imigrace a zároveň příliš velká diaspora znemožňuje integraci migrantů do většinové společnosti.

S tím, jak se diaspora rozrůstá, je pro ostatní migranty ze stejné komunity jednodušší se přistěhovat, jelikož zde již mají například rodinné příslušníky, známé, kteří jim jsou schopni obstarat práci a zázemí. Popisovaný jev může vést k explozivnímu nárůstu přistěhovalců a různým problémům ve společnosti. Collier nehodnotí migraci ani kladně ale ani záporně. Bere ji však jako holý fakt, kdy je třeba migraci regulovat, ale nikoliv ji úplně zastavit. (Collier, 2017).

Evropské rozpory ve světle migrace.

Autor Jan Keller, bývalý europoslanec, ve svém díle popisuje jednotlivé rozkoly a napětí uvnitř Evropské unie. Kritizuje nedemokratický přístup evropských institucí, nemožnost veřejnosti diskutovat důležitá témata, jako jsou migrace, ekonomická krize, mezinárodní smlouvy, fondy EU a další.

Knihy reaguje na současnou migrační krizi, ta ale není jejím hlavním tématem. Řešena je například problematika narůstajících nerovností mezi regiony a jednotlivými státy EU. Vysvětlena je zde i neschopnost rozšiřování sociálně tržní ekonomiky, na řadě příkladů je ukázáno, proč se EU nedaří propojovat prvek konkurence a princip solidarity a jak tento

problém vyvolává konflikty mezi skupinami zemí EU. Závěr knihy je věnován třem scénářům, kterými se EU může v budoucnu vydat. (Keller, 2017).

Atlas migrace: hledání nové světové rovnováhy. Globální svět.

Tato kniha od Catherine Withol de Wenden popisuje současné migrační trendy v globálním kontextu. Zkoumá, proč a kam se lidé stěhují, z jakého důvodu utíkají a jak fenomén migrace přetváří různé světové regiony. Publikace pojímá nejen vnitrostátní ale i mezinárodní migraci, zkoumá dopady na kulturu, pracovní sílu nebo na politické dění s přesahem do budoucna. Součástí jsou mapy a infografika, které zachycují migrační trasy. (Withol de Wenden, 2020).

How Migration Really Works: 22 Things You Need to Know About the Most Divisive Issue in Politics.

Publikace sociologa Heina de Haase řeší problematiku migrace, přičemž se zabývá 22 mýty, které zkreslují veřejnou debatu na toto téma. Na základě třicetiletého výzkumu kupříkladu dokládá, že současná migrační vlna není v historickém kontextu tou největší, klimatická změna nepovede k migraci a že hraniční kontroly mohou migraci umocnit. Kniha na problematiku migrace nahlíží z vědeckého hlediska. (Haas, 2024).

Introducing Forced Migration.

Kniha popisuje problematiku nucené migrace v globálním kontextu. Popisuje jednotlivé definice, teorie a koncepty, týkající se přesídlených osob, uprchlíků a obětí obchodu s lidmi. Zkoumá také ochranný mezinárodní systém, zadržování osob v regionech původu či kritiku dobrovolných návratů. Součástí publikace jsou případové studie a shrnutí prací známých akademiků. (Hynes, 2021).

PŘÍLOHA P II: STRUKTURA CIZINCŮ V NĚMECKU

Pro srovnání se autor rozhodl vybrat Německo, jakožto nejatraktivnější destinaci pro imigranti v rámci Evropské unie. Atraktivita spočívá v životní úrovni, štědrému sociálnímu systému, možnosti vzdělávání a široké škále integračních programů. Spolkový statistický úřad DESTATIS uvádí k roku 2023 celkem 24,9 milionů lidí, kteří mají migrační pozadí což představuje 29,7 % z celkové populace Německa. Pouze během roku 2023 bylo podáno 351 915 žádostí o azyl, nejčastěji od občanů Sýrie, Turecka a Afghánistánu. Data, která vede lidskoprávní organizace Člověk v tísni k roku 2024, hovoří téměř o 16 milionech osob, které nemají německé občanství. Tento počet představuje přibližně 19 % celkové populace, které dosahuje 84 milionů obyvatel. (Člověk v tísni, 2024a; Mediendienst Integration, 2024; Mediendienst Integration, 2024a).

Tabulka 16 - Odhadovaná nejčastější státní příslušnost cizinců v Německu, vlastní zpracování. (Destatis, 2024; Bundeszentrale für politische Bildung, 2024).

Národnost	Počet
Polská	2,2 milionů
Turecká	1, 55 milionu
Ruská	1,4 milionů
Syrská	1,3 milionů
Ukrajinská	1,2 milionů
Rumunská	1,1 milionů
Afghánská	400 tisíc
Irácká	300 tisíc
Marocká	160 tisíc
Alžírská	150 tisíc

PŘÍLOHA P III: TRESTNÁ ČINNOST MIGRANTŮ V NĚMECKU 2023

Pro srovnání autor uvádí situaci ve Spolkové republice Německo, kdy za rok 2023 bylo spácháno celkem 5,94 milionu trestných činů, což představuje nárůst 5,5 % oproti předchozímu roku. Z celkového množství 2,25 milionu podezřelých osob bylo celkem 925 tisíc bez německé státní příslušnosti, což čítá celkem 41 % všech podezřelých. Celková populace cizinců v Německu přitom dosahuje pouze 14 %. (Novinky.cz, 2024b).

Nejčastější typy trestných činů v Německu

Mezi nejčastější trestné činy, které cizinci v Německu páchají patří kapsářství, násilné delikty nebo krádeže. Nejvíce přibývá případů násilné kriminality, která s 215 tisíci případy je nejčastější za posledních 15 let. Došlo také k nárůstu loupeží o 17 % a evidován je i nárůst útoků nožem o 10 %. (Bundesministerium des Innern und für Heimat, 2023; Bundeskriminalamt, 2023; Bundesministerium des Innern und für Heimat, 2024).

PŘÍLOHA P IV: FINANCE VYNAKLÁDANÉ EU NA MIGRACI

Pro doplnění autor uvádí financování migrace Evropskou unií. Ta pravidelně vydává takzvané Víceleté finanční rámce, kterých bylo doposud přijato celkem šest. Stanoveny jsou na období pěti let a jejich smyslem je zajišťovat z vlastních zdrojů řádný vývoj výdajů. Stanoveny jsou taktéž výdajové stropy pro jednotlivé kategorie výdajů, tzv. okruhy.

Tabulka 17 - Víceletý finanční rámec pro EU-27 v milionech EUR (European Parliament, 2024; vlastní).

Víceletý finanční rámec pro EU-27 v milionech EUR								
Prostředky na závazky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Celkem 2021-2027
Migrace a správa hranic	2 324	2 881	3 164	3 282	3 672	3 682	3 736	22 671

Aktuální balíček schválený 16. prosince 2020 pro období 2021-2027 zahrnuje finanční prostředky v hodnotě 750 miliard EUR. Z tabulky je patrný každoroční nárůst financí, které Evropská unie vynakládá na migraci a správu hranic. Rozdíl navýšení mezi lety 2021 a 2027 činí 1412 milionů EUR což představuje výraznou finanční zátěž. (European Parliament, 2024).

PŘÍLOHA P V: VÝPOČET AKTIVITY A PASIVITY RIZIKA.**Aktivita:**

$$3. K_{ARi} = \frac{7}{14-1} * 100 = 53,8 \%$$

$$4. K_{ARi} = \frac{9}{14-1} * 100 = 69,2 \%$$

$$5. K_{ARi} = \frac{3}{14-1} * 100 = 23 \%$$

$$6. K_{ARi} = \frac{8}{14-1} * 100 = 61,5 \%$$

$$7. K_{ARi} = \frac{10}{14-1} * 100 = 76,9 \%$$

$$8. K_{ARi} = \frac{9}{14-1} * 100 = 69,2 \%$$

$$9. K_{ARi} = \frac{2}{14-1} * 100 = 15,3 \%$$

$$10. K_{ARi} = \frac{4}{14-1} * 100 = 30,7 \%$$

$$11. K_{ARi} = \frac{12}{14-1} * 100 = 92,3 \%$$

$$12. K_{ARi} = \frac{3}{14-1} * 100 = 23 \%$$

$$13. K_{ARi} = \frac{5}{14-1} * 100 = 38,4 \%$$

$$14. K_{ARi} = \frac{4}{14-1} * 100 = 30,7 \%$$

$$15. K_{ARi} = \frac{10}{14-1} * 100 = 76,9 \%$$

$$16. K_{ARi} = \frac{9}{14-1} * 100 = 69,2 \%$$

Pasivita:

$$3. K_{PRi} = \frac{7}{14-1} * 100 = 53,8 \%$$

$$4. K_{PRi} = \frac{6}{14-1} * 100 = 46,1 \%$$

$$5. K_{PRi} = \frac{7}{14-1} * 100 = 53,8 \%$$

$$6. K_{PRi} = \frac{7}{14-1} * 100 = 53,8 \%$$

$$7. K_{PRi} = \frac{7}{14-1} * 100 = 53,8 \%$$

$$8. K_{PRi} = \frac{8}{14-1} * 100 = 61,5 \%$$

$$9. K_{PRi} = \frac{13}{14-1} * 100 = 100 \%$$

$$10. K_{PRi} = \frac{11}{14-1} * 100 = 84,6 \%$$

$$11. K_{PRi} = \frac{0}{14-1} * 100 = 0 \%$$

$$12. K_{PRi} = \frac{9}{14-1} * 100 = 69,2 \%$$

$$13. K_{PRi} = \frac{1}{14-1} * 100 = 7,7 \%$$

$$14. K_{PRi} = \frac{2}{14-1} * 100 = 15,3 \%$$

$$15. K_{PRi} = \frac{8}{14-1} * 100 = 61,5 \%$$

$$16. K_{PRi} = \frac{9}{14-1} * 100 = 69,2 \%$$

PŘÍLOHA P VI: BEZPEČNOSTNÍ SITUACE VE VYBRANÝCH ZEMÍCH.

Ve Francii byla znovu vyhlášena urgentní hrozba teroristického útoku 13. října 2023 po teroristickém útoku, který bych spáchán v Arrasu. Toto opatření zůstalo v platnosti i během roku 2024 v souvislosti s konáním Letních olympijských her v Paříži, dále bylo prodlouženo do konce roku vzhledem k pořádání vánočních trhů. Po celé Francii byla posílena bezpečnostní opatření a posíleny byly pravomoci bezpečnostních složek. (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2024; Direction generale de la Securite exterieure, 2024).

Německo během let 2023 a 2024 čelí zvýšené hrozbě terorismu. Od útoku Hamasu na Izrael z 7. října 2023 byly zaznamená celkem dva teroristické útoky. První byl spáchán na protimuslimské demonstraci v Mannheimu v březnu 2024, kdy útočník ubodal zasahujícího policistu nožem, druhý pak v srpnu na festivalu v Solingenu, kde si útok vyžádal tři oběti. Německé bezpečnostní složky pravidelně informují o dalších zmařených útocích a zatčených podezřelých osobách. V současné době je hrozba terorismu nejčastěji spojována s islámským radikalismem, konkrétně jde pak o teroristické organizace jako je Islámský stát, Hamas, Hizballáh a další organizace podporované Íránem. V poslední době je stále větším problémem radikalizace mladých lidí, zejména pak teenagerů. Nejen v Německu, ale i v celé západní Evropě tvoří dvě třetiny zatčených extremistů mladistvé osoby, které se radikalizují skrze internet. (Federal Ministry of Interior and Community Germany, 2024; Europol, 2024a).

Švédsko se potýká s velkým rizikem teroristického ohrožení už od srpna 2023. Švédské bezpečnostní služby proto zvýšily stupeň teroristické hrozby na čtvrtý stupeň z celkově pěti možných. To zapříčinilo pálení koránu, které silně pobouřilo muslimský svět a vyvolalo obavy z teroristických útoků. V posledních letech čelí Švédsko prudkému nárůstu drogové kriminality gangů, která dle bezpečnostních odborníků koreluje s migrací. Během posledních 20 let se v zemi zvýšil počet nepůvodních obyvatel, kteří nepocházejí ze země západu ze 2 % na 15 %. Evidován je nárůst násilných incidentů, vražd, střelby nebo bombových útoků, kterých bylo jen za rok 2023 hlášeno 149. (Säkerhetspolisen, 2024; Krisinformation.se, 2024; Sveriges riksdag, 2023; Center mot våldsbejakande extremism, 2024).